

3/2/08

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

నంపుటము No. 97
Vol. 16 } చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ జూలై నెల 24-వ తేది మంగళవారము }
శ్రీ విదవాహ నంవత్సర అధిక శ్రావణమాస శుద్ధ సప్తమి. } నంచిక ౯౭

అమృతాంజనము అన్ని నోవ్వులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలకువేలు
జ్యోతిర్మతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనోవ్వుల మాన్యును. వాయువు పోట్ల
బొప్పలు, పార్శ్వపునోవ్వుల బారదోలును
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల దూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును.
శరదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
చలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నోవ్వులు తగ్గించును. విదేశము
లో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములగు
నోవ్వులకు నంజీవివంతిది.
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా నీసా 1-3 0-10-0
డబ్బన్ 1-3 రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింటి ముఖ్యముగా నుండదగినది.

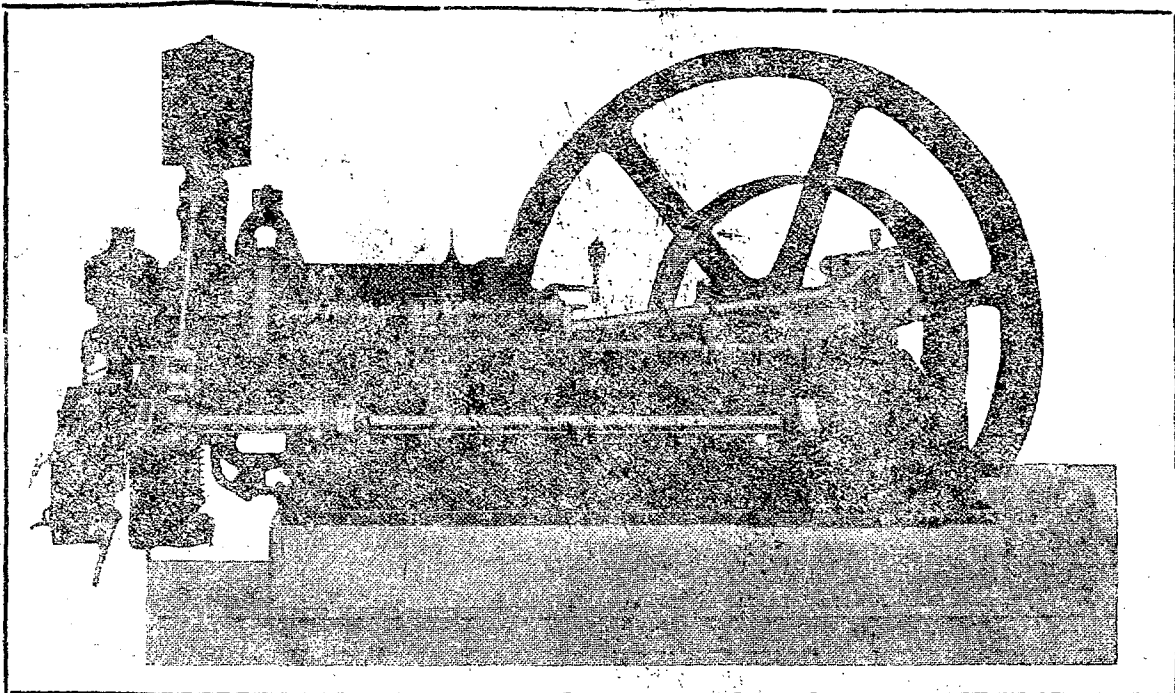
అమృతాంజనం డిపో

6, 7 తంబుకెట్టిపిడి, మద్రాసు

109, ఫ్రీరీడ్, పోర్టు, బొంబాయి

The Best and Reliable Engine in the Market with up-to-date Improvements.

రాబీసన్ హెవికోల్డ్ స్టార్డు క్రూడ్ ఆయిలు యింజనులు

ఎలక్ట్రికల్ ట్రైపు
యింజనులు, డ్రైవ
మోటారులు, టీగ
లు మొదలగునవి సప్ల
యి చేయబడును. ఇం
జనీరును పంపి ఫిట్టింగు
చేయించి ప్రవర్తించ
బడును.

ఇంజనులు
ఎల్లప్పుడు
రెడీ స్టాక్ లో
ఉండును.

నిమిషములోపల (వేసిచేయ నవసరము లేకుండగనే) చల్లదనములో స్టార్డు అగును. క్రూడ్ ఆయిలు బహుతక్కువగ కాలును.
లోడ్లు లాగుటలో అనమానమైన ఇంజనులు. అరగుదల, విరుగుదల బహు తక్కువ. ఇంజనులు భారీవిధా నుండును. నడిపించుటకు నేర్పరితనము.
అవసరము లేదు. శ్రోత ఇంజనీరింగు పద్ధతులమీద తయారు కాబడినది ఎంతకాలమైనను ఏ విధమైన యిబ్బందులు కలుగజేయక తృప్తికరముగ
పనిచేయును. ఈ యింజను పనిచేయుట చూచినవారు యితర యింజనులు కొనుటకు ఒప్పుకొనరు.

మరిన్ని రాబ్బాక్ న్యూట్రైపు సెమిడిజలుక్రూడ్ ఆయిల్ యింజనులు, రాబ్బాక్ ఇంప్రూవ్డు గ్యాసుఇంజనులు గ్యాసుప్లాంటులున్నూ, సప్లయి చేయబడు ను
“రాబ్బాక్” అన్ని ట్రైపుల యింజనులకు స్పేర్ సామానులు రెడీస్టాక్ లో దొరకును.

మెషిన్ల సామానులున్నూ, రైసుహల్లులు, బాల్ బేరింగు హల్లులు హల్లురసామానులు, బెల్టింగులు బాల్ బేరింగులు, నీటిపంపులు
పుల్లీలునగైరా యావత్తు విల్లుసామానులు, విదేశములనుండి వివిధా తైప్సింది స్టాక్ లోవుంచి సప్లయి చేయుచున్నాము.

సోల్ యేజంటు:- లండన్ ప్రేడింగు కంపెని, 7, చెకండులెనుబీచ్, మద్రాసు.

హెడ్క్వార్టర్సు:- లండన్ ప్రేడింగు కంపెని, బెజ్జవాడ. (ఆంధ్రయా)

అర్చనాశ్రమమహానభః

వాయుపాదు

అధ్యక్షకోవన్యాస సారాంశము

మహాపథల యావత్కీ మను గుణించియు ఏయే విధముల పరిణామములకుఁ జరిగిన వైశ్య మహిమభూతములను ఏయే గ్రామములలో ఏయే స్త్రీలు అధ్యక్షపదవి నలంకరించినదియు ఈపథలములను మనము పొందిన లాభములను వైశ్యులమందు గల విద్యుత్తులను కలపగలములను పాతకలాభ్యుత్థులను ఉన్నత విద్యావతులను వాచాధురీణులను గురించియు చక్కగ వివరించిరి.

సంసారబద్ధులకిదియ మూలకారణమనియు అందుకు తగిన పాతకాల తీర్పురచి యందు గృహిణులకు ముఖ్యమైన లలిత విద్యా విధానమునుగురించి చాల విపులముగ నుడివెరి.

తనమందిరముల లాభములనుగురించియు, స్త్రీల కుతయుక్తములైన గ్రంథములనుగురించియు తమ వాసగృహముల యందుండి స్త్రీలు ప్రపంచకజ్ఞానము, భాషాజ్ఞానములను సంపాదించు మార్గములను గూర్చియు ప్రస్తావించిరి.

ఉన్నత విద్యాభ్యాసము చేయువారికి సంఘసేవ చేయుచు, స్త్రీ సమగ్ర సేవరచి వరిపాలించువారికి దేవాలయ వైశ్యవాద్యపద్ధి నొందించువారికి బహుమతి లాసంగతు యుక్తముని ప్రస్తావించిరి.

ప్రతి మానవుడును తన స్వాధ్యయ పరిశోధన చేసికొనుచు జీవనమునకు అత్యుపాధిభూత్యులైన పాండును నిర్మల స్వాధ్యయ లగతుకు కారణములను వివరించిరి.

పూర్వ సారీచర్యుల పరివ్రాతమహిమలు వారియున్నత స్థితులను చర్చించుచు నట్టి యాన్నత్య స్థితిని పొందుటకు తగు ప్రయత్నము లొనరించవలెనని నుడివి మనము గావింపు తీర్మానముల ప్రకారము మన మెల్లరము శాసరించుటకు తగు ప్రయత్నములు చేయవలయునని శోచిరి.

* * * * *

ఆర్యవైశ్య మహిమభూతము శ్రీమతి బత్తుల కామాక్షమ్మగారు ఇచ్చిన ఉత్సాహము.

(వీయ సోదరీమణులారా!)

పూర్వము మన భరతఖండము అన్ని దేశములకంటె నత్యున్నతదేశ నొంది పర్యవశించి జిన్నాండులచే పుణ్యములతో బాటు స్త్రీలను పర్యవద్యాశోభావముల నర్యాధికారములను పర్యవ్యాసంత్రిములను పర్యవారణములను నిలబెట్టె యందుండి పరరాజు తనకు మనదేశమునందుగిడిరి గాటినుండి దేశవ్యాపంత్రిము గోంపాయి విద్యనశింప స్త్రీజ్ఞానాంధకారమున్ను లగుటకు కారణమైనది.

ఆ కాలముందు మహాముఖములలో గొందరు తమవంశ వరం పరమ చెప్పుకొనుచువుడు తమ తండ్రిపేర జెప్పుకొనక తల్లిపేరు ను చెప్పుకొనిన ఋషులవంశవర్ధనలు 30 వరకు బృహదార్యాశోభినికల్పించుచు పరింపబడినది గలవు.

గూర్క యను శామె ఋగ్వేదములోని 30 సూక్తమును రచించెను. ఈసూక్తముందు నూరవధూమరు లుచ్చరించు మంత్రిములు గలవు.

గార్గి గొప్పవిదవామహిమ. ఈమెతండ్రి వదకమహిమని జనకమహారాజు పథకముందు జటిలప్రశ్నలను పరిష్కరించుటకుగాను అప్పడవుడు విద్యాంశులను పథకాధ్యయంజేసినాడు. అట్టిపథకముందు పుణ్యులగాక స్త్రీలకుడ చేతవృత్తుల విద్యభ్యసములుగలవు ఒక శాటిపమనుమన జనకమహారాజుతో యజ్ఞముచేసి యజ్ఞాంతరము బంగారు క్షృంగములచే నలంకరింపబడిన గోసప్రాసమును ముందుంచి ఈపథకముందు బ్రహ్మవేత్తలతో నధికముగలిగినయెడల దీనిని స్వీకరించుట కర్హులని నుడివెను. అట్టితనినొక్కడను గోవుల స్వీకరించుటకు సాహసంపలైరి. యజ్ఞవల్క్యుమహాముని లేచి గోవుల స్వీకరించుటకు నే నర్హుడనని నుడును, కానిన చెప్పుటకు సభాపదులైన ఋషులలో నొక్కడను సాహసించలేక పోయెరి. అట్టితని గార్గి లేచి నీవనా ఇందరితో గోవుల స్వీకరించుటకు నర్హుడనని ప్రశ్నింప న గౌరవముగ నేనే బ్రహ్మజ్ఞాని నని నుడివెను. అప్పుడు గార్గి పట్టిపాటలతో నే నంగీకరింప ననియు వాదోపవాదములతో జయమును పొంది స్వీకరింపుమని శోరగా గార్గిప్రశ్న బాగు పరిపరలచే, యజ్ఞులగునమును విదగ్ధమొనర్చుచుండెను. సభాసదు లావాదమును విని యాశ్చర్యాన్నికొనితల్లితల్లి, గార్గిపొందిత్యమును వేషవిధుల గొనియాడిరి.

పూర్వకాలమును ఆశ్రేయమును గొప్పవిద్యానుశాసించెను. ఆమెరచించినగ్రంథములేవియు గానరావు కాని జ్ఞానోపార్జనయందు చాల పట్టుదల గలిగియున్నటుల తెలియచున్నది. ఈమె తనవేదాంగము లభ్యసింప పలయునను నుద్దేశము

తో వాల్మీకి మహామునియొక్క యాశ్రమమున ప్రవేశించి విద్యాభ్యాస మొనర్చుచుండ శ్రీరామచంద్రుని కుమారులైన కలీపులకుడ మహామునియొద్ద విద్య నభ్యసించుచుండిరి. అట్టితని సాక్షాత్ విష్ణుశాసనములైన శాఖలలోనరిగ బాతములను చదువలేక జనుక పడుచుండుటచేతను, నురల ప్రత్యేకించి శామెకు ఒంటిరిగా విద్యాభ్యాసము చేయించుటకు మహామునికి కాలము చాలక యందుటచేతను, ఆశ్రేయ ఉత్తర దేశమునండి దక్షిణదేశమునందుండిన అగస్త్యమహాముని యాశ్రమమునకు దూరప్రయాణమునకు సహించి విద్యాభ్యాసమునకు ప్రవేశించి, యచట గురుకులాశ్రమముందు విద్యపూర్తి చేసికొనినటుల గ్రంథము లుద్ఘోషించుచున్నది. అనగా యాశ్చర్యకాలమున విద్యాపూర్తి చేసికొనియే స్త్రీలు గృహస్థాశ్రమములో ప్రవేశించుచున్నటుల తెలియుచున్నది.

మండనమిత్రునికని, శంకరాస్వామిని గలిగినవాడును నందు మగ్గవర్తిత్యమునకు అప్పటివారిలో నెవరు నిర్దులకాక పోవుటచే మండనమిత్రుని భార్యయొక భారతీదీవిని శోధిగా శామె జయమాల చేత ధరించి న్యాయతీర్మానముప్రకారము; జయమాల శంకరుని కంఠ ముంచి యొక రింపుకేసి, శంకరా! ఇంతలో నీవు పూర్తిజయముకలగలేదు. మండనమిత్రుని యరకరీరమును శాతోకూడ వాదముచేసి జయమును పొందినగాదా? సంప్రాప్తజయమని చెప్పి 17 దినములు వాదోపవాదములచే గొప్పయద్యుత్తరవాదమొనరించి శంకరుని నంటి వానికిపొందిత్యమునా శ్చర్యమునకులగలేసి యపజయము పొంది, నిర్దయప్రకారము భార్యభర్తలద్వంద్వ సన్యాసాశ్రమ స్వీకారమునర్పి శంకరుతో కలిసి అద్వైతముత్రచారముచేసి నలులయెను. ఈమె సహాయముచేతనే శంకరాస్వామిలవారు కూడ అనేకవోట్లు, జయములు పొందుటకు కారణమనియు, తెలియజేయుచున్నాడు.

లీలావతియను స్త్రీ, విశిఖువుగనండి తండ్రి సహాయము చేత, గొప్ప పండితురాలగునై, గణిత శాస్త్రమును రచించెను.

భాశాయనుశామె, మహిమతోకలిసి ఆచార్యులొద్ద జ్యోతిశ్యాస్త్రమునభ్యసించి విద్యపూర్తియైన తరువాత గురువుల వద్ద తెలుపుతీసికొనినయెడల సహవాసముచే ఈశిష్యులను సాగ సంపుటకు క్షేణదవులు పూరిబయలుదెరకు వచ్చుచుండిరి. దారియందు వచ్చుచుండ ఒకగోవుప్రసవించుచున్నది. చూచి గురువుమహిమ, దీనికిపుట్టినపు డిద్ద ఏక గురలిగి యందునని ప్రశ్నించెను. శిష్యునిజ్యోతిష్యజ్ఞానము పూర్తికాక పోవుటచే ప్రశ్నితప్పియెను. అంతశిష్యునియొడనుగ్రహము కలిగిశిష్యి గ్రంథములిచ్చి వీటిసహాయమునలన ప్రజ్ఞాపంతుడవు కమ్మని యాశీర్వదించిపంపెను భాశాయొక్క ప్రజ్ఞానిశేషము తెలియబడలేదు పూర్వ విద్యావైదియని గ్రహించియే ఆమెను గురవు ప్రశ్నింపలేదు. మహిమకు గురవిచ్చిన గ్రంథములయొడ వాదరణచూచి ఇచ్చి నత్యక్రములు పదిదినము పూర్తికాని ఈవిద్యతోను ఈగ్రంథములతోను పరియెమని, గ్రంథములను నదీ ప్రవాహముందు పారవేసెను. దూరమునుండి భాశాసంగతి తెలిసిని చాలపరితాపము కలదాయెను. అటుతరువాత వీరధరు వివాహుడారి. విక్రమార్కుని ఆసాపసండితులు నవరత్నములుగలకు, భాశాయొక్క మునుగారగు పరమాదు నవరత్నములలో నొకరగుటచేత నొకశోభావరచునిజూచి ఆకాశముందలి నక్షత్రసంఖ్యచెప్పమని ప్రశ్నింప యాయనశోభినిపహాయ నుచే విక్రమార్కుని ప్రశ్నిక జవాబుచెప్పినది. పరమనిశోడలిని రాజేరింగి తనపభారంగమందు నవవండితరత్నములున్నవని యు దితరత్నమునకూడ భాశానుచేర్చుమనిశోరగ అందుకు పరమనికి సమ్మతిలేక శామెదనిచే ఆమెనాలోక శోయించినటుల గ్రంథములను తెలియపర్చుచున్నది. అప్పటి కాలములో సభాసదులందు స్త్రీలుండుట యాశ్చర్య యొన్నయెడల శ్యా యపరిపాలకుడగు విక్రమార్కుడు శోరశాశో అనాధ్యులయొద్ద నుండి ఆద్యలు స్త్రీయొక్క సహాయముచేతనే జ్యోతిశ్యాస్త్రమును సంపాదించగలిగినారని చెప్పుకొనుటకు స్త్రీసంఘము గర్వముపొందవలసియున్నది. మహిమకు జ్యోతిష్య గ్రంథములు నడిలో శిష్యి పారవేయుటచేతనే శాస్త్రము సంపూర్తిగలేక లోటుకు కాతమని నురకారణం చెప్పుచుండురు.

పాతవిద్యాలంకారి:-ఈమె బ్రాహ్మణ వంశముందు జన్మించి సకలవిద్యా పరిపూర్ణురాలై కాశీయందు విద్యాలయమును స్థాపించిరి. అచ్చట జరుగు పండితసభలయందుకూడ శామె పాల్గొని చర్చచేయుచున్నటుల విశేషమునున్నది.

ఘోర్కరదేశపు స్త్రీయైన వ్యక్తనయన యను స్త్రీ సంగీతముందు గొప్పవిద్యానుశాసకులగుటచేగాక శాస్త్ర సంగీతస్వరము లు రచించినటుల చెప్పుచురు. గ్వాలియరు సంగీత పండితుడు ఈమెసంగీత ప్రజ్ఞకు చాలా ఆశ్చర్యముపొందినటుల తెలియచున్నది.

కర్ణాటకయను ఈమె కర్ణాటదేశమురాలు. ఈమెనూత్తి ముక్తావలియను గ్రంథమురచించినటుల తెలియచున్నది. కాళిదాసునియనంతరమున పరస్పతి ఈమె వాక్కుయొందుండినటుల ఒక శ్లోకమునలన తెలియచున్నది.

శ్లో॥ పరస్పతివకర్ణాటి విజయంకాజయత్యేసి
యావై దర్శగిరాంవాసః కాలిదాసాదవంతరం॥

విజయయను విశదుగులఈమె పరస్పతివలె జయములను గాంచుచుండెననియు, కాళిదాసు నియనంతర మిమెవాక్కునందు పరస్పతి నిలవియున్నటుల ఈశ్లోకమునలన తెలియచున్నది.

కృష్ణవర్మపుత్రిక నువండిత. లీలావతిదీవి కాశీలో బాల విశిఖువులకు బాలికలకు సంస్కృత పాతకాలము స్థాపించి చాలకాలము నడుపుచు తీర్థయాత్రలకు బయలుదేరి వెళ్ళుచు శ్రీరంగమందుండెడి పండితు లీమె పాండిత్యమునకు మెచ్చి పండితయను బిరుదిచ్చినటుల తెలియచున్నది.

భోజని యాస్థానముందు సీతయని కవిశ్రీరులా లండి నటులయూ ఈమె యానుకవిత్యమందు ప్రజ్ఞావంతురాలైనటుల చరిత్రవలన తెలియచున్నది. ఇట్టి యాస్థానకవిశ్రీరులు కలరలి తెలిపివుడు ప్యాంగని స్త్రీబాలికలకి ఇట్టి వివేకవంతులు ఉన్నత విద్యాపంతులైన స్త్రీలు మనసంఘముందు బయలుదేరవలయునన్న కారణాగారిల్లుకన్ధివరచి స్త్రీలకు సక్కిని విద్యాజ్ఞానము ఆశోగ్యసంపదయు కలగజేసి వివేకవంతులైన దృఢసంతానము చేకము పొందుటకు ప్రయత్నపడుదురుగాత.

బంగారువెండిపగైరా ఏలం నోటిను

తిరుమల తిరుపతివగయిరా దేవస్థానములలో 1928 వ సం॥ మే నెల మొదలు 1928 వ సం॥ జూలై నెల వరకు వచ్చిన బంగారు పగైరా వస్తువులు యాదిగువ కనుపరచినవాటిని 1928 వ సం॥ జూలై నెల 30 వ తేది సోమవారం పగలు 12 ఘంటలు మొదలు తిరుపతి దేవస్థానం ఖజానాపద్ద ఆ దినమున్ను తరువాత యేలం పూర్తి అయ్యేవరకు ప్రతిదినము అదేవేళకు ప్రారంభించి యేలం వేయబడును. యేలంలో నవాలుచేయనోరువారు దేవస్థానం కచ్చేరిలో ముందుగార్చు. 100-0-0 యలు. ధరావత్తు కట్టి యేలంలో నవాలు చేయవలసినది.

యేలములో నవాలు ఖాయపరచబడిన విషయమునుగురించి శ్రీవిచారణకర్తలువారి మంజూరు పుత్తంపు సాదరైనతేది లాగాయతు 30 దినము లలోపల నవాలు మొత్తమును చెల్లించి లాట్లను పుచ్చుకోవలయును. అట్లు వాయిదాలోపల తీసుకొనినియెడల వాయిదా మీరినతేదిలగాయతు 30 దినములవరకు న॥ లాట్లను, అమానత్తులో వుంచడమగును. అట్టి రోజులకు దినం 1-కి లాటు 1-కి ర్చు. 2 యలు రెండురూపాయలు టాడుగ చెల్లించి లాట్లు పుచ్చుకోవలయును. అందుకు తప్పినయెడల న॥ లాట్లను మరుయేలం వేయించి అందుచే దేవస్థానమునకు కలిగేనష్టమును క్రమప్రకారం అసల్ధానవాలుదారు వద్దనుంచి వసూలు చేయబడును.

- (1) బంగారు ధవా 1 కి 30 తుల్యవంతున 1430
- (2) బంగారు నాణ్యములు లాటు రకములు 3
- (3) వెండి ధవాకు 1000 తుల్య వంతున 7500
- (4) వెండినాణ్యములు లాటుగా రకములు Nil
- (5) హాలీరూపాయలు రు॥ 3593
- (6) తేగడరూపాయలు ధవాకు 1000వం ర్చు 1850
- (7) తేగడపైసాలు ఒకలాటుగా ర్చు 851
- (8) తాంబ్రము ఒకలాటుగా శేర్లు 1474
- (9) రాగివగైరా పాత్రలు వకలాటుగా శే॥ 368

శ్రీమహాంతు ప్రయాగదాసుజీ

4973 విచారణకర్తలవారు.

నానాన్యాయము

మహాత్ముని స్వయంచరిత్ర

5 వ భాగము-పదిహేనవ ప్రకరణము

అహింసావ్రతపరీక్ష

భావరాజులో వ్యవసాయదారులతో యెటుల నున్నది? నీలిమందు తోటలవారివలన వ్యవసాయదారుల కెట్టి యిబ్బంది కలుగుచున్నది? ఆన విషయములనుగూర్చి నేను రయితుల నడిగి తెలుసుకొనగోరితిని. ఇందులకు నేను పెక్కువేలమంది రయితులను స్వయముగా ప్రశ్నింపవలసియుండెను. ముందుగా తోటల యజమానులతోను దీనిని కవివచనముతోను చూడాలి. వీరిని విన్నవించి రయితులను ప్రశ్నింపవలెనని నేను నిశ్చయించితిని. నేను వ్రాయుగా తోటలవారును కవివచనముగూడ నాతో సంభాషించుట కంగీకరించిరి.

“మీరు యీరాష్ట్రమువారుకాదు. తోటలవారికి వారి రైతులను సంబంధించిన వ్యవహారములో కల్పించుకొనుటకు మీకెట్టి హక్కునులేదు. మీరేమైన తెలుపదలచినచో వ్రాసి పంపవచ్చును.” అతోటల యజమానుల సంభాషణవల్ల నన్ను ముగ్ధులుగా నాకరించెను. నేను లాభివాడనుగాను. రైతులు నన్ను కోరినపుడు వారిని గతులనుగూర్చి తెలుసుకొనుటకు నాకన్న హక్కులును కలవు అని విషయపూర్వకముగా నేను తెలిపితిని.

కవివచనమునకు వెళ్లి గా నన్ను తిడు దెవరింజూచెను. వెంటనే తిరుపాటునుండి వెళ్లిపోవుటచే దాను నాకు సలహా చేప్పెను.

నేనిసంగతులన్నిటిని నానానాకాలం కరిగించితిని. దొరతనము నాప్రయత్నమున కొనసాగినప్పుడును తోచదు. నేను త్వరలోనే వెరసాలకు పోవలసివచ్చునట్లున్నది. నన్ను వారు ఆరెట్లుచేయునెడల నడిమోరీహరితోనే వీలైనచో వెళ్లి యాలోనే అది జరుగుట మంచిది. కావున నేను త్వరలోనే ఆస్థలములకు వెళ్లుట మంచిదనిగూడ నేను తెలిపితిని.

తిరుపాటు డివిజనులో భావరాజును ఒకటిల్లా. మోతీహరి ప్రభుత్వోద్ధికారి యందు పట్టాము. రాజకుమారులకు కొనిసేమిగ్రామము తెట్టియొక చేరువగానున్నది. ఆ ప్రాంతము నందలి భూములలో (కోటి) వ్యవసాయము చేయుచున్న రైతులు ఆటిల్లాలో ఒకటిల్లా వీరవారు వారిని మొదట చూడవలెనని కుత్సా నన్ను కోరెను. నేను వెంటనే కంగీకరించితిని.

కావున నేను నాతోడివారితో ఆ డివిజన్ మోతీహరికి బయలుదేరితిని. బాల్కనీ గోరక ప్రసాదుగారింట మును బస చేర్చుకొనితిని. అది చూచుకొని చాలము అడియోక ప్రత్యుగా పరిణమించినది. మోతీహరికి అయిదు మైళ్ల దూరమందున్న ఒక గ్రామమున నోకరైతులపట్ల దౌర్జన్యము జరిగినదని ఆనాడే మాకు తెలిసినది. నేను ధరణిధర ప్రసాదుగారిగూడ మరణాదు దయమున నాగ్రామమునకు ఆరైతులను చూచునట్లు నిశ్చయింపబడెను. గాన ఆరైతులకు మేమిద్దరమును ఒక యోగమున నెక్కి గ్రామమునకు బయలుదేరితిమి. గుజరాతులో ఎట్లబడ్డలో ప్రయాణమెప్పుడు బాధుక ననున్నదో భావరాజుతో యేనుగలపై ప్రయాణ మంతవాడుకగా నున్నది. మేమునగము దూరము వెళ్ళునోకి బాటను నూపరింపెండెంబు నద్దమంచి యొక్కడువచ్చి మహాకలుగుకొని ఆయన మాకు వందనములను తెలిపెనని నుడివెను. దానిభావమును నేనుగ్రహించి ఆభయము తీసుకొనవచ్చిన బండిలో నెక్కితిని. ప్రసాదుగారు యేనుగ మీద ఆరైతుగ్రామమునకు వెళ్ళిరి. మీరు వెంటనే భావరాజు నుండి వెడలిపోవలెను అను నోటిను సాధులును నాకొచ్చి నన్ను నాతిహరికి తీసుకొని వెళ్ళుమండెను. నోటిను ముట్టినట్లు వ్రాయుదని అతిదు నన్నడిగెను. నేను చేయదలచిన విచారణ పూర్తియగువరకును నేను భావరాజునుండి వెళ్ళను అని దానిమీద వాసితిని.

అంతట ఆట్టిల్లంపునముచేసినందున మరణాడే విచారణ జరుగునగాన చాచకాపలెనని సమమును పంపిరి. ఆరాత్రి నిద్రపోకుండ అందరికిని లేఖలు వ్రాసితిని. జరుగవలసిన పనులను గూర్చి ప్రజలకోరికలుగారికి ప విస్తరముగ వ్రాసితిని.

ఈసంగతి మోతీహరి పట్టణమునం దంతటను వ్యాపించినది. ఆమరునాడవల చాలసాక్షిభటు కలిగినది. గోరక బాలు యింటికిదను కోర్టుపద్ధతు ప్రజలు విస్తారముగా చేరిరి. నా సహకారులు చాలసహాయముచేసిరి. నేనెవరికివెళ్ళినను ప్రజలు నా నంటనే వచ్చుచుండిరి. అందుల న నాసహకారులు అల్లరులు జగగకుండ ప్రజలకు సర్దుబాటు చేయుచుండిరి.

కలక్టరు మేజిస్ట్రేటు పోలీసు నూపరింపెండెంబు యీ మాగురు యాద్యోగులకును నాకును ఒకవిధమున మైత్రి యేర్పడి

నది. నేనునోటినులను తిరస్కరించి యుండవచ్చును. నేనుంటున్న యెక్కడ వానినంగీకరించితిని. ఆద్యోగులవిషయములు నాప్రవర్తనముపరిగానే యుండెను. నేనుఆద్యోగులను వ్యక్తుల నవమానింపదలచుకొన లేదనియును సత్యాగ్రహముల నొనరింపదలచితినినియు వారు గ్రహించిరి గాన వారికి ఆందోళనము తగ్గినది కావున నామిత్రులు ప్రజలకు సర్దుబాటు చేయుచున్నపుడు వ్యవస్థగలట్టి అభ్యంతరమును చెప్పలేదు. తమఅధికారము చలించినదనిమాత్రము అజననమూహములవలన వాతగ్రహింపగలిగిరి. తాత్కాలికముగా ప్రజలతో భేదియంతయును తోలిపోయినది. నేను వారికి కొత్తమిత్రుడనే యైన ను నేను ప్రయోగించిన ప్రేమకైక్తి ప్రజలందరకును జరగెను లెదె.

భావరాజులో నన్నెవ్వరు వెరుగరు. రైతులందరకును వ్యవహారములేని వారే. భావరాజునేపాళమునకు చాలచోరగా గంగానదికి ఆత్మభాగ్యులొనను హిమవత్సరము నంటి యున్నది. కాన అదిచేపలమువంటియై లెక్కిన రాష్ట్రములలో నెట్టిసంబంధము లేకుండనున్నది ఆ ప్రాంతముననున్న వారికి కాంగ్రెసుమహాపథ కలదను విషయమే తెలియదు. కొద్దిమంది కావిషయము తెలిసియున్నను దాని సంగతిని తలపెట్టుట యెడనే యుండిరి. ఇప్పుడు కాంగ్రెసు సభ్యులు వ్యవహారికముగా కాంగ్రెసుపేరును తాకవలసియు యధార్థముగా కాంగ్రెసుపేరునే నవల ప్రవేశించి.

నేను నామిత్రులతో తోలిపోయి కాంగ్రెసుపేరుమీద నేరనియును చేయరాదని నిశ్చయించితిని. మా కావలసినది పనిగాని పేరుకాదు. నిజాతాముగా గానినదికాదు. దొరతనము నకును తోటలవారికిని కాంగ్రెసు హృదయశత్రువు. కాంగ్రెసు అనగా న్యాయవాదుల వాదనమతానుసరియైనవాని న్యాయ శాస్త్రానుసారముల ప్రవృత్తమున కిక్కియు తప్పించ జూచెద రని యును. నా జీవితము నమతానుసరము, కావలయును, ఆరాచకులకు, బాంబులు మున్నగునవి యన్నియును కాంగ్రెసులో నుండుననియును వారు దురభిప్రాయము నొందుచుండిరి గావున దుర్భిములను తొలగింపవలెనని మేము నిశ్చయించితిమి. కావున మేము కాంగ్రెసు పేరునే తలపెట్టు యందులకు నిశ్చయించితిమి. దానినిగూర్చి రైతులకుగూడ నేమేమియును తెలుపలేదు. కాంగ్రెసు సంకల్పమును వారు గ్రహించి ఆయల సహాయకొనుటయే ప్రధానముని మాకుతోచినది.

ఆ కారణముననే మేముదరికి వెళ్ళుచున్నపుడు బహిరంగముగనో కసాస్యముగనో ప్రచారము చేయుటకు ముందుగా కాంగ్రెసు ప్రచారములే నవరిని భావరాజుకు నుండియుండ లేదు. కుత్సా ఒక్కడును అంతమంది రైతులకును విషయముల నన్నిటిని తెలుపవలయు వారు వేలకొలదిగా నుండిరి. ఇదిగర కవల రాజకీయ ప్రచారమేమియును జరుగలేదు. ఇతరరాష్ట్రములకు చేతములనుగూర్చి అట్టివారి కేమియును తెలియదు. అయినను వారు నన్ను చిరకాలమిత్రులనలెనే ఆదరించిరి. ఆ రైతులసభలో దైవమును సత్యము నహింస యొకు కట్టుబడునుడెననిచో అందరికీయొక యేమియునులేదు.

ఇందులకు ప్రజలపై నాకు గల ప్రేమతప్ప మరెట్టి ఆర్థికయను లేదని నేను గ్రహించితిని. అందువలన అహింసపై నాకగల నమ్మకము మరింత దృఢమైనది.

భావరాజులో అదినము రైతులకు మహా పర్యవేక్షణము, నాకు జన్మదుర్దయున మరుపురాని పుణ్యదినము న్యాయశాస్త్రము ప్రచారము నావిచారణ జరుగవలసి యుండెనుగాని నిజముగా నప్పుడు జరిగినది దొంతనమువారిని గూర్చిన విచారణయేగాని నన్నుగూర్చిన విచారణకాదు. కవివచనము నాకొరకు పన్నిన పలుకోరికననుసార చిక్కుకొనిరి. (మో. క. గాంధీ ఎంగుయిండియా 19-7-28)

ఆంధ్రభాషాభిరంజక సమాజము: పచ్చయప్ప పాతశాల, చెన్నపురి.

పై సమాజపు యాజమాన్యమున ఈనెల 28 తేదీ బుధవారము సాయంత్రము 4-15 గంట. పచ్చయప్ప కళాశాల యందు రిమిడియేట్ గ్యాలరీయందు దొక బహిరంగ సమావేశము జరుపబడును.

ప్రహ్వశ్రీ శింగరాజు రామలింగ శాస్త్రిలు శ్రీనాథ మహాకవిగూర్చి యుపన్యసించెదరు. పచ్చయప్ప కళాశాలాంధ్ర పండితులర ఆనందరావుగార గ్రామసాధి పత్నము నహింతురు.

వై. నేతురామ చంద్రన్, కే. వెంకటాచలం గుప్త, గౌరవకార్యదర్శులు.

ఆంధ్ర యూనివర్సిటీబిల్లు

నవరణలగురించి యోచన

శ్రీయుత గొల్లపల్లి జమీందారు ఎం. ఎల్. సి. గారు మద్రాసు శాసనసభలోని ఆంధ్రసభ్యులకు ఈ క్రిందివిధముగా విన్నవించుచున్నార.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ సేవకలబిల్లు విషయమున మనమందరము ఏకాభిప్రాయములమై పరస్పర సహాయమును గావింతుటకు అవసరము ఎంతయో నిగలదని విన్నవించుచున్నాను. మనము స్వార్థమును వీడి యీ విషయమున సంపరింపవలెను. ఒకపట్టునానులమనియు, ఒకటిల్లావానులమనియు మంచి మనమందరము నిజముగ ఆంధ్రుల వలె మెలగవలెను.

శ్రీయుత కోటిరెడ్డి ఎం. ఎల్. సి. గారు ఒకచిత్తున్నీయును తయారుచేసి గతమార్చి నెలలో యీ బిల్లులవిషయమున అభిలాషగలవారి కెల్లము నొకరొందుటేమిట సమావేశము ఏర్పరచ నిశ్చయింపబడెను. ఈ సమావేశము ఏల యంతవరకు జరపదలేదో తెలియదు. ఇప్పుడైనను ఆలస్యముకాక అట్టిది జరుపబడవలెను. ఈవిషయమునుగూర్చి సర్వీసులుటకు మనమందరము ఆంధ్రదేశమున నేసలమందెనను సమావేశముకాలెను. రబోపు అగ్రు నెమర్శును నెలూరు, కాకినాడ, చిత్తూరులలో నెచ్చలైనను సమావేశముగటకు మీరు మీయభిప్రాయము నాకు తెలియజేయవలెనని గోరుచున్నాను.

క్రిస్టియన్ సంగీతసభ

పైని వ్రాయబడిన సభివారి యాజమాన్యమున 22-7-28 తేదీ సాయంత్రం 4-30 గంటలకు, సి. శాస్త్రిస్వామిపిళ్లెగారు గాత్రపాటయును చాడయ్యగారి ఫిడేలేవాయిద్యమును, మణి-గారి మృదంగవాద్యమును, శుమారు రాత్రి గంటల పర్యంతము పాటకచ్చేరి జరుపబడినది.

1 సుబ్రహ్మణ్యముపిళ్లెగారు గాత్రమున రాగము తాళము పల్లిది తానము ఘనముమొదలగునవి కడురమ్యముగా వాదింతుండు సంగీతపాండిత్యమును సభికులకు ఆనందదాయకమునట్లు పాడిరి. వీరికుండు లయజ్ఞాన మపారమైనది. వీరందరిగాయకులు వలె ప్రాతపాటలు గాక త్యాగరాజులవారి కృతులలో అనేకులగు శ్రావ్యులు ఆ భాగ్య సముచేసి వాడుచురు. ఇట్టి శ్రావ్యులు వలన త్యాగరాజులు వారినిరు సమానరాజయోగక్షియు అందులన ప్రభాసామాన్యమునకు జ్ఞానైరాగ్యములు అలవిదుగుటకు సందియములేదు. శుబ్రహ్మణ్యము పిళ్లెగారు గాన లయప్రహరులకుటకు తగినవారని సంగీతసభాజనులన్నియు వీరి ఉత్సాహమున ప్రోద్బలపరచి దేశమున త్యాగరాజస్వామివారి నిజాభిప్రాయములను వెల్లడించినవారిగుటకు సందియములేదని మా నమ్మకము.

(2) చాడయ్యగారు ఫిడేలే వాయిద్యము నిరుపమానముగా వాయిచి శ్రోతల నానందింపజేసిరి.

(3) మణిగారి మృదంగ వాయిద్యము అతిరమ్యముగాను యుక్తియుక్తముగాను శాస్త్రానుసరణముగాను శ్రోతల నాకరించుచుదినగానున్నది. వీరికి శుమారు 17 సంవత్సరములుండును. ఇంతచిన్నవయస్సులో ఇంత అపారమైన లయజ్ఞాన ములనుటకు గురుకటాక్షుడు, పూర్వజన్మసంపాదనము అనుట సందేహములేదు.

వీరు శుద్ధగుకలసి కచేరీచేయుట జ్ఞానముగల శ్రోతలందరు నానందింతుటకు సందియములేదు.

సత్సంగుడు

శ్రీ కూరు

మా గ్రామములో నాల్గైదు సంవత్సరములనుండి, ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించగా, ప్రార్థించగా, గత 25-28 తేదీన నొక యెక్స్ పేరిమెంటు, తపాలాఫీసును స్థాపించి యున్నారని దానిలో యిప్పటికి జరుగుచున్న పనినిబట్టి, త్వరలోనే అది ఖాళీయగా వచ్చునన్న కుభూదనం గానియు చున్నవని వెలుపుట కెంతయు సంతోషించుచున్నాము.

(గ్రామాభిమాని.)

తిరుత్తణిలో ఖద్దరుప్రచారము

నారాయణవరమునం దుండెడి “సంచార ఖద్దరు వస్త్రాలయము” 1928 ఫంలి జూలై నెల 24-25 దీండు తిరుత్తణి మార్చబడును. అన్నిరకముల ఖద్దరు తాలూకాబోర్డు ఆస్తి శునందు ప్రదర్శింపబడును. ప్రచారకుల మూలముగా యింటింటికి కలెక్షన్లు ఖద్దరుకాపెడి అసలు ధరకే అమ్మబడును.

నారాయణవరం. } సి. వి. రంగయ్యశ్రేష్టి.
22-7-28. } గా. కార్యనియంత.

“బం॥ మల్లయ్యశాస్త్రి
కావ్యతీర్థగారికి జనాబు”

10-7-28 తేది శాటి ఆంధ్రపత్రికలో మీరు వ్రాసిన సమాధానమును చూచివాను.

1. రజస్వలయైన స్త్రీకి కన్యాశ్రమము మరలించుట గాన రజస్వలకాండ వివాహము జరుగవలయునని స్మృతిముక్తా ఫలకారు లిచ్చినయమవసరమును నే జాపగ, తిర్యగ్ము నంగీకరించి, ‘నిబంధనకర్తలు అక్కడ డిక్టేటాయెక్కుడక్కడా మార్చి అప్పటి ఆచారానుసారము వ్రాయ నలవాటుపడియున్నారను. గాన మీరిచ్చినట్లేము సంవత్సర స్మృతిలో ఏసందర్భములో ఉన్నదో చూడండి, అని యాస్మృతివచనములను మీరు వ్రాసితిరి. మీ రిచ్చినవంప రచనమును నేనుచ్చిన స్మృతిముక్తాఫలములోని వచనమునుచూడగ, దుదకు అభిప్రాయ మొక్కటియేకదా? నిబంధనకర్తలు వచనములను తారుమారుచేయుదురా? ఒకవచన మనేక స్మృతులలో నుండవచ్చును.

2. అతివిజ్ఞానేశ్వరగ్రంథములను చూపి ‘పైరెడు గ్రంథములకూ ఏకవాక్యతచేయండి, అని వ్రాసిరి. ‘రజస్వల్యి’ అని యిస్మయ అంతకుముందు మీరిచ్చిన వచనములలో, ‘రజోద్వస్త్వముగంధర్వః, అని సంవత్సరము చెప్పుచుండగ, నేకవాక్యత చేయవలసినదే. ఇట్లే ‘దృశ్యకోమాత్మకత్తి, స్త్రీ కలముద్వర్తత యావదా పరిస్థావ్యవహరభావతస్తాః పరిస్థయేతి’గా అని శ్రీరజస్వలవివాహాని పేదమునుగూడ స్కాందము చెప్పుచున్నది.

3. ‘సోమదత్త గ్రంథరాయ’ శ్రుత్యర్థమునబట్టి స్త్రీ ఆచారంలో గంధర్వని వివాహంలో భద్రావరులమధ్యనుంచి... కనుక వివాహము రజోద్వస్త్వవాసంతర మనవలెను-అనిరి. అట్లు యివ చంద్రునివలన స్త్రీ పొందిన గంధర్వని ఉంచినట్లు అనుమతిబట్టి అగ్నిలింగాన, చంద్రులు ముగ్ధునిగాని దంపతీ మధ్య జరుగవలసినవచ్చును. అట్టి యాచారము లేదు.

4. ‘అసంస్కృతా పరిత్యాజ్యా’ అని నే జాపిన మార్గంజేయవచనముందలి ‘అసంస్కృతా’ పదమునకు వివాహ పరమగ నరముచేసిన వివాహమునకు చిత్తువచ్చునని దానికి ‘వివాహపూర్వం చేసేదాన సంస్కారమే’ అని వ్రాసిరి. అట్లు కాదు. ‘రజస్వలకాం యాకన్యా యదిస్వాదవివాహితా, వృషతీ...నచైవహి’ అను శాశ్వలాయనవచనము వివాహములేని కన్య రజస్వలయైన నది వృషతియగునని దోషముఁ జెప్పుచున్నది. ఈవచనము అసంస్కృత యనగ వివాహములేనిస్త్రీ యని స్పష్టముచేయును కదా?

‘ఉద్యాహ’ పదమునకు దానమాత్ర మర్థమునిరి. అది సాంగవివాహమును చెప్పును. లేకున్న ‘ప్రో. ఉద్యాహితాపి యాకన్యా నచేత్సప్రాప్తమైథునా’ ఇత్యాది వచనములకు పై యర్థము వచ్చును.

4. ‘ఆశ్చలాయనమునకు వివాహపమాణేనము ఋతుకాల ముందే శేషహోమానికి బదులు దధిప్రాశనము అనిరి. ఋతు కాలముందలి సమావేశము ఋతుపమాణేన మనబడును. కాని అప్పుడు వివాహపమాణేన మెట్లు? చతుర్థాకరరాత్రియందు జరుగవలసిన శేషహోమమునకు ప్రత్యేకహోమమధ్యమన్న దధి ప్రాశన మెట్లు బదులుగును? శేషహోమమే వారికి లేనపుడు బదులెందుకు?

6. ‘వాగ్దానముకూడా కన్యాసంస్కారమే’ అనిరి. నలు వది సంస్కారములలో నిది యొకటిని చెప్పబడలేదు. అశౌచ ము కల్లులు సంస్కారత్వపాత్రు కాదు

7. ‘భోధాయనమాత్రములో’ ‘మీరు భ్రమపడ్డారు. కన్యోపసాద్యమా శాన్తోహ్యమాశా అని వర్తమా శార్ధములో నున్నది’ అనిరి. మీరు చెప్పినట్లు దానవివాహములు జరుగుచుండ గనే (పెండిలో) రజస్వలయైనచో ప్రాయశ్చిత్తమున్నపుడు తత్సూర్యము రజస్వలయైనదానిని పెండియాదినవానికి ప్రాయ శ్చిత్తముసంగతి చెప్పలేం? ఈసంగతి గౌతమాదులు చెప్పిన ‘యదాహూః పుష్పవతీ ద్వజస్తామద్వపేద్యది చాంద్రాయణం చరేత్’ ఇత్యాదిప్రాయశ్చిత్తములు స్పష్టముచేయుచున్నవి. శావ లే మీరును భ్రమపడక వానిని నిజానించండి.

8. నే వ్రాసిన యుపన్యాసమందు సమావేశనీతియకు శేషహోమ క్రియానుతర్యమును ఆకియు నైచ్చికముగాని ఋతుపమాణేనమువలె నియతము కాదనియు నాయభిప్రాయము.

9. స్నాతకతలకు ఆశ్రమము లేకపోలేదు, అనిరి. ఇట్లే స్వీకరోపి యదానేమం పరేద్వేదవ్రతానిచ బ్రహ్మచారి భవత్తాప, మాధ్యం స్నాతో గృహీ భ తి త్ అనుదత్తవచనములకు స్నాతకానంతరము బ్రహ్మచర్యాశ్రమము లేదు. స్నాతకుడు గృహస్థుడుకాడుకదా? మరేయశ్రమము వారికికలదో మీరు తెలుపలేను.

ఆంధ్ర దేశ మ హా స భ లు

గుంటూరు - 28 వ జూలై మొదలు 1 వ ఆగస్టు వరకు

ఆంధ్రులును ఆంధ్రేతరులును ఈసభలు, ప్రదర్శనములు, అన్నిటికిను యిరువది అన్న జయప్రదము గావింప తోడ్పడ వేడుచున్నాము.

సభ సభ్యులు	సభల పేర్లు	ఆహ్వానసంఘ అధ్యక్షులు	సహసభ్య అధ్యక్షులు	సభ్యులెవరు
1 ఆంధ్రరాష్ట్ర సహకారమహాసభ	శ్రీయుత నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారు, బాలిష్ట పరియార్తాన యం. యల్. సి. పూర్, మున్సిసిపల్ థియేటర్ మన్, కార్యమంత్రి. ర్యదర్శి, కోవానరేటిపురములో యన్ గుంటూరు.	శ్రీయుత ఆర్కాటం రంగారావు మొదల జూలై 28,29		
2 ఆంధ్రదేశ గౌరవసభ	శ్రీయుత కల్వలక్ష్మీ నువ్వారాయ పండిత కేవలపురిగారు రిలైడ్ మొ జూలై 28			
3 ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయసభ	శ్రీయుత దేశరాజు వెంకటరాజు శ్రీయుత పేర్వాచగడ్డ భావనూరి జూలై 28			
4 ఆంధ్రదేశ రైలుప్రయాణికులసభ	శ్రీయుత ధన్వాడ రామచంద్రరావు పంతులుగారు, రిలైడ్ గుంటూరు	శ్రీయుత గౌ. నరహరి వెంకటరాజు జూలై 30		
5 ఆంధ్రదేశ క్రకృతిసభ	శ్రీయుత డి. వి. రంగారావుగారు, శ్రీయుత దేశోద్ధారక కాలివాడని జూలై 31			
6 ఆంధ్రదేశ రైతులసభ	శ్రీయుత బాగల్ గూడెం కప్పసామి శ్రీయుత బిక్కిన వెంకటరత్నంబాదరి జూలై 1			
7 ఆంధ్రదేశ ఆది ఆంధ్రసభ	శ్రీ మంగళగిరి రాధావదానుగారు. శ్రీయుత మండు వెంకయ్యగారు జూలై 29			
8 ఆంధ్రదేశ కళావంతులసభ	శ్రీ జనమల రాజగోపాలంగారు. శ్రీయుత గౌ. శే. రామరామ పంతు జూలై 29			
9 ఆంధ్రదేశ అస్పృశ్యతా పాన నివారకసభ	శ్రీయుత కల్వలక్ష్మీ నువ్వారావు పంతులుగారు, శ్రీ కృష్ణాశ్రమం బాగు యం. యల్. సి. గుంటూరు	శ్రీయుత కేమూరి రాజారావు పంతు జూలై 31		
10 ఆంధ్రదేశ సేవాసమావేశము	శ్రీమతి పున్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మ శ్రీయుత కె. టి. పాల్ గారు సేవ జూలై 31			
11 ఆంధ్రదేశ సానికసంస్థలసభ	శ్రీయుత కల్లలమ రి అంజనేయు శ్రీయుత సర్ ఎ పరచరామపా జూలై 29,30			
12 ఆంధ్రదేశ ఖద్దరు, వ్యాసాయి క, పారిశ్రామిక, గ్రామ పునర్నిర్మాణ ప్రదర్శనము.	శ్రీయుత దేశభక్త కొండ వెంకట శ్రీయుత పంతులుగారు	జూలై 27		

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులు
నడింపల్లి వెంకటలక్ష్మీనరసింహారావు

ప్రత్యేక కార్యదర్శి
గూడూరి రామచంద్రుడు

10. దానవివాహములకు అంతరమున్న దనుటకు ‘ప్రతిగృహ్యముయొక్క శాస్త్రం’ అనుశ్లోకమును మీరు వ్రాసిరి.

అశ్వలాయనం॥ శ్లో॥ “రాత్రావహనివాదానం కన్యా యాః స్వీకృతిర్వదా పదావీమేనహోమస్య ద్వివాహస్యచి ద్దయే॥ యాపత్యప్రదదీనస్యా ద్వివాహోనైవసిద్ధ్యతి” ఇద్యోతో హోమ మిచ్చతి సంతస్సాయ మపానం” ఈవచనమున బట్టి దానవివాహములకు అంతరము ఉండకూడదని నేనన్నాను. రాత్రిగాని పగలుగాని ఎప్పుడు కన్యాదానము ప్రతిగ్రహము జరుగనో, ఆవంటనే ప్రధానహోమము జరుగవలయును. లేనిచో వివాహము సిద్ధించదు. అనివైవచనాభిప్రాయము. ఇట్లు ప్రస్తుత మాచారమైన యొన్నది. గాన మీవచనము యుగాంతర విషయము కావచ్చును.

ఇదిగాక:- 9-7-28 తేది ఆంధ్రపత్రికలో బాల్యవివాహాండన, అని శ్రీక మార్గంజేయశ్రమగారికి ప్రస్తుతరము వ్రాయును కన్యాదాన వివాహములకు నిర్ణయి యుండకూడదని నేను లోగడ వ్రాసినదానికి అర్హసోమయాజుల సోమయాజులు గారున్న ఇట్లు వ్రాసిరి. మా వాదమునకు శర్యుగాను తగినసమాధానము చెప్పలేదు. కాని కాశ్మీరీగారు ఒక అంశముచెప్పియున్నారు. కన్యాదానమున గ్రహించితంతటితో ఉర్రకుండిన భిక్షువు ముడు గృహముడు కాలేదనియు పూర్వమే స్నాతక ప్రతిమను చేసినందున స్త్రీహారీ కానందునను ఈయనకు ఆశ్రమము లేదనిరి. కన్యకు బ్రహ్మచారియే ప్రతిగ్రహించవచ్చును, వివాహోత్సాహము అసమయముందే స్నాతకప్రతిమ చేసికొనవలెను. వివాహమాడుటకు కన్యలేనిది ముందుగా స్నాతకప్రతిమ చేసి కొనుట యవసరము. కన్యకు ప్రతిగ్రహించుటకు ఏ బ్రహ్మచారి యు స్నాతకప్రతిమ చేసికొన నక్కరలేదు”. అని వ్రాసిరి:-

“ఇట్లే స్నాతకాయ నులీలాయ తతోత్తరభవాయః॥ దద్యాద్వేదవిదేశశ్యా మర్చితాయవరాణ్యు” అను శాశ్వలాయనవచనము, ‘సమాప్తత్వోద్వహత్రాశ్యాం’ అను వ్యాసవచనము గూడ స్నాతకము చేసికొనినవానికొక కన్యాదానము చేయ

నలయుననియు ప్రతిబ్రహ్మచారియు కన్యకు ప్రతిగ్రహించుటకు స్నాతకము చేసికొనవలెననియు చెప్పుచున్నవి

ఇందులోనేను వ్రాసిన ‘స్వీ. రోపియాదావేం’ అను వచనము స్నాతకానంతరము బ్రహ్మచర్యాశ్రమము లేదనియు, ‘స్నాతకాయ’ అనునది స్నాతకానంతరము కన్యాప్రతిగ్రహమును ‘రాత్రావహని’ అనునది కన్యాదాన మైనవంటనే (అరోహణే) ప్రధానహోమమును చెప్పుచున్నదిగాన రజస్వలకాండముందు దానమాత్రమును అంతరమున్నాతకము చేసికొని వివాహము అను కాలవ్యవధియుండకూడదని నేను లోగడ వ్రాసి యుంటిని. సోమయాజులు గారు వ్రాసినట్లు ఈ కాలవ్యవధి యుగాంతర విషయమైనది కావచ్చును. ఈయంగమన కాలవ్యవధి కూడు. ప్రస్తుతాచారమునట్లు నేనున్నది. కాస్తాభిప్రాయము స్పష్టమగుటయే నాకు భోక్ష్యదేశము గాని వాదప్రతివాదములు కావు.

పారనంది సర్వేశ్వరశాస్త్రి.

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare certificate on 2 annas stamp. Apply to Central Telegraph College, Nai Sarak, Delhi, 437

దంత మార్గము

డబ్బీ 1-3 0-2-0; 12-1-4-0

ఈ దంతమార్గములో పండుకో మలువలను చిగుళ్ళు, వీలును. చిగుళ్ళనుండి రక్తమును తీరవలెను. వీలున్నచో, శిశువులందు, తలదేలి పుష్కములవలె కట్టగా ముడుచును.

"నటులకు కొన్ని సూచనలు"

రా|| సా|| వి. సంబంధముదలియారుగారి
యువనాటకము

తమిళనాటక రంగమునందు శుభ్రపరిచివేయుటకు, కవులు నున్న రా|| సా|| వి. సంబంధముదలియారుగారి గత కవితా రమ్య సాయంత్రము శుభ్రము విలాస పథాభివృద్ధి "నటులకు కొన్ని సూచనలు" అను విషయమును గూర్చి యువనాటకము గావించిరి. ఏకత్వభావభావాలలో నొకరును, విలకలాభిమానులు, విమర్శకులైన శ్రీ. వి. వి. శ్రీనివాసమూర్తిగారు సభ కథ్యక్షత వహించిరి.

అధ్యక్షులు ముందుగా నాటక కలాభివృద్ధిగూర్చి మాటాడుచు శుభ్రము విలాస పథవాద గూడ నీయమమై తగినంత యభివృద్ధి నందియిందలెదననియు, ఉపన్యాసకుల సమగ్ర చర్యలను సభ్యులకు ప్రోత్సహమును లభింపజేయునని యాశించిరి.

శ్రీ. వి. సంబంధముదలియారుగారు

ఉపన్యాసమును ప్రారంభించుచు రంగశలమునై కరుణించినవారుగావించుట కడుశుభముననియు, ఎవరైన యిందులకర్హులైనయిన కలయనారు నటులందును, ప్రేక్షకజనలలోగూడ నొకయభిప్రాయము కలదనియు, ఆయభిప్రాయ మెన్నటికిని పరిమితముకాదనియును, నాటకకళ మిగుల కష్టమైనది" నటించుటయందసౌలభ్యములే ప్రతిపాదన యేతనిం పరాదు" యనుకలంపుకలగుననుటయు నిశ్చయమే. నిజములోచింత యాశ్రయమునందు ప్రతిమానమును బాల్యమును యనినవారు నటించుట కష్టమేమిదేయుచున్నాడు? బాల్యము కనగనమునూచి తానాతని ననుకరించుచున్నాడు. అటులే ప్రతియొక్కరూ ఏదోయొక దానిననుకరించుచునే యున్నాడు. కావున అట్లాలోచించిన నాటకకళ కడుంగడుశుభమే. మనము నిపుణులగు నటులముగానలయుననిన ఎంతయోక్యమి, ఎంతో శ్రమ, సహనకర్తవ్యం తానక్కరములు. నే గావించుటకు నూచనలు కలయందలి యభిమానముచే నటులము గావించువారికిగాక నాటకకళ భవమున నేకరించువారికిగూడ వర్తించును. పాశ్చాత్యదేశములందులెనే దక్షిణ దేశములందు నాటకకళ గౌరవ ప్రదముగ పరిగణింపబడిన కాలము రావలెను, వచ్చునను.

"నటులకుండవలసిన ప్రధానార్హతలు"

నటులకుండవలసిన ప్రధానార్హతలలో మొదటిది అవయవ స్ఫూర్తి, అంగసౌందర్యము. మల్లయువము లొనరింది, కనకలతో చేయువారి కుండెడి కరీరముండవలయునని నాటకరంగముగాను వర్ణనయిననూర్తియుండిన చాలును. గ్రీకుదేశములు నుండ కనుక కారిక సంపదకు పేర్కొనవలెను. యంగ్లండు దేశము నుండి శ్రీమణిగాని, పురుషులుగాని నటులెవ్వరును పాశ్చాత్యదేశమున అంగ సంపన్నులైనవని రంగశలముపై కరుణించు చారు. నుండరమున కరీరమునకు తోడు నాటక ప్రదర్శనా ప్రయోగభరమున కాగల ఆరోగ్యమును, దృఢకర్తవ్య కలిగి యుండవలెను. బాల్యము నుండి యేదేయ వ్యాధియును జేయవారికిట్టి అంగ సౌందర్యమేర్పడ గలదు; ఆరోగ్యమున రవ్యా రా సంరక్షించుకొనవలెను ఇక రెండవ ప్రధానార్హత ప్రతిభలునకు చక్కని కారిక ముండవలయును. ప్రదర్శనకాలమునందు కడపటి పంక్తిలోని వానికైన నటుడు రంగశలమును అల్పమే రహస్య ప్రసంగ మును వివరించుట కష్టమునందును. అపూర్వములగు భావములను వెల్లడింప సమర్థుడయిందనున తానీమి కలగవచ్చునా దో సమీపమునందు సభ్యులకే తెలియనినా నానటునిలవ ఏమి ప్రయోజనమునందు? ప్రతివారికిని పుట్టుకొడన న హాసము మంచి గాత్రముబియ్యింపడు. అందుచే గాత్రమును సాధన జేయుటావల్యము. మా చిన్నతనమును మాతలి దండలు పాఠములను విగ్రహ వచనములు జేయువారు. అందుచే తొలితొలితొలి క్రియలను గురించిగాక చదువులయందలి లోపములను చెప్పి గుర్తింపజాలియుండును. అందులను అనుభవము కొంతకాలము దెలిసిన విగ్రహ కలియ నభ్యాస ములవడ జేసికొనవలెను.

మూడవ యావల్యకర్త బావకర్త. బావకర్త లేనిది నటుడు శిష్టత నెందలాలడు. ఇమిడి పుట మాటలందువారి సహాయముతో జేయునటుల చిలుకవలెనని నర్థించుటయేగాని నాటక ప్రదర్శనము గాకాదు. నిరంతరమునః పరిశ్రమజేతన, భావన నలెనయుటచేతన మేధామూర్తి స్ఫురింపించుకొనవచ్చును.

రెండు సంవత్సరముల రంగశలమున దనభవము కలిగినపిదప నాటకకళయందు నిరంతరము నేనేర్పిన దర్శనకర్త స్వల్ప మనియు, నిక నేర్చుకొనవలసిన దెంతో గలదని తెలిసికొనవలయు న్నాను. ఒక ప్రదర్శనమును కనిపించు ప్రతిపాత్రధారియు, ఆ

నాటకమునంతయు పంపూర్ణముగ చూచవలెను. ఏపాత్రధారికి కావలసినంతవరకు వారి కాభాగము ప్రాసించుటకు దురభ్యాసము ప్రాప్తిపొయినది. అట్లుగాక ప్రతివారును నాటకము నంతయు పంపూర్ణముగ చెప్పవలసినవనియును దుండవలెను. తాను చెప్పితిమియున్నా అర్థము నెరుంగక గ్రామభూమిలనె నురకనలించుచు రసేతులు గలదు. భాషయున్న అర్థము నెరుంగనివో అందలిభావము నభ్యసించి బాహ్యరూపము గావించుట కెట్లు సాధ్యమగున? మనభూమియు నేదపాఠము లను శిష్యులకునేర్పిన కథల యేదేయమునగాని వల్లకలెట్లు, బావకర్త లేని వృద్ధిబొందించుట ప్రధానసాధనము.

నాటక ప్రదర్శనమునకు ముందుగా నే యొక దిక్ కలు (రీవ్యూ) అన్నిటియందును ఆశ్రయపరచుచు వచ్చెడి నటులందరు సోదరయు పక్షించులెను. ప్రతిభియును కలకత్తానా దేవిచెప్పవలెనని, యేమిచేయునది తెలిసికొనియుండవలెను. ప్రదర్శనమునాటకము, నేర్పియును నూర్చు మహాపులచే రదింపబడిన గ్రంథమునో ఆ గ్రంథమునై ప్రాయచిదన వ్యాఖ్యానములన్ని సాధ్యమంతవరకు వర్ణింపవలెను. అట్లు వ్యాఖ్యానముల వర్ణింపలేక అందుచే నాటకమునందు పాత్రల విషయమై వ్యయముగ కొన్ని యభిప్రాయముల లేర్పడగలవు. కట్టము నెత్తుచు పాచ్చింకనలేనో, ఎత్తుచు మెల్లక కలుకవలెనో, ఉదాహరణముల సమయము నెరిగి ప్రయోగించి వమరలె యుండవలెను. ముఖమునందు భావప్రకటనకు ముఖసాధనము అద్యము. అద్యములో తనప్రతి దింపునను మామోడును నటులకు క్షీణ గావించిన లోపము అనేకముగ పరివర్తించబడినా, భావప్రకటన యభివృద్ధి గావించుకొన బాలిననా రయ్యుచును. వారి విమర్శకులను జిద్దలలో నిలి, ప్రదర్శనములకు గొప్పపాత్ర గావించు నూచనలను గను నించుట మరొక యభ్యవసాయము. భావప్రకటనగాని, భావ విషయముగాని మిగిలినయెను. మిగిలినయెను గావించు కొనవలెను. విమర్శకులకుతో మాడగలవారే అందరిలోనా లోపములను తెలిసికొన బాలెను. మంచి ప్రదర్శనములందు ప్రతిభులగు నటులను తమయగ పక్షించుటవలెను భావప్రకటన నాభివృద్ధి పొందగలదు.

రంగశలముందు ప్రతీకలు, నెడలలు, విజ్ఞానము, నడచుట భిక్షము ధరించుట, నవస్మించుట మొదలగు ప్రతి విషయములోను నటులు ప్రత్యేకముగ ముఖ్యములై యుండవలెను. భిక్షకాస్త్రవతన మిగిలినయెనునాచాల మహాదేవ గలదు అజంతాగుహలందలి చిత్రముల లాచిన నీచాస్త్రవ్యాపాదకములు చక్కగ తెలియగలవు. జిగ్గెననుసారము జేయుటయందే హిందువులకు ముహూర్తములు, కాంగ్లయులకు, ఇందులో నిలకను హిందువులలో నొకరులనువారికి నేర్పకలమువారికి భవిష్య నిర్ణయము, పాపకార్యము, అసంఖ్యాకములకు భేదములుగలవు. విజినన్నిటిని బాగుగాగను నింపవలెను అని వర్ణిరి.

అధ్యక్షులు ఉపన్యాసమును మూచవలెను సభ్యులందరు ఆచరింపవలెనని కోరిరి. ఫిరక సభ ముగింపబడెను.

Delco-Light

డెల్కో-లైట్

మీ స్వప్న దృశ్యములు నిజమగునట్లునర్చును
వల్లెట్టులో నుండిన చాలామంది కుటుంబములు ఎలెక్ట్రిసిటీని, కాంతిని, వేడినీ, బంగారములను, పరిశుభ్రతను సౌకర్యములను వాంఛించుచుండును.

ఫ్రీడేరీకుడ అనుభవించి ఎల్లప్పుడు కావలసిన మంచుగడ్డను నిద్రపరుచుకొనుడు.

Delco-Light

మీ వాంఛల నీడేర్చును. ఎల్లప్పుడు వనరుల సప్తమయ్యేను. ఇంటిని నవీకరణకుల నవసించి సౌఖ్యమునర్చును. భవనముయొక్క విశేష వాచ్చును పూర్తివికరములకు పంపకదాదు.

VOLKART ENGINEERS

హైదరాబాదు, మద్రాసు, బాంబే, కలకత్తా.

సత్తెకవల్లి

(స్వకీయవిలేఖరి)

సత్తెకవల్లి తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్స్ ఫిర్యాదినియ్య ఇన్స్పెక్టరుగా చాలకాలమునుండి పనిచేయుచున్న మ-రా-రా కుర్నూరి నరసింహారావు పంతులుగా రిటీవల యీ తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్స్ ఫిర్యాదు బహుళకాలబడి. వీరు కడు కాంతవ్యభావులు. దయాల్పూర్ హృదయులు. శుభ్రపరి ఆయు లేదన వైద్యపుంగవులు. వీరు ఉక్కుగరిత్యా ప్రజాసంరక్షకులుగనుండి తమవిధులక్రమములను తృప్తికరముగా నిర్వహించి తానేవారలగు గ్రామోద్ధానముల మెప్పునుపయితము ఇడసిరి. ఈ కట్టలనుందుగల వారి మిత్రులగుడ వీరివియోగము విచారమున గలిగించినది. వీరిగౌరవార్థమై 6-7-28 న నొక యల్పచరణుడు బహిరంగపథము శ్రీమంత కాటపాటి సీతారామయ్య పంతులు (వి. పి. ప్రిదత్తు) గారి యాజమాన్యము క్రింద జూపబడెను కొన్ని వ్యయములకుడ జడవబడి శ్రీనరసింహారావు పంతులుగారికి సమర్పించబడెను. ఈలాటిగౌరవము తొల్లినుటి ఏ రినియ్య ఇన్స్పెక్టరుగారికి యాలస్తిగాను ముందు జూగియుండలేదు. దీనికి కారణము శ్రీవంతులుగారి ను గుణపంపదయే.

మదనపల్లి వైద్యసభ

19-7-28 సాయంత్రం 8 గంటలకు శ్రీవంకటరమణ దేవాలయమునందు మదనపల్లి పురపాలకసభ ఆధ్వర్య జయ ప్రదముగా నిర్వహించబడెను. శ్రీపురుష లక్ష్మణులు చెప్పిరి. శ్రీయతులు తుంపూడి భగవంతుల కస్తూరి భార్య శ్రీమతి వత్సవత్సముగారు అధ్యక్షతవహించిరి. బాలికలచే వైప్రార్థన గావించబడెను. సభలో రాజము కిచ్చెనేనానన కార్యాధికారిజేతుగు శ్రీమతి పండిత బత్తుల కామాక్షమ్మగారికి, ఆధ్వర్య యువజన మహాసభమునాన సభాపత్ర మొసంగిరి. సభలో శ్రీమతి కామాక్షమ్మగారు ప్రాసించినాశ్రీమలను గురించియు నేటి దుస్థితిని గురించియు శ్రీవిద్యావశ్యకతను గురించి యువవ్యసించిరి. శ్రీమతి పాపిసాస్త్రి అదివారాయరు గుప్తవాడు శ్రీవ్యాకంత్తము వివాహకాల నిర్ణయమునుగురించి చెప్పిరి. శ్రీమతి మారితెట్టి సీతారామంజనేయులుగారి విద్యనుగుంచి వివాహకాలార్థమును గురించి యువవ్యసించిరి. శ్రీగంధి ముగ్ధారాయుని ప్రగాఢ మరణము గురించి చెప్పిరి. సభలో యాక్రింది తీర్మాన ముమోదించబడెను.

"భిల్లి భారత కావనభిలా వారవిలాస కారదాగారిచే ప్రకటించబడిన వివాహకాల నిర్ణయపట్టము నిసభనా రామోదించుచున్నాను"

అధ్యక్షురారికి, ఉపన్యాసకలకు నందినము లభించుట యు, సభ జయ జయధ్వజంతో ముగింపబడెను.

(ప్రత్యేక విలేఖరి)

మదరాసువార్తలు

రాకపోకలు:—శ్రీయత కె. శాశ్వతరావు పంతులుగారు నిన్న రాత్రి బొంబాయి కేగిరి. విజయనగరం మహారాజుగారు నిన్న రాత్రి విజయనగరమునకు వెడలిరి. ఎ. జె. హామెంగారు బంపరమునకు పయనమైరి.

ప్రొ|| వెంకటస్వామినాయుడుగారు:—తిరువళ్ళీటి కృష్ణానాథస్వామి యాదరణమున విజయనగరం ప్రొ|| వెంకటస్వామినాయుడుగారు, వీరిశిష్యులు పర్యవేక్షణగా రామయ్యగారు ఆచార్యుడై, సి. పి. దేవయ్యగారు మృదంగమును శేపు బుధవారము సాయంత్రము 6 గంటలకు నె 1 రు వెంకటాచలచెట్టి పీఠి, తిరువళ్ళీటిలో వాయిదించెదరు.

ప్రొ|| సి. వి. రామన్ గారి సన్మానము:—శేపు బుధవారము సాయంత్రము 4-10 గంటలకు వై. యం. సి. ఎ. ఆడిటోరియం ఎన్ట్రెనేడులో ప్రొ|| సి. వి. రామన్ గారికి ఇండియన్ కల్చరల్ సంఘమువారు సన్మానపత్రమును కొంతసేపు మును జరిపి సన్మానించెదరు. ఈసభకు టిక్కెట్లులేవు. ఇతర యొక బహిరంగసభ.

కార్పొరేషనుఎన్నికలు:—మద్రాసు కార్పొరేషను 20-వ డివిజను (ఎగ్జిక్యూట్వ్) రాజోవు ఆగస్టు మాసమున 18 తేదీన ఒక ఎలక్షను, 22-వ తేదీన ఒక యెలక్షను జరుగును. ఇందు మొదటిది యిదివరకు సభ్యుని 1 పెక్కు అయిపోయినది కనుకను రెండవది టి. నుండరావు నాయుడు బి. ఎ. బి. ఎల్. గారు తమ కార్పొరేషనుసభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చినందువలనను జరుపబడును.

ద. ఇ. వర్తకవ్యాపారుల సంఘము:—ఈ సంఘమునకు ఈ సంఘాధ్యక్షులగు పి. బలరామకృష్ణమొదలియారు గారు రూ. 1000 విరాళమునొసగిరి. గోడౌనుపీఠి, నెం. 98లో అనుకూలమున ఒక రీడింగు రూమును ఒక గ్రంథాలయమును ఈ సంఘమువారు తెరిచెదరు. ఈ సంఘము జనప్రదముగ కొనసాగియుండు ఈ పురపత్రకలకా మట్టుప్రక్కల గ్రామములకుడ తోడ్పడవలెనని ఈ సంఘ గౌరీ కార్యదర్శిగారు వ్రాయుచున్నారు.

గౌ|| జి. ఎ. నల్లేశ్వర్ గారు:—పీఠ కేంద్రాలో జరుగబోవు సామ్రాజ్య పార్లమెంటరీ సభకు భారత ప్రతినిధిగ బోయెదరుగావున పీఠి 'ఇండియన్ రెవ్యూ' పత్రికొద్దొగులు నిన్న సాయంత్రము పీఠిలోనునొసగిరి. రా. బ. మన్యగమొదలియారు, పర్. సి. పి. రామస్వామిఅయ్యగారు, వెంకట్రామ శాస్త్రిగారు మున్నగువారు హాజరైరి. బి. నల్లేశ్వర్ గారు గౌ|| నల్లేశ్వర్ గారికి 'ఇండియన్ రెవ్యూ' పత్రికొద్దొగుల తరపున కుడుసుగాక యనికొరిరి.

జి. పి. నల్లేశ్వర్ గారు యాదినమున బొంబాయికిబోయి అచ్చట ఈనెల 28 తేదీన ప్రేమరెక్కెదరు.

చెన్నపురి ఆంధ్రవిద్యార్థి సంఘమున కొకమనవి
రాజోవునరమునకు ఆంధ్రవిద్యార్థిసంఘపు స్థాయి సంఘమునకు ఎన్నికలుజరిగినవనియు, ఆయాజిల్లాలకు ప్రతినిధులనున్న కొనిరియు శనివారపు "ఆంధ్రపత్రిక" యందు ప్రకటింపబడినది. చిత్తూరుమండలమునకు చిన్నయ్యగారును, పారిశ్రామికంగాను ఎన్నుకొనబడినటులగుడ ప్రకటింపబడినది. చిన్నయ్యగారు చిత్తూరు మండలపురావొకావొ తెలియదు. కాని పారిశ్రామికంగాను చిత్తూరు జిల్లావారుకాదు. నైదావేటయందు పార్లమెంటరీ నాయకుగారి కుమరీతయన పారిశ్రామికంగా చిత్తూరుజిల్లాతరపున నెట్లు ప్రాతినిధ్యము వహించెదరా తెలియదు. చిత్తూరుజిల్లానుండి వచ్చియున్న ఆంధ్రులెందరొందుడగా వారినందరిమీద విధేయత చిత్తూరుమండలమునకు ప్రాతినిధ్యమువహించవలయుట స్వాధీనుగాదని రెండు మున్నము. సంఘమువారు స్వాధీనును నెరవేరినచే మరుసభ్యులకి చిత్తూరుమండలమువారి నెన్నుకొనుట మంచిదనితలంచెదను. శ్రీమతు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమువంగవచ్చును.
చిత్తూరుమండలవాసి

'హిందూ' గోల్డెన్ జూబ్లీ ఉత్సవము

భక్తవత్సలు నాయుడుగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు. హిందూ పత్రికాభిమానులందరూ ఈ గోల్డెన్ జూబ్లీ యుత్సవమున వైభవముగ జరుపుటకు చందాల వొసగవలసినదని కోరుచున్నారు. ఈయుత్సవము రాజోవు సెప్టెంబరులో జరుగును. పూర్తిగ రెండునెలల కాలమైనను గడువులేనందున చందాలు శీఘ్రమే పంపవలెనని కోరుచున్నారు. విరాళము లీక్రింది చిరునామాకు పంపవలెను. టి. వి. ముత్తుకృష్ణ అయ్యరు, లేక సి. ఆర్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు, కోకాధికారము మహాజనసభ, మాంటుకోడ్డు మద్రాసు.

* * *

జూబ్లీ యుత్సవసంఘసభ

ఈనెల 28 తేదీన వైభవవారు మహాజనసభలో హాజరై ఈక్రింది కార్యనిర్వాహకోద్ద్యోగుల నెన్నుకొనిరి. డి. బి. పి. కేశవపిళ్ళగారు అధ్యక్షులు. (జానాబ్ ఎం. జమ్మర్ మహమ్మద్ సాహెబు బహదూర్, డి. బి. టి. రంగాచారియర్, డా|| అనిలింగం, సి. విజయరాఘవాచారియర్, పాపశాదు జయందారగార్లు ఉపాధ్యక్షులు.) మౌ|| యాతూబు హుస్సేన్, డా|| పి. వరదరాజులనాయుడు, ఎస్. సత్యమూర్తి, బషీర్ అహమ్మద్ సయ్యద్. ఎం. భక్తవత్సలునాయుడు, టి. ఎం. రంగాచారి, టి. వి. ముత్తుకృష్ణ అయ్యరు, సి. ఆర్. శ్రీనివాస అయ్యంగార్లు కార్యదర్శులు.

సంఘసభ్యులు

వి. వి. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు, సి. ఎన్. ముత్తురంగ మొదలియారు, పర్. ఆహ్వానితై. పర్. ఎం. సి. టి. ముత్తుకృష్ణ, డి. బి. ఆర్. ఎన్. ఆరోగ్యస్వామిమొదలియారు, గౌ|| బి. రామదాసుపంతులు, గౌ|| డా|| యు. రామరావుగారు.

తీర్మానములు

మొదటియట్ ఆకారము ఆర్పి రూపముగనుండి "హిందూగోల్డెన్ జూబ్లీఆర్పి" అని పిలువబడవలెను. టి|| శ్రీ|| ఎన్. కస్తూరిరంగఅయ్యంగారు, జి. నుబ్రహ్మ అయ్యరు, ఎం. పీరరాఘవాచారి గార్లయొక్క కందుబట్టులు ఆర్పిలోచేర్చవలెను. వి. వి. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు, సి. ఆర్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు, టి. వి. ముత్తుకృష్ణఅయ్యరు గారు గల ఒక ఉపసంఘముగా శీర్షిడి యాబట్టులయొక్కయు శిల్పనిర్మాణయొక్కయు ఏర్పాటులు గావించవలెను.

హిందూపత్రిక కార్యాలయమునకెదురుగ నీ ఆర్పి నికట్టు విషయమున శిల్పకాస్త్రజ్ఞుల సలహాను పొందవలెను.

జూబ్లీయుత్సవ మిక్రిందివిధముగ జరుపబడవలెను. 1 బహిరంగసభ 2 హిందూ పత్రికకు పట్టు అడ్రసునిచ్చుట 3 ఆర్పి, బట్టులను బహిరంగపరచుట.

ఈ యుత్సవమును జరుపుటకు రూ. 20,000 లు అంచనా వేయబడినది. కావున ప్రజలు విరాళము లొసంగవలెనని వారిని హెచ్చరించవలెను.

ఈనెల 8 తేదీన యీ క్రింది విరాళము లొసంగబడినది. సి. ఎన్. ముత్తురంగమొదలియారుగారు రూ. 25, విద్యాసాగర పాండ్యగారు 25, సి. రంగనాయకులు చెట్టిగారు 25, ఎన్. సి. నాగి చెట్టి గారు రూ. 15. నిన్నటి సభలో నీ క్రింది విరాళములొసంగబడినవి:-పర్. అణ్ణాపల్లె చెట్టిగారు రూ. 500 డి. బి. టి. రంగాచారిగారు 250, గౌ. వి. రామదాసుపంతులుగారు రూ. 116 లు, వి. వి. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు రూ. 116 లు, టి. ఆర్. వెంకటరామశాస్త్రిగారు రూ. 100 లు, పర్. సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు రూ. 100 లు.

మంత్రినితొలగించు యత్నములు

వంగరాష్ట్ర స్వరాజ్యపక్షమువారి ఆశలు
కలకత్తా, జూలై 24:—స్టేట్సుమను పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది:—మంత్రిలలో నొకరును సర్ ప్రజామండల మిత్రగాని వదమ్యుతుడయిటకు స్వరాజ్యపక్షమువారు ఆలోచించుచున్నారు. ఇప్పటికి అట్టి తీర్మానము నొటిసేడియను వంతుకపోయినను, తగినసంఖ్య అనుమతించుచో తీర్మానము యెప్పుడైనను ప్రవేశజేటవచ్చును. నవాబు బహదూరుగారి అనుచరులగుడ కొందరు తోడ్పడుదురని వారు ఆశించుచున్నారు.
(అ. పి.)

దిర్రోగవెద్యశాల

శేటపాలెం. "నెక్స్" ఈ మందు మొండి గనీరియూ, చిత్తు పనామేసాం, నపుంకకత్తం అత్తుత్తం శ్రీల సంతా నకోకవ్యాధులకు గ్యారంటీ. 2-0-0 నిన్న ప్రకటన చూడుడు.

వాతావరణస్థితి

1928 సం|| జూలై నెల 24-వ తేది మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధికవర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము
గోపాల్ పూర్	87	80	0.8	9.8	— 2.0
విశాఖపట్టణం	81	77	0.4	9.4	+ 1.1
కాకినాడ	78	75	0.8	6.6	— 3.0
మచిలీపట్టణము	88	76	0.2	4.6	— 5.0
కర్నూలు	90	78	♦	9.5	+ 2.5
బళ్లారి	88	76	♦	5.1	+ 1.8
అనంతపురం	...	...	...	6.0	+ 0.7
కడప	98	80	0.1	4.4	— 1.5
నెల్లూరు	94	75	...	4.2	+ 0.7
మద్రాసు	100	84	...	8.1	— 1.7
కడపూరు	99	81	...	8.9	+ 0.1
నెలము	94	74	...	6.8	+ 0.4
కోయంబుత్తూరు	87	76	...	1.1	— 1.7
తిరుచునాపల్లి	98	80	...	3.4	+ 0.9
నాగపట్టణము	94	81	...	5.7	+ 8.1
మధుర	97	78	...	4.2	+ 1.3
పొంబన్	87	80	...	2.0	+ 1.3
తిరునల్వేలి	...	...	...	0	— 0.9
తిరువేండ్రము	82	77	...	16.3	— 8.0
కొచ్చిన్	85	79	...	31.8	— 14.9
కాలికట్టు	88	76	0.1	42.4	— 15.8
మంగళూరు	87	77	0.2	56.7	— 10.2
లెంగునూరు	88	67	...	8.4	+ 2.4
మేరకార	70	62	0.2	41.4	— 16.9
కొడైకనాల్	65	51	...	5.2	— 2.8
మానూర్	70	60	...	2.6	...

సర్పారులు:—వర్ష మంతటను గురిసెను. కాకినాడలో 0.6 విశాఖపట్టణములో 0.4" గోపాలపురములో 0.8" మచిలీపట్టణములో 0.2" వర్షించెను. ముఖ్య విస్తారముగ నున్నది. గోపాలపురములో తప్ప ఇతరచోట్ల పగటివేది 7 నుండి 11 డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్కా:—కర్నూలులో 0.2 వర్షించెను. ముఖ్య విస్తారముగ నున్నది. శీతోష్ణస్థితి మామూలుగ నున్నది.

కర్నాటకము:—నెల్లూరులో 0.1" వర్షించెను. ముఖ్య దట్టముగ నున్నది. నెల్లూరులో పగటి రాత్రివేదిమి 34 డిగ్రీలు తక్కువ. ఇతరచోట్ల 3 మొదలు 6 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

మద్రాసులో 100 డిగ్రీలు ఎండగానెను.

వ. వ. నారాయణ అయ్యరు, సహాయ వాతావరణకాస్త్రజ్ఞుడు.

బేలూరు లైలు విఘాతము

నల్లరు అరెస్టుకాబడుట
కలకత్తా, 24:—బేలూరు స్టేషనువద్ద కలకత్తా-గయా ఎక్స్ ప్రెసు విఘాతము సంభవించున స్థలంగ అరెస్టు కాబడిరిని ఇంగ్లీషుమనుష్ర్తిక డెప్పించున్నది. లైల్లోవ నక్కసాపునందలి మేష్ట్రీయు, మరి యిరువురును నిన్న అరెస్టు కా బడిరి. హూరాలో ని పెట్ట ఇంజనీరింగు కంపెనీ ప్రాత ఉద్యోగినిగుడ అరెస్టు జేయుదు రనుకొనుచున్నారు.

కావలెను

ఆంధ్ర లైవుస్టాకు బ్యాంకు లిమిటెడ్డు రాజమండ్రి ఆంధ్రజిల్లా లన్నిటిలోను, పశువులను నమోదాచేయుటకు నెల 1-కి రు 125/-జీతముపై తాలూకా ఇన్స్పెక్టరున్నూ, రు 60/-జీతముపై సూపర్వైజర్లున్నూ కావలెను.
4982
శ్రీరాజా కె. నారాయణగజపతిరాజు బి.పి.బి.ఎల్.
శుశీలం డైరెక్టరు.

దక్షిణ యిండియా రైల్వే మహాత్పాతములు

కార్మిక నాయకులు అరెస్టు చేయబడిరి.

ముకుందలాలు సర్కారుగారు, సింగార్యేలు చెట్టిగారు అరెస్టుచేయబడిరి

కొడైకనాలువద్ద రైలుబండి పడిపోయినది

తిరుచనాపల్లి, జూలై 21:—రైల్వే ఆఫీసుకు 128, 129 నెక్సుల ప్రకారము ఇండియా పీఎస్ కోడు డాక్టు 108 నెక్సు ప్రకారము తిరుచనాపల్లిలో అరెస్టు చేయబడిరి.

తిరుచనాపల్లిలో తొలిలాది యను కార్మిక పరిషత్తుకు ముద్రాపాతము సోదాచేయబడినది. కార్మిక సంఘకార్యకర్తలకు సర్కారు ఇండ్లుకూడ సోదాచేయబడినది.

(ఆంధ్ర)

తూర్పుకుడిలోని తుపాకీకాల్పులు

మణియాచివద్ద తెలిగ్రాపుతీగెలు తెంపబడెను

కొడైకనాలువద్ద రైలు పడిపోయెను

తిరుచనాపల్లి, జూలై 28:—తూర్పుకుడిలోని పోలీసు వారు జనులనుపులపై తుపాకులను కాల్చిరి.

మణియాచి జంక్షనువద్ద రైలుమార్గము పాడుచేయబడినది. తెంకాసి, కెంకొలల మధ్య తెలిగ్రాపు తీగెలు తెగి పడిపోయెను. కాని తీగెలు సరిచేయబడినవి.

మీటరు గేజీమీద రాత్రిపూట రైలుబండ్లు నడుపుట లిప్తచేయబడినది.

కొడైకనాలు స్టేషను అంబారురైల్వే స్టేషనుల మధ్య రైలుపట్టాల సీలులు ఊడదీయుటవల్ల ఒక రైలు బండి తిలకించుచు లయ్యెను. రెండు యింజన్లను మనుష్యులు కూర్చుండుచు వ తరగతి పెట్టెలును తలకించుకొని న. ఈ ప్రమాదమువల్ల 1 మనిషి చనిపోయెను. 11 మందికి తీవ్ర వుగుగాయపడిరి. 20 మందికి స్వల్పముగా గాయములు తలెను. ఇంజనుద్రోవరు లిద్దరికి గాయములు తగిలెను. ఆంధ్ర.

గోల్డెన్ రోడ్ వద్ద పోలీసువారి సోదా పమ్మెదారుల సంఘకార్యాలయమును గోల్డెన్ రోడ్ వద్ద సోదాచేయుచున్నారని తెలియుచున్నది. (ఆంధ్ర)

గవర్నమెంటువారు ఆగ్రహవేశులై యున్నారు

ఉదకమండలము, జూలై 28:—కాట్టూపాకంవద్ద బోటు మొయలు పట్టాలు తొలగి పడిపోయినదని వార్త చాలా ఘోరముగానున్నది. ఇచ్చటి ప్రభుత్వాధికారులూ రైలు విని చాలా ఆగ్రహవేషులగుచున్నారు. పమ్మెదారుల దౌర్జన్యములు లూటీలు ఇంకను సాగుచుండే యెడల గవర్నమెంటువారు దారుణచర్యల జరుపుటకు నిశ్చయించిరి.

పమ్మెదారుల యాగడములకు వెరచి, నీలగిరి రైలుబండి రాకపోకలు రాత్రిపూట నిలిపివేయబడినవి.

రైల్వేమార్గములయొక్క గవర్నమెంటు సీనియరు ఇన్ స్పెక్టరుగారు నిన్నటికినను ఉదకమండలమునుండి బయలుదేరి కాట్టూపాకమునకు వెళ్లిరి. ఆచటజరిగిన రైల్వే ప్రమాదముగూర్చి సరియైన ప్రశ్నలు చేయుచురు.

రైల్వేకంపెనీ ఏజెంటుగారు రోధరాగారు సమాధాన భావమును కనుబరచుచున్నందులకై ఏజెంటుగారిని అభినందించుచు రైల్వేకంపెనీవారికి యీసందిగ్ధ సమయములో విశ్వాసపాత్రముగా కేవలము సహాయముచేయుటకై ఆంగ్లో ఇండియనులు నిశ్చయించి తీర్మానము చేసిరి.

ఈసమ్మెల్ల విషయపరిశీలులు సంఘటించినయెడల ఆపత్కాలముందు చలాయించవలసిన చర్యలకు సాధారణములను చలాయించుటకై ఆయాజిల్లా మేజిస్ట్రేటులందరికిని వర్తమెంటువారు ఆనుకునినది.

గవర్నమెంటువారి ప్రధానకార్యదర్శిగారు పమ్మెదారికి తులనగూర్చి తెలిసికొనుటకై తిరుచనాపల్లికి మోటారుమీద వెళ్లిరి.

తూర్పుకుడియొద్ద రైలువిఘాతము

మద్రాసు, జూలై 28:—గత శుక్రవారమునాడు తూర్పుకుడివద్ద రైలుపడిపోయినందువల్ల కలిగినవ్యవస్థాపకమును మూడు లక్ష రూపాయలకు పని తెలియుచున్నది. మూడవ తరగతి పెట్టెలు రెండు ధ్వంసమైనవి. వట్టూలకిందనేయబడు కొయ్య తుండయొక్క రెండు రానులు తగులబడినవి. కిరసకాయలు టాంకు తోలబడినవి. దివ్యూట్ నూకరింపెం డెంటు వారాయ గాయంగాడు. పర్మిటు ఇవ్వవచ్చునది. అనేకమంది పోలీసు లం ట్రోకులకు తీవ్రమైన చెట్టులు తగిలినవి. 14 మంది అరెస్టుచేయబడిరి. ఇందులో 4 గురు పిల్లలకూడ కలరు.

మొయలు బండ్లగతి

కేసీవారం రాత్రి మద్రాసునుండి బయలుదేరి వెళ్లిన మొయలుబండ్లు తిరునల్వేలికి 28-వ లేదీ సోమవారమువరకును చేరలేదు.

కోయంబూర్ వారు వార్తలు

సమ్మె యితర స్టేషనులకు వ్యాపించుచున్నది.

సమ్మెజరుగుటకు సమ్మెదారులకు వాకీయండిన జీతములు సేచు చేర్చించబడినవి.

రైల్వే రాకపోకలు తగ్గిపోవుటవల్ల కిరసనాయలు ధరయును ఇతర తినుబండారముల ధరయును హెచ్చుచున్నది.

* * *

నర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారి

అభిప్రాయము

ఈ సమ్మె చాలా తప్పుత్రోవలను త్రొక్కుచున్నది. ఈ విధముగా సమ్మెదారులు ప్రవర్తించేయెడల ప్రజాభిమానమునుకూడ గోల్పోవుదురు.

కంపెనీ ఏజెంటుగారు తంచాయతీ పరిమళమున కంగీకరించుచుండగా సమ్మెదారులు భీష్మించుటయొక్క అర్థము బోధపడుటలేదు.

రైలుపట్టాలు తెగిపోవుట యీమొదలగు దురాగతముల వల్ల కార్మికోద్యమమునకు భంగమువాటిల్లును కాబట్టి దేశమేమియును కోరునట్టివా డెడను యీకమ్యూనిస్టుల యువదేశములను గౌరవించవలెనుగాక!

(ఆంధ్ర)

* * *

వి. వి. గిరిగారి అభిప్రాయము

దక్షిణ ఇండియా రైల్వే సమ్మె విక్రీతి క్లిష్టపరిస్థితిలో నున్నది. కడవాగ్రతతో నడుపవలెను. గత 1½ సంవత్సరములలోను భారతదేశమును దండెత్తు రైల్వేయందఱు ఆకాంతి ప్రబలమున్నను భారత ప్రభుత్వమువాడు ఈ విషయమై యూరకుండుట సమంజసముగలేదు. ఈ అకాంతి ధి తత్వ రైల్వే పనివాండ్రకు వారిపట్టుబడులకు సంబంధించియున్నది.

రైల్వే పనివాండ్ర యిబ్బందుల గురించి సందేహ మేమియులేదు. ప్రైడ్ యూనియనులను అణచివేయుటకై రైల్వే ఏజెంట్లు అభిప్రాయపడుచున్నారు. కాని భారతదేశమునందు యితర వాగరిక దేశములందు వలెనే ప్రైడ్ యూనియను పద్ధతి చేరుతన్నయిన్న దని ప్రభుత్వమువారు తెలిసికొనెదరుగాక.

ఎస్. వి. ఆర్. ఏజెంటుగారు తమ రైల్వేపనివాండ్ర యిబ్బందులను తొలగించి సమ్మె జరుగకుండ జూచుట తమ యుఖ్యవిధియైనను అతడట్లు చేయుటలేదు. రైల్వేపనివాండ్రకు గల ఆఖరు సక్రమ ఆయుధము సమ్మెకట్టుటయే గాని యింకొకటి లేదు. సమ్మె ప్రారంభమైనది గావున కడు జాగరూకతతో దానిని కొనసాగివేయవలెను. రాజీకి రైల్వేపనివాండ్రు వెంటనే అంగీకరించి ప్రజలకు యిబ్బంది కలుగజేయుట వారియభిప్రాయముకాదని ప్రజలకు వెల్లడి చేయవలెను. నిష్పక్షపాతి యగునొక పంచాయతీదారుని తీర్పునకు వనివాండ్రు అంగీకరింతురని నేనుదృఢముగా నమ్ముచున్నాను.

భారత ప్రభుత్వమువారి విషయమున బోక్సముకలంగ జేసికొని రాజీపరచవలసినదని నేను కోరుచున్నాను.

సమ్మెకు దౌర్జన్య రాహిత్యముగ కొనసాగివేయవలెనని రైల్వేపనివాండ్రు కోరుచున్నాను.

ఈసమ్మెదారుల సహాయము బహిరంగపథలను జరిపి చందాలు వసూలుచేయవలసిగా ఇతర సంస్థలనుగోరుచున్నాను.

* * *

డి|| బి|| మోచర్ల రామచంద్రరావుగారి

అభిప్రాయము

దక్షిణ ఇండియా రైల్వే కార్మికులు యాదృశముగా రైలు మార్గములను సమ్మె సాగించుట అక్రమము. రైల్వేకంపెనీ ఏజెంటుగారి సమాధానపద్ధతి అంగీకరించకపోవుట దుర్వ్యము లేబరు కమిషనరుగారి పంచాయతీపరిమళమునకు కార్మికులు అంగీకరించవలెను.

సమ్మెదారులు చేసియుండిన ఘోరకృత్యముల నికముందెను చేయకుండెదముగాక ఇట్లు చేయుటచే ప్రజాదరణమును గోల్పోవుదురు.

(ఆంధ్ర)

నగరమున నభలు ఊరేగింపులు జరుపరాదు

మేజిస్ట్రేటుగారు నిషేధించుట

మదరాసు, జూలై 24:—చెన్న నగరమునందలి, రాజధాని ప్రధాన మేజిస్ట్రేటుగారి ఆమ్రున క్రి.ప్రా.కో. 144 నెక్సున క్రింద నీ క్రిందియు తరువు ప్రకటించిరి:—ప్రస్తుతము సమ్మె కట్టియున్న దక్షిణ ఇండియా రైల్వేపనివారు, ద. ఇం. రైల్వే వారి రైలుమార్గములను ధ్వంసమొనర్చి, ఆటంకములు గలుగజేయుచున్నారనియు, దౌర్జన్యమునకు దిగి చున్నారనియు నగరమున ద. ఇం. రైల్వే లైసెన్సిడ ప్రయాణమొనర్చు ప్రజలకు ప్రద్రవమును గలుగజేయుచున్నారనియు విశ్వసనీయముగు సమాచారములు నాకు డెలియవచ్చెను. ఈసమ్మెయొద్దమును చెన్న నగర సరిహద్దులలో కంటే వెలుపల ఇతర ప్రదేశములం దింతకంటే ఉపద్రవకరమును దౌర్జన్యములకు కారణమయ్యెనని గూడ నాకు తెలియవచ్చుచున్నది. వ్యవస్థలను, అస్తులను నష్టముకలిగించుటకు సమ్మెదారులు ప్రయత్నించుచున్నారని గూడ తెలియవచ్చుచున్నది. ఇంతేగాక, ఈసాయంత్రము నగరమున, ఒకేసమయమున, ఒకే ప్రదేశమున, సదరు సమ్మెదారుల యెడలసాను భూతిని వెల్లడించు నదేశముతో జరపబడుచున్న పని తెలియుచున్నది. ఈ రెండు పక్షములవారికిని పరస్పర సంఘటనము జరిగి కాంతికి భంగముగలుగవచ్చును సందర్భమై యొడవ ము నె. డి. ల సాను భూతిని తెలుపు ఊరేగింపు గూడ నకర పీఠులందు జరపబడునని తెలియుచున్నది.

ఇట్టి పథలు, ఊరేగింపులు, ప్రజాకాంతికి భంగము కలిగించుననియు, క్రి.ప్రా.కో. 144 నెక్సున క్రింద నా కొసంగబడిన అధికారములను పయోగించి చర్య జరుపవలసిన పరిస్థితు లేర్పడెననియు నేను నమ్ముచున్నాను. అందుచే ఈసమయముండి రెండునెలలవరకును, మదరాసులో, ప్రజలలో చెప్పుకొన్న ద. ఇం. రైల్వే కార్మికుల సమ్మెయెడల ఆమోదము తెలుపు పథలకుగాని, ఊరేగింపులకుగాని వెళ్లరాదనియు, అట్టి పథలను, ఊరేగింపులను యేర్పాటు చేయుటవలనగాని, వాగయం దుపస్యనించుటవలనగాని, తదితరవిధమునగాని పాల్గొనరాదనియు ఇందుములముగా నిషేధించడమైనది.

ముస్లిములగు విన్నపము

సైమును సంఘమువారికి పంపుట

కలకత్తా, జూలై 24:—అఖిలభారత ముస్లిములీనువారు సైమును సంఘమువారికి పంపవలసిన సాత్వ్యకత్రముతో ఓటింగు అధికారము యొక్కపనుంది కొసంగుట మహమ్మదీయులు తక్కువ సంఖ్యగానున్న రాష్ట్రములలో వారికి ప్రాతినిధ్య విషయమున గల యిబ్బందులు తొలగించుట ముఖ్యముగ కోరిరి. విద్యావిషయములందు మతవిషయములందు మహమ్మదీయులకు యెట్టి యిబ్బందిలేక కాపసరిత్యా గోపాత్మక మసీదులయెడల వాద్యనిషేధమునకు సౌకర్య మొసంగవలెననిరి. సమిష్టియో జగవర్ణము లుండరాదనిరి. విదేశీకాళు సైన్య దేశీయుల పరమైన రృపాదనిరి. ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము విఫలమైనందున ఏకప్రభుత్వము స్థాపించవలెనని కోరిరి.

ఆంగ్లో ఇండియనుల కోర్కె

జూలై, కలకత్తా, 28:—తమకు ఎక్కువ సంరక్షణయొక్క విద్యావసరమును ప్రసంగవలెనని గోరెను ఆంగ్లో ఇండియను యిచ్చలు నివాసమేర్పరచు కొనిన యూరోపియను షాక సాత్వ్యకత్రమును సైమును సంఘమువారి కందిరి. అల్పసంఖ్య కులసాత్వ్యలను ఎట్టిస్వతంత్రతలను విధానముగూడ నిర్ణత్యము చేయజాలదనిరి. పరిపాలనా బాధ్యతగల బారికి సన్నిహితులగుటచే తమకు సంరక్షణకోరుట కుక్కువ హక్కు గలదనిరి. వివిధ ఉద్యోగములందు తమ్యయొక్కనగ నియమింపగోరిరి. తమ్య నష్టరేట్టి ఉద్యోగములను భారతీయుల పరమొనర్చుటను నిరశించిరి. (ఆంధ్ర)

మొండిములేని కాళ్లు చేతులు దొరకుట

రాష్ట్రబ్లిండి, జూలై 28:—కరాచి- బొంబాయి మొయలునందు ఒకేసమయముక్క కాళ్లు చేతులు నూత్రము కట్టగట్టి పోలీసువారి దొరకి నెలాటావనన రైలులో నిడి చేర్చబడెను. ఎవరు దోషులైనదియు తెలియదు. (క్రి.ప్రా.)

అంత్యసందేశము

శాశ్వతము

హింసపవచ్చును. దీనిని వనూలుజేయుటకు ప్రభుత్వము వారవలంబించిన పద్ధతులు నక్రమము లని ఎంచ వీలులేదు. బాష్టోలీ రయితులు ఎట్టి అసహనము చూపక, అహింసను విడనాడక అన్యతనిగ హముతో బ్రవర్తించిరి. ఎట్టి బాధల నయినను ఓరి మితో నహించిరి. ధర్మబద్ధులై ప్రవర్తించిరి. ఇట్టి వారి ప్రవర్తనమును శ్లాఘించుటకు మారుగ, బాంబాయి గవర్నరుగారు బలిమి నువయోగించి వీరి నిశ్చయమును అణచివేసెదమని చాటుట, మిక్కిలి అసమంజసముగనున్నది. నిర్బంధములను విధించిన కొలదియు, బాష్టోలీ రయితుల అంతశ్శక్తులు బయల్పడి, వారి యుద్యమము అత్యంతవ్యాప్తి గాంచ గలదు.

ముందుగ ఎచ్చుపన్నులను చెల్లించినగాని, విషయమును విచారించ వీలులేదని, గవర్నరు గారు మరియొకమాటు చాటుచున్నారు. దీని యర్థము రయితులపూర్తిగ లొంగిపోవలయుననియే గద. రా. బ. దేశాయిగారు మహాబలేశ్వరము నందు గవ్వరుగారితో ముచ్చటించిరి. పునర్విచారణగూర్చి గవర్నరుగారు మాట్లాడిరిగాని, పన్నులను ముందుగ చెల్లించునంగిని అసలే ఎత్తుకొన లేదని, దేశాయిగారు దెలుపుచున్నారు. ఈ విషయమై పిమ్మట పట్టుదలజూపుట కేమి కారణము గలిగెను? బాంబాయి విద్యార్థులు పెద్దయూరేగింపు జరిపి, బాష్టోలీ ప్రశ్నవిషయమున తమ అసమ్మతిని దెలుపుచున్నారు. అకాలీలు, రయితులకు తోడ్పడుటకు సంసిద్ధత జూపుచున్నారు. శాసనసభ్యులు పలువురు గవర్నరుగారివైఖరిని ఖండించిరి. దేశము బాష్టోలీపట్ల ఎక్కుడుసానుభూతిని జూపునని నమ్మవచ్చును. తంజావూరు రయితులు ఎచ్చుపన్నుల నీయ నిరాకరించినపుడు, దీనిని శాసనోల్లంఘనమని ఎవరును పిలువలేదు. చాంపరానులోను దీని కిట్టిపేరుపెట్టలేదు. బాష్టోలీ రయితుల చర్యనుమాత్రము శాసనోల్లంఘనమని ఏలపిలువవలెను? ఏమియో యొకపేరుతో, ఈ యుద్యమమును నిరసించి నిర్బంధములను ప్రయోగించుట కిటుల గావించబడుచున్నది. బాష్టోలీరయితులవలంబించినమార్గము, నక్రమపద్ధతులలో నొకటి యని ఇంగ్లండులో నయితము గుర్తింపబడుచున్నది. పిమ్మటాంపుడెను లవలంబించినమార్గ మిదియే. స్థానికమగు బాష్టోలీప్రశ్నను అఖిలభారతప్రశ్నగ గావించినకీర్తి బాంబాయి ప్రభుత్వమువారికే దక్కుచున్నది.

రయితు లెక్కుడు అగచాట్లుపడవలసినదే. హిందూ దేశమునకు న్యపరిపాలనము లేని హేతువుచే, ఎట్టి దుర్దేశ ననుభవించుచున్నదో యూహింపవచ్చును. శాసనసభ్యులను గూడ గవర్నరుగారు శాసించిరి. తాము చెప్పినది బెదరింపు గాదనియు, నలహా మాత్రమే ననియు, గవర్నరుగారు మర్యాదకొరకు జెప్పినను, తత్తుల్యమే యనుటకు నందియములేదు. ప్రజలుగాని, వారి ప్రతినిధులుగాని, ప్రభుత్వనిశ్చయమునకు భిన్నముగ మొలగజాలరు. దానికి తోబడితీరివలయు నని గవర్నరుగారనిరి. మొత్తము మీద రాజీ కెట్టియవకాశము లేదని, గవర్నరుగారు చాటి రయితులకును తదితరులకును సందేహమును నివారించిరి. ఇది మేలే. లేనిపోని ఆశల బెట్టుకొనుటకన్న, నిరాశజేసికొనుటయే లాభకరము. రాజశాసనముచెల్లవలయునా, లేక అసభికారులు కొందరయిచ్చు చెల్లవలయునా యని గవర్నరుగారు రడుగుచున్నారు. న్యపరిపాలనము ననుభవించు దేశములలో ప్రజాప్రతినిధుల యిచ్చయే చెల్లును. ప్రభుత్వమువారు దాని ననుసరింతురు.

హిందూదేశము బోలు పరాధీనదేశములో, ప్రజేచ్ఛను గౌరవించుట విష్ణువర మగుచున్నది. శాసనసభవారి అధికారముక్రిందకు పన్నుల నిర్ణయమును తీసికొనిరావలయు నని, సంస్కరణముల జాయింతు కమిటీవారు గోరినను, ఒక్క రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ మయినను ఈ మార్గము ననుసరింపక నిరంకుశాధికారమే చెల్లవలయు నని, ఇంతము జూపు చున్నది. ప్రస్తుతపరిపాలనావిధానన్వభావము దెలియుటకు మాత్ర మిది యుపకరింపగలదు. న్యరాజ్యములేనిది, దేశమునకు సుఖములేదని తెలిసికొనుట కిది సాధనమగును. ఇంగ్లండులోని కన్ఫర్మేటీవు పత్రికలలో బాష్టోలీ తిరుగుబాటు అను శీర్షిక క్రింద భయంకరవార్తలు ప్రచురింపబడుచున్నవి. విప్లవము ప్రారంభ మయ్యెనని, డెయిలీమెయిలు పత్రికకు బాంబాయి విలేఖకుడు దెలుపుచున్నాడు. గాంధీమహాత్ముడు ప్రభుత్వధిక్కారము నలుపుటయగాక, గ్రామప్రజలను భయపెట్టుచున్నాడని, యితడు వ్రాసెను. నక్సల్ వాలాగారు గోరినతీరిని గాంధీమహాత్ముడు ప్రవర్తించుచున్నాడని, డెయిలీమెయిలు ప్రతినిధి చాటుచున్నాడు. రయితుల ముందర ప్రభుత్వమువారు బలహీనముగ ప్రవర్తించ వీలు లేదని, ఇతనితలంపు. ఈతీరిని, నిర్బంధములకు పురికొల్పు పత్రికాప్రతినిధు లుండగ, ఎట్టి పర్యవసాన మేర్పడునో యూహింపవచ్చును. అయినను బాష్టోలీ యుద్యమము న్యాయ మయినది. దేశనాయకు లందరును దీనికేవలతన గ్రహించిరి. హిందూదేశపు తోడ్పాటుతో బాష్టోలీప్రజలు, బాంబాయి గవర్నరుగారి అంత్యసందేశమునకు తాళగలుగుదురు. తుదకు ధర్మమే జయింపగలదు. కల్లు పాటలు పాడవలదని బోధించుచున్నను మణిలాల్కొతరి, మున్నగువారిని సూరతులో అరెస్టుజేసి విడిచిపెట్టి రని తెలియుచున్నది. మద్యపానపీడప్రచారమునకై పాటుపడడివారికి సంభవించు పారితోషికమిదియే. బాంబాయిరాజధానిలో ప్రారంభమయ్యెడి తీవ్రనిర్బంధముల కిది ప్రాతిపదిక మని యూహింపవచ్చును.

శాసనసభ్యు లీనమయమున బాష్టోలీ నమన్య విషయమున తగిన చర్యల గైకొని, రయితులను కాపాడుట యవసరము. ఇటులనే భారతభూమి యంతయు ధర్మమార్గావలంబు లగు బాష్టోలీ రయితులీ నమయమున అణగిపోకుండ చూడవలయును. పటలు, గాంధీమహాత్ముల నాయకత్వముక్రింద, బాష్టోలీ యుద్యమము కఫలము గానేరదు. గవర్నరుగారి ప్రసంగము బట్టి, ఒక్కనంగితి పెల్లడియగుచున్నది. ప్రజేచ్ఛ కెట్టివిలువ లేదు. వారి మొరలు అరణ్యోదనములు గోవలసినవే. గవర్నరుగారి అంత్యసందేశమునకు లొంగనియెడల,

జిన్నా గారి నిరాశ

బ్రిటిషువారి అభిప్రాయ మేలు బాండునో కనుగొనవలయునని, జిన్నా గారు ఇంగ్లండుకు వెడలి యుండిరి. బ్రిటిషువారిని ప్రబోధించుచో, వారు భారతీయుల కోర్కెలను తప్పక నెరవేర్చు రనియు, హిందూ దేశసమస్య తిన్నగ తెలియని హేతువుచే బ్రిటిషువారు ఉపేక్ష వహించుచున్నారనియు జిన్నా బోలు విచారవాదు లిదివరకు జెప్పించుండిరి. కాని, శ్రీనివాసయ్యంగారి టీవల తమ యనుభవములను చెలుపుచు, హైందవసమస్య బ్రిటిషు వారికి దెలియకబోలేదనియు, వారి కిష్టములేకనే స్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించుటలేదనియు, నుడివీరి. శ్రీనివాసయ్యంగారిని అతివాదులని ఎంచి, వారి యభిప్రాయముల కంతగ విలువలేదని చెప్పవారుండురు. కాని జిన్నా గారి విషయమున అట్టి ఆరోపణను గావించ వీలు లేదు. జిన్నా గారు రూటరుతో ముచ్చటించుచు, బ్రిటిషువారితో వాదించి ప్రయోజనము లేదనిరి. ఏవిధమున నయినను తమయిష్టమే సాగితీరవలయునని, వారు పట్టుబట్టియున్నారు. అది సరియైనదా కాదాయను విచారణతో వారికి బనిలేదట. కొలది మంది హిందూదేశము పట్ల సానుభూతి చూపుచున్నను, వీరికి దేశమునం దెట్టి పలుకుబడి లేదు. సైమనుకమిషనును బలవంతముగ జొప్పించుటకు బ్రిటిషువారు నిశ్చయించిరి. లేబరుబిక్షమువారిలో కొందరు తాము చేసినపని తప్పని గ్రహించినను, ప్రతిష్ఠకారకు సైమనుకమిషనుకు పూర్తిగ చేయూత నొసగుచున్నారు. ఇంగ్లండునందు అన్ని పక్షములును తెల్ల కమిషనుకు తోడ్పడుటకు సిద్ధమైన సమయమున, భారత దేశములోగూడ అన్ని పక్షములును బహిష్కారమును కలసి కొనసాగింపవలయునని, జిన్నా గారు కోరుట వింత గాదు. హిందూదేశము చెప్పదగినజవా విది యొక్కటియే. హిందూదేశపు కోర్కెల నిసుమంతయు పాటింప నోల్లనివారిపై నింకను ఆకపెట్టుకొనుటకంటె, భారతీయులు స్వశక్తిపై నాధారపడి సైమను కమిషనుతో సంబంధము పెట్టుకొనక, స్వరాజ్యమును సంపాదించుట మేలు గాదా?

కీ. కే. ఎలెంటరీగారు

పురుషులలో ఇర్వింగుగారును, స్త్రీలలో ఎలెంటరీగారును అద్వితీయులగు నటు లని పేర్కొంచిరి. ఇర్వింగు, ఎలెంటరీ గార్లు పేక్కుపియరు నాటకముల నాడి, అద్భుతనటనాకౌశలము జూపి యుండిరి. ఎలెంటరీగారు 1840 సంవత్సరమున జన్మించి, ఎనుబది ఎనిమిదవయేట చనిపోయెను. పదునారవ సంవత్సరమునుండి యీమె తన నటనాసామర్థ్యమును జూపుచునే యుండెను. వార్ధక్యమునందు గూడ యీమె సినీమా ప్రదర్శనములకై నటన సలిపెను. పోర్చియో, ఒఫీలియా, డెసిడిమోనా, జ్యూలియటు, మాక్ బెత్ నెలి, ఇమోజేన్, కార్మిలియా మున్నగు పాత్రలను నటించుటలో ఈమెను మించినవారెవరును లేరు. ఇర్వింగుగారిదివరకే చనిపోయిరి. ఎలెంటరీగారి చావువలన, ఇంగ్లండునందు పేక్కు పియరు పాత్రలను ధరింపగల నమధులు దొలగి రని చెప్పవచ్చును. ఈమెమరణమునకు వగవనివారుండరు. సార్వభౌముని మొదలు సామాన్యుల వరకు సంపద వేలకొలది సానుభూతిపార్థులు చేరి

నవి. ఈమె భౌతికదేహమును చాలించినను, ఈమె కీర్తిమాత్రము శాశ్వతముగ నిలువగలదు.

ఇంగ్లండు ఎన్నికలు

ఎన్నికలకొరకు ఇంగ్లండులోని వివిధపక్షనాయకులును ప్రసంగముల గావించనారంభించిరి. బాల్టు వినుగారు చీమనడక నడుచుచున్నందుకు గొప్పచెప్పకొనిరి. కెల్లాగు ఒడంబడికవిషయమై ఆలస్యము జేసిందకు సర్ ఇన్ స్పెక్టుగారు సమర్థించుకొనిరి. పాపము రామ్మేమాక్షనాల్లుగారు, కమ్యూనిస్టుల ప్రాతికూల్యము నెదుర్కొనవలసి వచ్చుచున్నది. అంతఃకలహములభావవలన మాక్షనాల్లుగారి నంకల్పము విఫలమగునూచనలు గనుపించుచున్నవి. ఇక లిబరలు పక్షనాయకులగు లాయడుజార్జిగారు ప్రత్యర్థులనునిందించుటలో కడుదిట్టలు. కెల్లాగుగారిసూచనలగాంచికనర్వేటిపులునర్వముపట్లవలె భీతిచూపిరనియు, వానిని నిరపాయముగావించుటకు ఎన్నియో పాట్లుబడిరనియు, లాయడు జార్జిగారు రధిక్షేపించిరి. కాని లాయడు జార్జిగారింత కన్న నెక్కువచొరవ చూపెదరా యనునదియే ప్రశ్న. సర్ జాన్ నను హిక్కుగారు పోలీసువారితో జోక్యము కలుగజేసికొనవలదని కోరిరి. కాని, వీరిలో నెవరును హిందూదేశమును గూర్చి ముచ్చటించియుండలేదు. కారణము విదితమే.

కార్మికనాయకుల అరెస్టు

రైల్వే కార్మికనాయకు లగ్గు ముకుందలాల్ సర్కారు, సింగార్వేలుచెట్టిగార్లు తిరుచనాపల్లిలో అరెస్టుఅయిరి, వార్తలు తెలుపుచున్నవి. ఇందువలన, కార్మికసమస్య పరిష్కారము గాజాలదు. కార్మికులు నలిపిన దుండగములు ఎంత యుక్రమములయినను, నాయకులు వీరి నిందుకు ప్రేరేపించిరని తలచుట కేమాత్ర మవశ్యము గనుపింపదు. వెలుపలి ప్రజలు, అల్లరులలో పాల్గొని రని తెలియుచున్నది. కమ్యూనిస్టు ప్రేరేపణ, అల్లరులకు కారణమను సిద్ధాంతమును మద్రాసు మెయిలుప్రతిక నమ్ముటలేదు. సర్ సి. పి. రామస్వామిగారియి నను నమ్ముటలేదు. ఈసమయమున ప్రభుత్వము వారు ఉభయపక్షములను శాంతిపరచి, సమాధానమునకు ప్రోద్బల మొనగుట భావ్యము. అరెస్టులు మున్నగు నిర్బంధములు శాంతపరిష్కారమునకు దోహద మొనగజాలవు. కార్మికు లీ సమయమున దౌర్జన్యమును మాని, శాంతిపద్ధతుల నవలంబించి ఆందోళనమును నలిపినగాని, వారినంకల్పము కొంతవర కయినను ఈదేశజాలదు.

మాలవ్యాగారి సంసిద్ధత

పటేలుగారు నిర్బంధింపబడుచో, తాము బార్డోలియన్యమమునునడిపెదమని, గాంధీమహాత్ముడిదివరకు ప్రకటించెను. వండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు కాశీలో జరిగిన బహిరంగసభలో ముచ్చటించుచు, పటేలుగారు గోరుచో తాము బార్డోలికి వెడలుటకు సిద్ధముగ నున్నామని తెలిపిరి. న్యాయనిర్వహణమునకు ప్రభుత్వప్రతిష్ఠయే అడ్డుపడుచున్నదని, మాలవ్యాగారితలంపు. బార్డోలి సమస్య జాతీయసమస్యగ మారుటచే మాలవ్యాగారివలె ఇతరనాయకులందరును దీని పరిష్కారమునకై కృషి నలువలసిన యవసరము గలదు.

1930 సంవత్సరములోని హిందూదేశమునకు

స్వరాజ్యము లభించునని మాలవ్యాగారికి పూర్ణవిశ్వాసముగలదు. మాలవ్యాబోలువారు స్వరాజ్య సిద్ధికై తదేకదీక్షతో నలుపుచు ప్రస్తుతావకాశములను చేట్టుచో, వారినంకల్ప మొడరకమానదు.

ఆంగ్లో హైందవులు

ఆంగ్లో హైందవులు సైమనుకమిషనుకు పంపిన విజ్ఞప్తి కడువిచిత్రముగ నున్నది. తమను భారతీయులని పిలువవలయునని వీరు కోరుచున్నారు. కాని ఆంగ్లోహైందవులకుండు ప్రత్యేక హక్కులు మాత్రము తొలగగూడదట. ఇట్టి యూరపియనుల హక్కులు అటుభారతీయుల హక్కులుగూడ వీరికి కావలయును. భారతీయులకు ఉద్యోగములను త్వరితముగ నొసగకుండ ఆంగ్లోహైందవులకును యూరపియనులకును మూడింట రెండువంతుల ఉద్యోగములను ప్రత్యేకింపవలయుననియు ఉన్నతోద్యోగములలో మూడింట ఒకటివంతన ప్రత్యేకింపవలయుననియు వీరు గోరుచున్నారు. వీరు గల్పిలములభాతి మెలగుచుండునంతవరకు ఇటు యూరపియనులు గాని, అటు భారతీయులుగాని వీరినట్ల సానుభూతి చూపజాలరు.

జపాను మంచూరియా

మంచూరియా చీనాలో కేరటకు సమ్మతిించినది. ఇది ఎల్లరకు నంతోపకారభామయినను, జపానుకుమాత్రము కడుపుమంటగనున్నది. ఛాన్ గుసోలి ను కు మారు లి గు ఛాన్ గో సూ హి యం గు గారి ని జపాను మం దలిం చినది. జాతీయప్రభుత్వముతో మంచూరియాను జేర్చుచో, చాలకష్టములు గలుగునని జపానుబెదిరించుచున్నది. మంచూరియానిశ్చయమువలన చీనాలో కలవరమంతయు అంతరించెనని తెలచితిమి. కాని జపాను తిరిగి జోక్యము కలుగజేసికొనుచో అశాంతి ప్రబలవచ్చును. ఇందువలన జపాను కెట్టి లాభము గలుగకపోగ, తీరనియడకీర్తి కది పాలుగావలసినవచ్చును.

బొంబాయి మ్యునిసిపలు సవరణచట్టము

బొంబాయి మ్యునిసిపలు సవరణ చట్టమును మంత్రిగారు పరిశీలించుకొనవలసినవచ్చెను. శాసనసభ్యుల ప్రాతికూల్యమును వారు కనిపెట్టిరి. క్రొత్త చట్టముప్రకారము, ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించిన విజ్ఞాపిధానమునే మ్యునిసిపలు సంఘమువారు అనుసరింపవలసియుండును. మ్యునిసిపలు సంఘముల స్వాతంత్ర్యమున కీతిరున భంగము కలుగుటకు, శాసనసభ్యులంగీకరింపక బోయిరి. సంస్కరణముల క్రింద, స్థానికస్వపరిపాలనస్వాతంత్ర్యము సరికట్టుట కెట్టి ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవో యిందును బట్టి గ్రహింపవచ్చును.

మదరాసు ప్రభుత్వపు ఫీఫ్ ఇంజనీర్ జబ్బు. డి. మోన్సోగారు ఆసాలోగ్యముగ బుండులచే యీ కెలాఖ దన సెలవుపై ఇంగ్లాడు పోవుచున్నారు.

ఆరోగ్యశాఖమంత్రి

కోయంబత్తూరు, జూలై 22:—గాంధీ ఎస్. ముతయ్య మదల్యారుగారు ఆరోగ్యశాఖమంత్రి పదవిని రాజాగారిలో గలసి ఉదకమండలమునంచి నివ్విరి. శివనాటి జలాశయము, వనరుల జూడవచ్చిరి. కోయంబత్తూరు దురిగిపాలిటివాడు కుక్రవాదమాడు శివనాథర యెశంగి.

రాజమండ్రి (స్వకీయ విలేఖరి)

అర్యాపురము పరపతిసంఘము

జూలై 28:-అర్యాపురము పరపతిసంఘముయొక్క సాం
కర్షకపథ యానెల 22-7-28 తారీఖు సాయంకాలము 4 గంట
లకు పరపతిసంఘ ఆఫీసులో సమావేశమయ్యెను. ము.రా.రా సరి
పెల్ల కామేశ్వరరావుగారు అధ్యక్షతవహించిరి. తిరిగి మ.రా.
రా- పరిపెల్ల కామేశ్వరరావుగారిని అధ్యక్షునిగాను, గోపిటి
బానిశిరామయ్యగారిని కార్యదర్శిగాను ఏక క్షేపముగా సభ్యులు
ఎన్నుకొనిరి. ఈసంవత్సరము నూటికి తొమ్మిదిరూపాయల
చొప్పున లాభము వందపెట్టబడెను. దాక్తురు పాలకొండ
గురుమాస్త్రిగారు ఆర్యాపుర పరపతి సంఘమువారు చేయుచు
న్న పనిని విమర్శించి కార్యదర్శి, అధ్యక్షులు చేయుచున్న పనిని
కొనియాడిరి.

మాజిల్లాకోర్టు: పిల్లను ఎత్తుకొనిపోయిన కేసు

1927 సంవత్సరము ఏప్రిల్ మాసములో గొండ్ల
పత్తం అనునతను మొదట పత్తయ్య అనుపిల్లను ధనిశేర్ల
రవు అనకట్టు చూపించునని చెప్పి యిండిపల్లెనుండి ఆమె
తల్లిదండ్రులతో చెప్పకుండు తీసికొని పో
యెననియు, ధనిశేర్లము తీసికొనిపెట్టబడు మారుగ సామర్ల
ట, పితాపురం, అన్నవరము, ఖర్లపురము, కలకత్తా మొదలగు
పట్టణములు తీసికొనిపెట్టెననియు ఖర్లపురములో ఆమె మాన
మును అపహరించెననియు కలకత్తాలో ఆమె నగలను దొంగరిం
చెననియు తరువాత ముద్దాయియగు గొండ్ల పత్తం ఆపిల్లను
చాలకత్తాపెట్టెననియు తిరిగి 1927 నవంబరునెలలో ఆపిల్లయిం
టికి తిరిగివచ్చెననియు 268 ఇండియన్ పీసలకోడ్కు క్రింద గొం
డ్ల పత్తంమీద లేబడిన కేసునుకేసులో ప్రాసీక్యూషనువా
రు చెప్పిరి. ముద్దాయి పక్షమువారు గొండ్లపత్తం ఆపిల్లను
ఎత్తుచు ఎత్తుకొనిపోలేననియు మొదట పత్తయ్య వివాహము
కాకుండగానే గర్భవతియగుటచే, సిగ్గుపడి, లాల్ మహమ్మదు
అను బండివానిని తీసికొని యింటినుండి వెడలిపోయెననియు
వాదించిరి. రాజమండ్రి గవర్నరు మొంటు ఆనువత్రిలో పనిచేయు
చున్న లేడీ డాక్టరుగారగు మోసక దొరసానిగారి సాక్ష్యము
మీద యీ కేసులో తీసికొనబడెను. పత్తయ్యను పరీక్షించితి
ననియు, ఆమె యీమధ్య కొలదిమాసములక్రిందట బిడ్డను కన్
గని తలంపుటకు ఎక్కడ అవకాశమునన్ననియు చెప్పిరి. పత్త
య్యకు 15 సంవత్సరములకన్న ఎక్కువవయస్సుచెప్పిరి. వైద్యులు
పరీక్షించి ముద్దాయికి 20 సంవత్సరములకన్న ఎక్కువవయస్సు
కొద్దవారికి తెలియజేసిరి మాజిల్లాజడ్జిగారగు మీర్ అమీరు
జ్జీ సామోయిగారు వారితక్కులో పత్తయ్య గర్భవతియయ్యె
నా, లేదా యనవిషయము ముఖ్యముకాదనియు, అనకట్టు
చూపించుటకు ముద్దాయి పత్తయ్యను ధనిశేర్లము తీసికొనిపె
ట్టెనని రుజువునందనియు ముద్దాయి పక్షమువారి వాదన
వమృదగినదిగా లేదనియుచెప్పి, ముద్దాయి పక్షము 20 సం
వత్సరములు దాటనికారణముచేత, తంజావూరులోనున్న బార్
స్టలు స్కూలుకు రెండుసంవత్సరములు వంపుమన్ననని
తెల్పిరి. గవర్నరు మొంటు పక్షమున అవసరాల రామారావుగా
రును ముద్దాయిపక్షమున రెబ్బాప్రగడ శుబ్బారావుగారును
వాదించిరి.

మద్దూరి కృష్ణమూర్తిగారు.

నీలు సత్యగ్రహ సందర్శనము 7 మాసములు చెలసాల
ననభరించిన శ్రీయత మద్దూరి కృష్ణమూర్తిగారు యానెల
20 వ తారీఖున నెల్లూరు చెలసాలనుండి విడుదలగుదురు. వీరు
కాంగ్రెసు సంపాదకులగు మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారి
సోదరులు.

బాపట్ల సబార్డినేట్ జడ్జి కోర్టులో

వి. వి. నెం 35/1928

వెటివనరు: (బులుగ్రుడు) తిరువీధుల స్వామి
కెట్టిగారి కుమార్తె వెంకటేశ్వర్లు, పద్మసారి వీరాల.

ప్రతివాదులు: (బులుదాతలు) కొంట్ల శుబ్బయ్య
మరి 34 గురు.

1920 ఫలి 10 ఆర్డర్ 5 లోని 19 (2) సెక్షను నిను
సరించి వైన నుదహరింపబడిన విడివనరు తనను ఇన్ సాల్వెం
టుగా తీర్చానించబడినట్లు ప్రార్థించుచూ ఒక ఆర్డరు కాఫర్
కేసుకొనియున్నాడు. పరదాతల్లి విచారణనిమిత్తం 18-2-28
తేదీకి వాయిదావేయబడినదని యందుమూలముగా తెలియ
జేయడమైనది.

సబార్డినేట్ జడ్జికోర్టు: జి. వెంకటేశుబ్బయ్య
గా పట్ల, 17-7-28, ప్రెసిడెంట్ సబార్డినేట్ జడ్జి.

కలక్టరుల సభ

పరిపాలనావిషయములనేకముచర్చించుట

ప్రభుత్వ ప్రకటన
(స్వకీయ విలేఖరి)

ఉదకమండలం: జూలై 24:-ఈ దినన ప్రభుత్వ
ప్రకటన చేడు వెలువడెను.

జూలై 2 నుండి 9 వ తేదీవరకు కలక్టరుల సభ
ప్రభుత్వ కార్యాలయమునందు జరిగెను. భూమిశిక్షల బడ్జెటు తయారుచేయుపద్ధతి ఖర్చులశిఖి
జేయవద్దని మార్పుటనుగూర్చి విచారించబడెను. పబ్లికవర్క్స్
కాఫయ్యెరు జరుగుచుండునని కలక్టరులకు యెప్పటికప్పుడు
తెలియజేయుటనుగూర్చి ఆలోచించిరి. నిమ్మజాతులకు భూ
ములనిచ్చుట ఇచ్చినపిమ్మట వాటిని పరిగ్రహించుగొనిచి
శోధో పరిగ్రహించుటనుగూర్చి చర్చించిరి. సమాకారసంఘ
ములపట్ల డబ్బురాబట్టువిధానము, జిల్లాలో అభివృద్ధికాళివారి
యేర్పాటును కేంద్రీకరింపుట, ప్రయాణీకల బంగారాల
సౌకర్యములు, స్థానిక సంస్థలకు డబ్బు
ప్రవ్వముచేయగలట్లు వాటికి చెందవలసిన భూమిశిక్ష మున్నగు
విషయములుగూడ యొచింపబడెను.

వ్యవసాయమువరుగుచున్న భూములను అతిచిన్న విభాగ
ములగ చేయుట దాయకు విభాగములవలన కలుగునష్టములు
పంజాబురాష్ట్రమునందే చెన్నరాష్ట్రమునందుగలవా, ఉన్నచో
పంజాబునందు జరిగిన ప్రతికూల పద్ధతులు యిక్కడగూడ అను
పరింత వచ్చునా, అనువిషయమున కలక్టరుల అభిప్రాయము
తెలిసికొనబడెను. భూముల బాగు చేసికొనుట
కొసగు ఋణముల గూర్చి, ఫీచర్ కు కాళిను గూర్చి
ప్రజలలో మద్దనిపేద ప్రచారముగూర్చి ఆలోచించిరి. ఇరిగే
షను పనులయందు దిద్దివేసిగూర్చి ఆలోచించిరి. రివెన్యూకాళి
యందు ఉద్యోగులను దుర్బుకొనుట, నెట్టుమొంటు పాస్టిలను
గూర్చి అనేకవిషయములు చర్చింపబడెను.

ఆంధ్రప్రతిభ

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయోపన్యాసకులు ప్రొఫెసర్
రాధాకృష్ణయ్యగారే రాజోవు వైస్ ఛాన్సలరు కావలయున
ని బంగారీములో బహు జవాబిప్రాయముగా నన్నుడి. ఛాన్స
లరు ప్రతిక వలసార్లు రాధాకృష్ణయ్యను ఘనతనకొనియాడి తిరిగి
వారని మునించెను. కలకత్తా ప్రతికలలో తరుచుగా రాధా
కృష్ణయ్యని నామము పేర్కొనబడుచున్నది. తిరిగి సర్కారుగారే
నియమింపబడెదరని ప్రేట్టుమకా వ్రాసిననూ అదియే నిశ్చయ
మని నమ్మరాదని పలువురముకము. అప్పయ్యముచో బంగారీ
యలలో విశేషముగా ప్రేమింపబడుచున్న రాధా కృష్ణ
య్యగారు వైస్ ఛాన్సలరుగల కనకాకములన్నవి.

చిదంబ్రములోని మీనాక్షి కళాశాలాధ్యక్షులు కె.వి.
నీలకంఠశాస్త్రిగారు రాంధ్రులు. వీరు తిరునల్వేలి కాపురములు.
కాకి వీరయ్య విశ్వవిద్యాలయ కళాశాలలో పనిచేసి అటవంకి
చిదంబ్రము కళాశాల ప్రెసిడెంటుగా నియమింపబడిరి. పి. జి.
శ్రీనివాసయ్యగారంతటివారు నీలకంఠశాస్త్రిగారినిమహామేధా
వంతునిగా పొగడిరి. శాస్త్రిగారు చిదంబ్రము కలకాల వస్త్ర
లలో ప్రత్యేకముగ ఆంధ్రకాళి శేర్లరధిరి. శాస్త్రిగారి కాం
ధ్రులనిన అమితప్రేమ. రాజోవు చిదంబర విశ్వ విద్యాలయ
నిర్మాణయేర్పాటులలో శాస్త్రిగారి యూనివర్సిటీ కాలేజి
ప్రెసిడెంటు కాగలరు. ఆంధ్ర విద్యార్థి మహాసభవారు నీలకంఠ
శాస్త్రిగారినికసారి యధ్యక్షులుగా యెన్నుకొని ఆంధ్రప్రము
ఖుని గౌరవించెదరుగాక.

మధుర, తమిళనాటికి వాణిజ్యము. తెనాలి వాస్తవ్యు
లు శ్రీయత మురుతుమిల్లి వెంకటసుబ్బారావు పంతులుగారు
మధుర కళాశాలాధ్యక్షులుగా నుండుట తెలుగువారికి గౌరవ
ప్రదము. వీరు తిరునల్వేలికలకాలలో చాలకాలము ప్రెసిడెంటు
గా పనిచేయుచుండిరి. ఆంధ్రప్రతిభ క్రమ క్రమముగా భారత
వస్త్ర పంతులై ప్రాచుర్యము.

సునర్ల శ్రీరామస్వామిసంహం

కే ద రి న్

గ్రంథకర్త: శరణు రామస్వామి చౌదరి

రామకృష్ణగారు వ్రాసిన హిందీగ్రంథమున కనువాదము
లోకప్రసిద్ధమున ఒకశిరమూర చరిత్రము. అందరును చదువరికి
నుకల్పకై లిఖి వ్రాయబడినది. ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారి
రచనాశ్రయమున పీఠిక గలదు. ధర: 0.40.

మేనేజరు, "ఆంధ్రప్రతిభ"

7, తిరుకెట్టి పిడి మదరాసు.

నరసాపురం (స్వకీయ విలేఖరి)

మా తాలూకాబోర్డు

జూలై 22:-పండితవిల్లూరులో జరిగిన క్రింద
తాలూకాబోర్డు సమావేశమున కొన్ని ముఖ్యతీర్మానములు
వింపబడెను. స్థానిక పరిపాలనవల్లముచేసి పరిణామి
మును మా తాలూకాబోర్డువా రాజేవీందరి. నిజమైన సా
పరిపాలనకు పరియోగిగా లేదనియు తాలూకాబోర్డును
చేయకూడదనియు అనిరి. సాల్వానాగారిల్లును ఆమోదింప
ఇండియన్ స్టాట్యూటరీ కమిషనువారియొక్క ఆహ్వానమునం
దలి ఆఫ్ఫిడెవ్వులోని అంశములపై మిమోరాండా వాచలు
చేయుటకు ఆహ్వానపత్రికను పంపగా, దానినిమా బోర్డు
రికార్డుజేసిరి. బాల్గోల్లో రైతులు కనబచ్చుచున్న సాహసమున
కున్న పట్టుదలకున్న వాటిని మా బోర్డువా రభినందించుచు
జలు యాపనంకియు వాటికి ధనపహాయమును జేయవల
కూడ ప్రజలను హెచ్చరించిరి. తాలూకాబోర్డు యాజమా
నున కి.కొక ఆయుర్యుడ వైద్యకాలను సాపించుటకుగా
తీర్మానించిరి.

నరసాపురపు మెటర్నిటీ సెంటర్

ఈ సెంటరులో 5, 6 మాసములనుండి అత్యుత్సాహ
తోనున్న మెలకపల్లెనున్న పనిచేయుచున్న మంత్ర గు
యీ మధ్యనే గొప్ప ఉద్యోగప్రాప్తిగాను గొర్న మెంటుగారి
చే నొసగబడు రు 40 ల వైస్ ప్లెన్సు మీద హెచ్చుపని చే
కొనుటకు పోయియుండెను. ఈ మె కాకినాడలోని ఆర్థిక
సూపరింటెండెంటు చేసి పింఛెనును తీసుకొనిన పి. వి. రా
గారి కుమార్తె. తన పనిలో యీ యువకురాలు (ఈమె వయ
స్సు 20 సం||లు) ఇచ్చట మంచిభ్యాతిని పంపాదించెను. ఈమె
సానే తిర్తి ఇంతటి శేర్వరియగు మంత్రసానిని త్వరలో యే
ర్పాటు గావించెదరుగాక యని జేడుచున్నాను.

తణుకు (ఒక విలేఖరి)

జూలై, 20-నిన్నటిదినమున మా తాలూకా
బోర్డు ప్రెసిడెంటుగారగు ము. రా. శ్రీ ముళ్లపూడి తిమ్మ
రాజుగారు మా జిల్లాబోర్డు యంజనీయరుగారు ము. రా. శ్రీ
రావుబహద్దర్ టి. కె. టి. పీరరాఘవాచార్యర్ బి. ఎ. ఎ.
సి. యి గారికి గవర్నరు మొంటువారు రావుబహద్దర్ బిరుదు నొసం
గినందున తమ సంతోషము వెల్లబుచ్చు టీ పార్టీ యొనగి
యుండిరి. తొలిన మా గ్రామముందున్న హోంజిహాలు పచ్చ
తీరగములలో నలంకరించి పెద్దలందఱు జేరిన యనంతరము
శ్రీయత యీమని వెంకట్రామయ్యగారు గ్రామఫోన్ యం
త్రములచే పబ్లికల శాసనదర్శి నోలూడించిరి. తరుపరి శ్రీ
యత ముళ్లపూడి తిమ్మరాజుగారు శ్రీ యంజనీయరు గారికి
కారినర్పించు ఘనకార్యములబట్టి గవర్నరు మొంటువారు రావుబహ
ద్దర్ బిరుదముసగిరియు నందులకై వారితో కలిసి మనముంద
అమును సంతోషముగా గాల మనవయించి యల్పాహారము
తీసుకొనుటకై ఆందర సమావేశపరచితిమనియు చెప్పి శ్రీయ
జనీయరువారిని పుష్పమాలాలంకృతుల గావించిరి. శ్రీయ
జనీయరువారును తమరొనర్పిన ఘనకార్యములకై యీబిరుద
విష్కబజలేదనియు లోకలో బోర్డువాడు గావించుచున్న ప్రహ
సేవకు సంతసిల్లి ఆయాపనులు చేయుచువారు యంజనీయరు
డిపార్టుమెంటువారు గనుక నిట్టి బిరుదు లొసంగుటచే నింక
ను విశేషాత్సాహముతో పనిచేయుచెదదని ప్రజలతరపున తమ
కీ గౌరవ బిరుద మొసగిరిని చెప్పిరి.

యువకుల బహిష్కారము నారిమునుగారి యుద్ధోధ

పూనా, జూలై 28:-పూనా యువజన సమితి యాజ
మాన్యమున శారిమునుగారు, ముద్దూరుగారు కాసనపత్తయ్య విద్యా
ధులకు సైమనుకమిషను బహిష్కారముగూర్చి ఉత్తర్యసిందిరి.
వి. వి. గోఖలేగారు అధ్యక్షుల వహించిరి.

శారిమునుగారు కమిషనుపట్ల భారతీయుల వైఖరి ని
విపులముగాబోధపరచుచూ కాసనపత్తయ్య పరియగుప్రభాప్రాతినిధ్య
ము గల్గియుండలేదు. ఏనియోజకపత్తయ్యనుందైననుసరే సైమను
కమిషనుగూర్చి తీర్మానము ప్రవేశపెట్టినచో తప్పక బహిష్కా
రమే తీర్మానించబడును. ప్రజలందరు బహిష్కారమునే గోరు
చున్నారని సర్ మెంటిలాలమొహతాగారు తెలుసుకొనవలెనని
రి. పూనాయువకులు సమయమునకు తగినట్లుగ పనిచేయవలె
ననిరి. ముద్దూరుగారుడ అట్లే చెప్పిరి. యువకులెన్నడు వెను
దియరని డి. వి. గోఖలేగా రనిరి.

యువజన సమితివాగు పాతకాలలో జీతములు హెచ్చిం
చుటకు ప్రతికూలముగ జేద్ద యాందోళన జరుపుచున్నాడు.
సభలుచేసి తీర్మానించుచున్నాడు.

యోగాభ్యాసమునలన
మనశ్శాంతి లేక మనోజయము
కలుగుట

శ్రీమత్సరమహంస నచ్చిదానంద
యోగీశ్వరులవారి స్వానుభవము

శ్రీ యోగీశ్వరులవారు రచించిన జీవబ్రహ్మైక్యరాజ యోగ్యనారామ్యమునందు 788 వ పేజీలో గ్రంథకర్తయొక్క ముగిసిన విశ్రాంతి చెడియుండుట అచి క్షిప్రకీర్తియై యోగాభ్యాసమునలన వనోజయముకలుగు ననువిషయము వివరింపబడినది.

1. పితృ మాతృబంధులను పశుపక్షియుండైనను నడుచుచుండినను వీరి మనసు యెట్టి కలంపునను లేకుండ శ్రాంతి సిలిలో బ్రహ్మానందము ననుభవించుచుండును. ఆ ఆనందముఖ ముట్టినది పరిపూర్ణమగును అది కేలము అనుభవైకవేద్యమే. ఆ యోగీశ్వరులవారి గ్రంథమున వివరించినరీతి నియమ నియమాదులను నెరవేర్చుచు పితృ బంధులను ఉద్ధృతాంతిసాధనలను చేయుచు పితృ బంధులను సాత్వికాహారమును మితము భుజించుచు పితృ బంధులను రీతిని ప్రాణాయామ మొనరించి మనోజయమును బడయగలిగినవారు మాత్రమే యీ ఆనంద ముట్టి దని గ్రహించగలుగుదురు. యోగీశ్వరులవారు యేమియును చూచినను యేమాటలను వినినను యేపరిమళము శాస్త్రాజ్ఞానాది నను వేసిన తాకినను పీరియమును ఆనందపులయంతున, ఆమాటలందును ఆపరిమళమునందును ఆపరిమళములందును లగ్నముగా కలతన యానందమునందే తాను నిమగ్నమై యుండును. ఇంతయును లుతమ పరిణామములను ప్రాణాయామముగా చేయుచుండును గాని పానము మాత్రము వానితో కలియును. భగవద్గీతలో దీనినే మంత్రావర్తన యని వివరించిరి. కన్ను ముక్కు చెవి నోరు త్వక్కు అనగా చర్మము ఇవి ఒక పదార్థమందు లగ్నమైనపుడు మనసుగూడ వానితో కలిసిపోతే గాని ఆనందము జీవునకు కలుగును. తేలిచి నో కలుగును. అటుల మనసు కలిసిననే రగము అనగా ఆ పదార్థములను బడయవలసిన కోరిక కలుగును. అవి అభివ్యక్తి పోయినచో దుఃఖము కలుగును. అటుల లభించకపోవుటకు కారకులగు వారిపై ద్వేషము కలుగును. ఈ కాగద్వేషములే జీవునకు బంధకములగును. అటుల మనసు యొంద్రములతో కలియనపుడు యెట్టియోగ ప్రస్థమునకు లగదు మనము దారిలో పోవునపు డెన్నిటిలో చూచుచు దురుగని మనసుకనులతో కలియునపుడు మన కేమియును జ్ఞాపకముండదు. మనమొకరితో శ్రద్ధగా ప్రోటలాడుచున్నపుడు యితరులు దగ్గర గానుండి మాటలాడుచున్నను మన మనసు చెవులతో లగ్నము కాదు గాన మనకుమాటలు సరిగా వినిపడవు. మనల నొకరు మిచి ననుగూడ మనకు విపరీతము దీనినే పరధ్యానమందు. మనమొక పదార్థమును తినుచున్నపుడు నోటిలో వానసు కలియనచో మనకు దానికవి తెలియదు. పంటికి చలిగాలి సోకినను మనకు కలియనిచో చలివేయదు కాని యిది సామాన్యుల మగు మనకు మన యిచ్చప్రకారము కలుగదు గాన దీని వలన మన కెట్టిలాభమున కలుగదు. శ్రీ యోగీశ్వరులవారు యోగాభ్యాసము వలన వనోజయమును దానివలన సకలేంద్రియ నిగ్రహణ శక్తిగూడ బడసినవారు గాన సకలేంద్రియములను వారికి లాంగిపోయివి. మనోజయమును బడయగలిగినచో తక్కిన యొంద్రముల సన్నిహితు జయించుట చాల సులభము యోగాభ్యాసమున యోగగోచరమైనవారికి సమాధియును నవిధి కలగినను, అసంప్రజ్ఞాతమనియు సంప్రజ్ఞాతమనియు సమాధి శింధువిధములు. సంప్రజ్ఞాతమును బడయగలిగినవారు ఆ సమాధిలోనున్నపుడు శివయొద్ద నేయుభయము ప్రాసాదించును వినిపడదు. పాత పరోక్షజ్ఞానములనుగూడనచో కేలము ఆ పరమేశ్వరుని అనగా తమ బింబమూర్తిని సందర్శించుచు మహా దానందమును మునిగియుండును. వారంత వారా సమాధిని చాలించునగునను వారికి బ్రాహ్మప్రపంచముతో నెట్టిసంబంధము నుండదు. "అత్మారాముతో తిలకించు పెన్వెలగు" అని వేదీ సంచారమున పరిపూర్ణమగుచున్నదియే. ఇక సంప్రజ్ఞాతము సంబంధులారికి శక్తియు కలుగవు. వారు సాధకులు. వారు కనులను నోటిని మూసుకొందురుగాన వస్తువులు కనబడవు. వారు మాటలాడుటగాని చెవులకు మాటలు వినిపడుచునే యుండును. ముక్కుకు వాసన తెలియును నే యుండును. కరీరమునకు శీతోష్ణములబాధ తెలియును నే యుండును. దీనికి కారణముమనోజయము

కలుగకపోవుటయే. మనసుచెవులతోను ముక్కులతోను శక్తియుతో చేరుచుండుట వలన నే మాటలు విని పడుటయు వాసన తెలియుటయు దీని నే యుండుటయు తాపము కలుగుటయు జరుగుచున్నది. మన పటుల కలయనిచో మాటలును విని పడవు. వాసనయును తెలియదు. సీతోష్ణముల బాధయును కలుగదు. మన యోగీశ్వరులవారు యోగసిద్ధిని బడసినవారగుటచే వారి కీ దివ్యశక్తులు కలిగినవి. మనమును జయింపజాలనిచో యొంద్రము జయింపసంభవము. మనమును జయించుటకు యోగవిద్యతప్ప వరకా సాధనములేదు. ఈ ప్రాణాయామమును చక్కగాచేసి సన్నిహితులకు శ్రీ యోగీశ్వరులవారు జీవబ్రహ్మైక్య రాజయోగ సారామ్యమును నట్టి అమూల్యగ్రంథమును ప్రాసాది. దీనిని చదివినచో గురువు చెప్పినట్లు సక్రమమున చేసి యోగసిద్ధిని బడయవచ్చును. మనోవిజయము కలుగును. దానివలన సకలేంద్రియములను విశేష గును. ఆ ద్వైతములైనచో బ్రహ్మము సంధానమును బడయవచ్చును. వైష్ణవులైనచో విష్ణు అవతారమును వైష్ణవచో శివావతారమును తత్వతలు వారివారి యిష్టదేవతల అవతారమును బడసి ఆరీతిగా ఆముష్మికనుఖమును బడయగలుగుదురు. భగవద్గీతలోని శ్రీకృష్ణభగవానుడును బ్రహ్మసూత్రములందు శ్రీవ్యాస భగవానుడునుగూడ పీఠమును సప్తమగా వివరించిరి ప్రాణాయామముచేయు పద్ధతిని దాని అంగము లన్నిటిని శ్రీ యోగీశ్వరులవారు వివరించినంత సప్తమగా మరేనగుదు. యోగగ్రంథమునందును వివరించినట్లు లేదు. యోగ శ్రమ చతువునవిన్ననుగూడ భోధపడునట్లు చాల తేలికమాటలతో సీగ్రంధము వ్రాయబడినది. ఈ గ్రంథమును గూర్చియీ జూలై నెల 18 వ తేదీన బుధవారమునాడు వెలువడిన ఆంధ్రపత్రికలో ఏడవ పేజీలో, మూడవకాల లో వ్రాయబడిన వ్యాసమును చూచిన దాని మహిమ బాగుగా తెలియగలను.

వీటి మనోజయము కలిగినందుకే వీరు గస్తాక్షముగా చతువుకొనవచ్చును యోగజలములన విక్రీణి తెలిసి లేలలతో తమ స్వాభివ్యక్తితో ఏక 1/14 పులలుగల యాయుషా గ్రంథరత్నమును వ్రాసి ఆంధ్రగోకము నాంధ్ర గంగి. మనకు వీరు చెప్పిన రీతిని మెలగునుగాని పానముతో నీరీతి వీరు మెలగురు. మనవంటి సామాన్యులకి అలభ్యము. మనము చెప్పినటుల మన మనకు వినుదు. మన మనకు కోరిననే మనము మెలగుండుము. మన మనకు రోతకు లాగని వారాయగురము వంటిది. యోగీశ్వరులమనసు రోతకు పూర్తిగా లొంగిపోయిన ఉత్తమజాతి గురము వంటిది ప్రాణాయామమువలననే యోగజలము లేక యోగశక్తి కలుగును దానికి ఏమానమైన శక్తి మరేదియునులేదు. దానివలన భక్తి జ్ఞానై రాగ్యములును అజ్ఞానాది సంపదలను చివరకు ముక్తియునుగూడలభించును అన్ని మతములవారకును తమతమ ధర్మముల కనుగుణముగానే ప్రాణాయామమునుధ్యానమును చేయుచుండవచ్చును. అన్ని మతములవారికినిగూడ యోగవిద్య అత్యవశ్యకమే. నే సీగ్రంధమును నిరంతరము చదువుచుండును. యోగీశ్వరులవారిపుడు ఆంధ్రశక్తియైన నైవామ రాజ్యమున పంచారము చేయుచు యోగసాహిత్యమును లోకమునకు బోధించుచున్నారు.

ఈ నెల 2 వ తేదీన వీరు మహాదేవ పురమునందుండిరి. ఈ జీవబ్రహ్మైక్య రాజయోగ సారామ్యమును గ్రంథమును కొనవలసినవారు చెన్నపురిలో పెరంబూరు బారక్కువద్దనున్న శ్రీ పచ్చిబాంకంకంపెనీ మానేజరు శ్రీయత టి. కల్యాణ శంకరాచారిగారిను వ్రాయవలెను.

ఇట్లు,
వెదురుముడి శేషగిరి రావు
ఆంధ్రపత్రికా సహాయపంప దత్తుడు, చెన్నపురి

గూడూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో
సివిల్ అసలు 1928 సం॥ నెం 58 రు
వాది: వెలుగూరు మునుస్వామి శెట్టి.
మొదలి
ప్రతివాది: మూరం దొరస్వామి.
యాదాది పేటికి ప్రతివాది 81-1-25 దిన నెల 1 కి
ర. 100 కి రు 1 నడ్డతోటి చెల్లించుకొనని రు 156-12-0
లకు ప్రాంతిసోటును వ్రాసియుచ్చి, శిల్లింపజేయన సడకు
మొదలై ఖర్చులు రాబట్టుకొనుటకాగాను దావా తెచ్చినందుకు
27-7-28 తేదీకి వాయిదావేయబడియున్నది గనుక ప్రతివాదికి
యేదైన ఆకాపన ఉండిన సడకు లే న కోర్టులో తెల్పుకొ
గలందులకాగాను ప్రయరపరపడమైనది. 4881
టి. వి. రామస్వామి అయ్యర్,
వాదినకులు.

విజ్ఞప్తి

శ్రీకృష్ణ స్వామిగారు హరవిలాసవారదాగారు వీరి హవయోగిగారు మాత్రమును ప్రతి పాశించినది మొదలుకొని శ్రావణ ప్రాంత్యులలో నొక తీవ్రపంజరము బయలుదేరినదగుట సర్వజన విశేషము. ఇంతక పూర్వము ఆర్యులు బ్రహ్మసామాజికులు, తదితర శిష్యుసంస్కారప్రియులు రజస్వలవంతర వివాహమునుగూర్చియు, విధవా వివాహములనుగూర్చియు చేయుచున్న ప్రపంచములు, వ్రాయుచుండిన వ్రాతలు అల్పసంఖ్యాకులగు శాంగ్ల భాషా పరిచితులను, వనవాగరకులను మాత్రమే ఆకర్షింపగల్గుచుండెను. ఈ వివాహ వయోనిర్ణయ మాత్రమున నో చాతుర్వర్ణకాలలో అందు ముఖ్యముగా బ్రాహ్మణ వైశ్యులలో నవీ శాచార్యులవారి నేగాక, ఛాందసాలను, పూర్వవార పరాయణులను నైతము అత్యధికముగా శాకర్షింపగల్గుచున్నదనటకు ప్రతికలములమునను, బహిరంగసభల యందును చేయబడుచున్నవాచాపవాదములే ప్రబల తార్కాణము. అనువినము ఆంధ్ర పత్రికలో బాలిశా వివాహవాదులు యువతీ వివాహాదులు ప్రయరింపజేయుచున్న వ్యాసములను పరిమళాలిదిని సంకేతములు శతగుణాధికములగుట సంభవించుచున్నది. ఇకపక్షములవారకును స్వమధరాజములనై, కరీమకరములనై హోరా హోరీగా పోరాడుచుండుటయేగాని కార్యాకార్యములు, కర్తవ్యాకర్తవ్యము లిష్టతీని నిర్ణయింపజాలకున్నాడు. ఉభయ పక్షములవారిలోను పంకిత ప్రకారము లేందకోగలకు. బాల్యవివాహాదులలో మార్పుచేయు శర్యుగాదు, బ్రహ్మయ్య కాన్తులవారు, పర్యేశ్వర కాన్తులవారు వేమూరు స్వంపాకాన్తులుగూడ పురాణం శాగధూషణంకారు శేర్లొగ్గనదగి యున్నాడు. యువతీ వివాహవాదులలో కావ్యతీర్థమల్లయ్యకాన్తుగారు, ఆర్యసోమయాజుల సోమయాజులగారు పండిత మహాదేవకాన్తుగారు వాసా సూర్యనారాయణ కాన్తులవారు ప్రశంసార్హులు. ఇంకను మహామహోపాధ్యాయ తాతానుబ్ధురాయ కాన్తుగారు ఋతుమతీ వివాహవాదులయే ప్రతీతి. కీల శేలి పంపిస్తు రంగాచార్యులుగారును రజస్వలవంతర వివాహమే కాన్తుప్రసన్నమున సనర్థించుచు గ్రంథముకదానిని వ్రాసియుండిరి యిటీవల - పండితులొకరు వ్రాసియుండిరి. ఇరువారులవారు కురుక్షేత్రమునందును, మాత్రములనుండియు భావ్యములనుండియు లేక్కరు విక్రీణిగా ప్రమాణములను ప్రోడికరించుచు తమతమవాదములను బలపరచుచు శ్రేయం పోరమునకు డిక్టోనుచున్నారు. వీరిలో నేపక్షమువారి సిద్ధాంతములు కాన్తుప్రసన్నములలో విశ్వాసార్హము లో అవిశ్వాసకరణీయములలో మా బోట్లకు బోధపడజాలకున్నది. ప్రతికలములమున నీ వివాహవివాదము. సమగ్రముగ పరీక్షింపింబుటకు సావకాశముండజాలదు. కావున నాచేయు విజ్ఞప్తి యేమనగా బ్రాహ్మణ ప్రభువులకు భుజంగరాయ బహద్దరు వారుగారి, వైశ్య ప్రభువులకు మోరేవాడగారి, పంపన్నగృహస్థులకు బ్రహ్మాండం లక్ష్మీకారాయణరావు పంతులు ప్రభువులుగారి "పండిత పరిషత్"ను సమావేశపరచి ఋతుమతి బాలికావివాహములలో నేడి కాన్తుప్రసన్నముల మా నిర్ధారణజేసిన సంకేతముగూగు గృహస్థుల సందఱనో తృప్తిపరచవచ్చును.

సింగంపల్లి వెంకటాద్రి.

కాంగ్రెసు అధ్యక్షత
ఆగస్టు 10-వ తేదీన ఎన్నిక పూర్తియగును
కలకత్తా, జూలై 28: కలకత్తా కాంగ్రెసు అధ్యక్షతకు యిప్పటికి 84 పేర్లు నూచింపబడినవి. మధ్యరాష్ట్రముల (హిందూస్తాన్) నుండి తప్ప తక్కిన అన్ని రాష్ట్రములనుండి శిష్యాత్వము వచ్చినవి. వాటినిబట్టి పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, నల్లభద్రాయులపేటలు జనపరిలాయి నెహ్రూగార్తలో నొకరగు దురని తెలియుచున్నది. కేసలు ఎన్నిక ఆగస్టు 10-వ తేదీన జరుగును.
గాంధీగారి శిష్యులు
కలకత్తా, జూలై 24: కాంగ్రెసు అధ్యక్షతకు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారిపేరు వివిధ రాష్ట్రములకు శిష్యాత్వ జేసెదనని గాంధీగారు పంపిన లేఖవారై టి. ఎం. నేనుగస్త గారికి అందినట్లు తెలియుచున్నది.
తెక్కియాయున్న నోట్లుపోవుట
రిన్ను లెల్లిలో యిటీవలయి వ్యాపించుచు ఒకకంపెనీ గుమాస్తా నోట్లు తెక్కియాయుండగా శ్రేక్కియాయువాడు దిగువ నొక రూరీ నోటుపడినదిని నూచించి, ఇతరుల సావంగి దానితీసి లేచునకి ప్రక్కవాడులేదు. వెంటనే అన్ని నోట్లు తెక్కియాయూ 550 నోట్లు తగ్గిపోయెను. తెక్కియాయుగేట్లు మూసీలోని వెదకించిరి గాని దొరకలేదు.

పదమూడవది కౌముదము వరకు ౩౩౩౩ చేయబడు ప్రయత్నములు సాగుచున్నవి డచ్చి శ్రుభక్త్యయనకు కలియుచున్నది. కౌముద బహిర్య కలాలములను గొనియాడి మరల భాషాగ పాలించునట్లు ఏర్పాటు చేసినదనక యిదిరట్ల.

కాపట్ల సచివాలయము } సి. వరదరాజులు,
17-7-28 } ఆధ్యక్షుడు సచారి శేఖర్ జగ్గి.

(ఒక విశేష.)

(ఒక విలేఖరి.)

లోహములు

I

పులుగుండం లక్ష్మీనారాయణరావు

ఖనిజములు గలవనండి తీయబడుచున్నవి. ఇవి లోహ పరిబంధమైన పదార్థములు. వీటిలోనుండి లోహపదార్థములను కొన్నియంతయు సహాయముచేతగాని తదితర పదార్థములచేతగాని తీయబడుచున్నవి. లోహపదార్థములు నిజపదార్థములనంటి వాయురూపముగా వెగసిపోవచ్చును, లేక ద్రవించి కారవచ్చును. అదియుగాక ముద్దగా అవగా చిల్లగా నిలువవచ్చును.

లోహములు సాధారణముగా గౌరవముగల పదార్థములు. అందు సామాన్యముగా సర్వజనులకు తెలిసియున్నది. బంగారము లోహములకు చేతులుగా ముగ్ధులవచ్చును. తీగగా లాగవచ్చును. ముక్కలగా విభజించవచ్చును. లోహదులన్నియు ధృఢములుగా మారును. ఇట్టి మాత్రము గానింపట పూర్వము నుంచి మన జీవీములకు తెలియును. సామాన్యముగా మనకు తెలిసినట్టి లోహదులలో ద్రవముగానుండునది పాదరసమొక్కటియే. మనకు తెలిసినవాటిలో కొన్ని లోహదులు యితర లోహదులతో మిశ్రమగుచున్నవి. అట్లు మిశ్రమైన లోహములను పాత్రసామానులు తయారుచేయుటకు వాడుచున్నారు. యిత్రాడీ, కంఠు మొ. కాని, లోహములలోగూడ "పరాన్నభోజి" పెక్కులు గలవు. ప్రస్తుతము కొన్ని మాత్రము మనకు తెలిసియున్నందున వాటిని పేర్కొందము.

పాదరసము "పరాన్నభోజి" యని చెప్పుచున్నది. ఏ విధముగానైనా తేలికంబును మృదులముగ్గునిగనిగలాడెను కుంభస్థశ్రమనుజేల్చి తినుచున్నచో యాచివిధముగా పాదరసము, బంగారమును తినుచున్నచో, అందుచే పాదరసమువద్ద కనిజేయువారు బంగారపు నవ్వులను ధరించును. అట్లున్న మైన రసము బహువేగముతో బంగారును భుజించును. కాని మనకు కక్కిన గూటికి అశోభకువారము. ఇందువల్ల పాదరసము తిన్నట్లువంటి బంగారమును తిరిగి కక్కిరవలెనామో అదియెట్లునైన బంగారమును తిన్నట్లువంటి పాదరసమును యిత్రాడీకా యిత్రాడీకానుంచి క్రిందమంటవేసినచో జీరిగి బంగారము లభించుచున్నది. ఇట్లు లభించిన బంగారము ఉత్కృష్టమైనది. పాదరసము వెండినిగూడ తినును. అనేక యితర లోహదులలోగూడ నులభ్యముగా తినుచున్నాము. "పాటాసియం," "సోడియం" అను లోహములగుండ ప్రాంగివేయును. వీరప వీటితో గలిసినతోడనే పాదరసమును బహు ఉష్ణముతో మంటును. ఉదజనినివలయును. ఇంతేగాక పాదరసము, "అమోనియం" అను పదార్థముతో గలిసి యుండును. కాని, పాదరసమును గుటికలుగా మార్చవచ్చును. ననుసంగతి యింకవరకు పాశ్చాత్యశాస్త్రజ్ఞులకు తెలియును. ఇది పూర్వమే మన పితామహులకు తెలియును. ఈ విగున శ్లోకముచే పాదరస ఘటికానీధిగలవారికి జరామరణ భయంబులేదని తెలియుచున్నది.

శ్లో॥ జయనితే నుకృతిన్ రసనీధాకవికృతాః |
నాస్తి తేషాం యశోకాయే జరామరణభయమ్ ||
మనలో యేవిధముగానైనా మైత్రిగూడ, సృష్టియందు విషంతువు లన్నియు నొక్కచోట చేరుచున్నవని మనకడ రీతి తెలియును. సర్వములకును, ఉడుములకును గలమైత్రి చాల గొప్పది. సర్వములయందు బోరియులలో మందగల్గులు వృద్ధి కలుగుగూడ నివసించును. ఖనిజపదార్థములలోగూడ విషపదార్థములు అనేకములు కలవు. అపదార్థములు ఒక్కచోటనే గూడుకొనియుండును. ఉదాహరణముగా—పానానిములు (క్రివిఫంబులు) అన్నియు, "అంటిము" యను పదార్థముతో గూడుకొనియుండును. మన పూర్వీకులు జెప్పసామెత, "ముత్యపువీలన్ని యొక్కచోట నత్తెగలలన్ని యొక్కచోట" యంతమాత్రము అసత్యముగాదు. గౌరవముగాంచిన లోహములు—వెండి, బంగారు యొక్కచోటనే గలవలలో దొరకుచున్నవి ఇవి సాధారణముగా రాళ్లలో మెరయుచుండును. అట్టి రాళ్లను గనపములలో త్రవ్వి, బయటికి దీసి యంత్రములసహాయముచే మార్చుచుగావించి, అట్టి మార్చుచును పాదరసములోగాని, యితర ధృతులలోగాని వేరొందుచున్నవి. ఆయాధృతులందు గల లోహములు పాదరసములోగాని, వేసిన యితరధృతులలోగాని కరిగిపోవును. కిమ్ముట అధృతులను అగ్నిసంస్కారముచే అవిరిగా మార్చుచున్నారు. ఇట్టి సంస్కారముగావించిన యట్టి పాత్ర అధోభాగమున లోహదులు లభించును.

ఇక యితరలోహదుల విషయము గొంతమాత్రము. అందు కొన్ని తృప్తలోహములు. అవి యేననిన-ఇనుము తుత్తి నాగము, వంగము, సీసము మొ. లోహమునకును, అనగా ఇనుమునకును బొగ్గును మైత్రిగలదు. బొగ్గు గలవనండి తీయబడుచున్నది. దీనికే మన జీవీములు రాక్షసిబొగ్గు అని అంటారు. ఇట్టి బొగ్గునులలో ఖనిజపదార్థములుగూడ దొరకు

చున్నవి. అట్లు లభించిన ఖనిజపదార్థములలో "యినుము" ముఖ్యము. కాబట్టి యినుమును, బొగ్గును సృష్టియందు మైత్రిగలగని చెల్లమునున్నది ఇక "బీడు" "ఉక్కు" అను పదార్థములు జాతము వీడు, ఉక్కు అనుపదార్థములతో కేలము యినుమే గలవాయని పరిశీలించి చూచినచో అందు కేలము యినుమే గాదని స్పష్టమగుచున్నది. బొగ్గుగూడ యినుముతోగలిసి వై పదార్థములు తయారగుచున్నవి. వీడుచుండునా, ఉక్కుగూడ అనేక రకములుగలవు. వాటి యన్నిటిలోను మిశ్రమైన బొగ్గుయొక్క పావుమాత్రము వేర్వేరుగా యున్నవి. బొగ్గునేగాక, బొగ్గువులును వాయువుగూడ యినుము నపహరించును.

తుత్తి నాగమును, వెండికిగూడ బంధుత్వము గలదు. నాగము దొరకుచోట్లలో వెండికిగూడ దొరుకుచున్నది. కాని, సృష్టియందు యొక గొప్ప వింతగలదు. సీసము దొరకుచోట్ల తప్పక వెండికిగూడ దొరుకును. ఈ లెంటి వేరుబరుటకు నాగమే తోడగుచున్నది. సీసము వెండిగల ఖనిజపదార్థమును కరిగించి దానిలో తుత్తి నాగము గూడ గలవులతో నాగము వెండి వేరుబరుచును. వెండిపైకి తేలుచున్నది.

ఖనిజములను వాయువునుగూడ మైత్రిగలదు. మనకు యేవిధముగానైనా జీవించుటకు ప్రాణవాయువు ముఖ్యమో అదేరీతిగ లోహములగుండ కొన్ని వాయువులు ఆశ్శక్తియాలె యున్నవి. "పలేడియం" అన్న లోహపదార్థము ఉదజనిని పీల్చును. ఒక చిన్న "పలేడియం" ముక్క తనకు 400 సార్లు వరిచూడును. "ఆజెని" పీల్చుచున్నది. కాని, ప్రతిలోహపదార్థము యేదొక్కొక్క వాయువును పీల్చుచున్నది. తామ్రము బొగ్గువులును వాయువును పీల్చి అకపచ్చరంగున చేరుచున్నది. అనేక యితరపదార్థములు గూడ యితరీతిగా జీవులనున్నవి. సామాన్యముగా మనము, యిట్టియందు మన పరమాంశ మబొగ్గు "అమోనియా"ను పీల్చుచున్నది. ఒక చిన్న బొగ్గుముక్క తనకు 90 సార్లు పరిమాణముగల "అమోనియా"ను పీల్చుచున్నది.

మద్రాసు అందు సదరక్ మరటా రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్ (ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

ఈ రైల్వేలను మీదుగా హిజ్ ఎక్స్ ప్రెస్ లెస్సిడి వైస్రాయిగారు ప్రయాణమొనర్చురు గావున 1928 సం॥ జూలై 26 వ తేదిన నెం 31 ప్యాసెంజరుబండి వాలేరు, విశాఖపట్నం మధ్య యథాప్రకారము కన్న 10 నిమిషములు ముందుగా వచ్చును. మార్పు ప్రమింగులు ఈక్రింద నుదాహరింపబడినవి.

వాలేరునుండి బయలుదేరుట	11-40
విశాఖపట్నం చేరుట	11-50
జనరల్ ట్రాఫిక్ } ఎ. డబ్ల్యు. పార్సన్స్ మేనేజర్ ఆఫ్ } ఆక్సింగు జనరల్ ట్రాఫిక్. మేనేజర్	

ప్రకటన (2046)

కోగులు స్వయముగ వచ్చిగాని, బాలులద్వారాగాక లోగలక్షణములను తెలుపుడు చేసినచో కోగస్వయముగ వచ్చుకొనవలసిన ముందు, పథ్యము, పైగ రాజు వివరము ప్రచురితముగా (వాసి.పంపబడును. (నెం 2)

ఇచ్చు (శ్రీ)పాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, బెంగళూరు.

1904 2 అక్షర కథనము నెం 1-1
శ్రీ మత్స్యల పంపనమున 300 పుటములు యుంటి
వి. బహుమాత్రము, వేడి, దగ్గు, తయ, పిట్టను బోగ్గు
కథమును తగ్గించును. ఉపయోగించు విధము ముందుపాఠం
బడును. అనేకులు వాడి మెచ్చుచారు. కేటలాగ్. అ. కేము
3126 ఆర్డరపాయము పొంది. మా కౌన్సిల్, పి.సి.

3351 మనసారచందిని

కెగరోగములకును, స్త్రీల కుసుమమ్మగారులకు (కే
మయినది. ఎరువు, తెలుపు, పసుపు, మొదలగు అంబు శిగరో
ములను, స్త్రీలకుసంభవించు కుసుమరోగములను నిర్మూలన
గావించును. సీసా రు 1-3-0
దీనికి అనుబంధముకై చందిని అక్షర సుపయోగించు
ముఖ్యము. చందిని అక్షర సీసా 1-3 రు 1-4-0 వి. పి. నిర్మూల
ప్రత్యేకము.
పి. కె.సి. అందుకో, ఆయుర్వేదపదనాం-పెరిచేసి, కేటలాగ్.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1928 సం॥ జూలై 24-వ తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు		
వియ్యముపాటా		
మీనుమ తెనాలి	,, 42 కలవి రు	12 12 0 18 0 0
నెల్లూరి	,, డిటో	,, 18 8 0 14 0 0
ధిల్లి	,, డిటో	,, 15 8 0 17 8 0
రాగులు	ర. 264 బస్తా 1-3	,, 11 0 0 12 0 0
శువులు	,,	,, 18 0 0 22 0 0

2. ధాన్యముపదవులు		
కందులు బస్తా 1-3 ర 305	,,	15 0 0 16 0 0
నెనగలు	,, డిటో	,, 12 14 0 18 8 0
పెనలు	,, డిటో	,, 14 0 0 16 8 0
విశములు	,, డిటో	,, 14 0 0 17 0 0
ఉపలలు	,, ర 195	,, 11 0 0 11 8 0

3. నూనెపదవులు		
శువులనూనె కా 1-3	,,	145 0 0 150 0 0
నెయ్య మ 1-3	,,	14 0 0 21 0 0
విశా వేరు నెనగవచ్చ కా 1-3	,,	50 0 0 52 0 0
చెలితో కొట్టిన	,,	48 0 0 46 0 0

నెనగ నెనగనూనెగానగ కా 1-3 రు 118-0 విశా నూనె 112

అమడుము కా 1-3	108 0 0	110 0 0
---------------	---------	---------

4. చిల్లరపదవులు		
చాయాపాపు కా 1-3	112 0 0	115 0 0
మారపాపు	75 0 0	80 0 0
నిలవకాయం (గుంటూరు) కా 1-3	77 0 0	84 0 0
నెనగలు	,, కా 1-3	91 0 0 105 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలించుడు మునుగు 1-3 రు	40,45	
కాళవా పిపాయకట్టు	,,	50,55
తెల్లము కా 1-3	రు 28 0 0	49 0 0
అపాపకట్ట బస్తా 1-3	,,	27 0 0 27 4 0
చింతపండు కా 1-3	,,	28 0 0 60 0 0

5. ఇనుము		
కట్టారకం కా 1-3	,,	82 0 0 88 0 0
నడరం	,,	29 0 0 81 0 0
రవుండు	,,	27 0 0 88 0 0

6. నూలు		
నెం 20 తెన్ని నెంపం యాటి	రు	8 2 0
నెం 6 ,, కట్టారి	,,	5 8 0
నెం 24 ,, లాకి	,,	6 0 0
నెం 30 1/2 రెట్టెత్తెలు	,,	7 12 0
నెం 40 బామ్మకు 10 పా	,,	11 18 0
నెం 44 నాండో	,,	6 0 6
నెం 40 రాజి	,,	10 14 0
నెం 4 తెన్ని మసీదు	,,	4 12 0

దూది		
కోగదాపాపు బారగ 1-3	రు	402 0 0
లోహములు		
కంది 100 కులం 1-3	రు	68 4 0 64 0 0
కూరడు కులము 1-3	,,	21 0 0 21 2 0
కూరడు 1-3		13 8 0
కూడి గూ 1-3	,,	280 0 0 284 0 0
కూర 1-3	,,	268 0 0 278 0 0

రంగులు		
నీలం స్వీట్లలలాండు బలిజరంజా నెంపం		
సీసా 1-డిగ్రీలు 200 కి రు	58 0 0	
,, సీరిక 1 కలి		1 10 6
,, 14 రతులు		1 10 0
,, 28 రతులు		1 9 0
,, 56 రతులు		1 8 6
,, 1 అండం		1 5 1
కూరడు పాముస్కా-డో తెల్ల అనగా (కొన్ని రు) కి		4 0
కాంగో కి రు		1 0 6
కూరడు		1 1 0

పురవాసి

దక్షిణాఫ్రికాలో క్షమాపణ యొన గువిధాన మామోదింపబడుట

దక్షిణాఫ్రికా యిండియను కాంగ్రెసు సంఘకార్య

దర్శింపిన తంతివార్త

అక్రమప్రవేశములను తమిళనాడునుగూర్చి విధానము ఆ మోదింపబడెను. యూనియనులో అక్రమప్రవేశములవారిలో నిపుడు భారతదేశమునందున్నవారు 1927 నెవ్వరినైన 30 వ తేదీలోగ తిరిగిరావలెను. లేదా ఆతేదీలోగా చేరునట్లు (వైట్ రియాలోనున్న యేషియాటిక్ అఫ్ఘెయర్స్ కమిషనరుకు దరఖాస్తులైన పంపవలెను. అట్లు దరఖాస్తులను పంపినవారు 80-8-29 లోగా విధిగా రావలెను. ఈవార్తను భారతదేశమున దండెటను ప్రకటింపవలెను.

ఈ క్షమాపణవిధానము (కండో కేసునుసీ-యూ)నుగూర్చి దక్షిణాఫ్రికాలో చాల అందోళనము జరుగుచుండెను. రై.హే.వి ఎస్. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారి రివల్యూషను చాలా శ్రమపడుచుండిరి. దీని పర్యవసానమునుగూర్చి భారతీయులు చాల కలవరపడుచుండిరి. ఇప్పుడు వీరికందరికిని మనశ్శాంతి కలుగగలదు. దక్షిణాఫ్రికాలో నివాసపాకులు కలవారిలోను సర్టిఫైడ్ కలవారిలోను మరల నవటికి పెట్టుబడు తమకుగలపాకులను పంపియింపగోరువారందరును 80-9-28 వ తేదీలోగా ఆ తేదీలో నుండగలుగునట్లు తేగినంత వ్యవధియుండగా బయలుదేరవలెను. అట్లు బయలుదేరవాలనివారు (వైట్ రియాలోనున్న యేషియాటిక్ అఫ్ఘెయర్స్ కమిషనరుకు ఆ తేదీలోగా చేర్చును దరఖాస్తులైన పంపవలెను. దరఖాస్తులు పంపువారందరును దరఖాస్తులో పేరు, చిరునామా అనగా ఆదేశ, వృత్తి, పరిశీలకేటేదీ, దాని సంబంధమున్నగువానిని సరిగా వ్రాయవలెను. దానికి సంబంధించిన వివరముల నన్నిటినిగూడ వ్రాసిపంపవలెను. దరఖాస్తు ఫారముగాని క్షమాపణ విధానమును గూర్చిన మూలగ్రంథముగాని నా యొద్దనున్నచో యింకను స్పష్టముగా వలహా నిచ్చియుండును. కాని నా యొద్ద నవి యేవియునులేవు గాన శీఘ్ర డేమియును వ్రాయబాలకున్నాను. నాకాపత్రములు చేరిన వెంటనే మరల ఆనవరమును నూచనలను చేసెదనుగాని దరఖాస్తులను పంపగోరువారు నా నూచనలకొరకు వేచియుండక వెంటనే దరఖాస్తులను పంపించుననెని మరయొకసారి హెచ్చరించుచున్నాను. మో.క. గాంధీ-ఎంగుయిండియా, 19-7-28.

ఆంధ్రత్నము కుటుంబపోషణమునకు

రామదాసు నాటకము

స్వర్ణీయులు, ఆంధ్రత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి కుటుంబపోషణ కార్యము ఆల్లూరు శ్రీకృష్ణవిలాస సభవారు యీ నెల 28వ తేదీ శనివారమురాత్రి "రామదాసు" నాటకమును సినిమా హాలులో ప్రదర్శించెదరు. తొలక 21 తేదీ శనివారం నాడే నాటకమును నట్లు నిశ్చయించునదికాని కొన్ని కారణముల వలన 28 తేదీకి మార్చవలసివచ్చినది.

రామదాసు పాత్రను నాట్యచార్య యడవల్లి మూర్యశారాధికారిగారు, కీర్తిపాత్రను గానవిధాన వర్యుల చంద్రరామచంద్రారెడ్డిగారు కమల పాత్రను నటరత్న పాపి కల్లి నుబ్బరావుగారు, తానీషా పాత్రను మద్రాసు ఆంధ్ర శాస్త్రక సభాధ్యక్షులు, ఆంధ్రప్రదేశ్ సహాయసంపాదకులు నగు విదురుమూడి శేషగిరిరావుపంతులుగారును, రఘురామ పాత్రను మార్తండ సీతావతిగారును, అమ్మదేవి: ఛాంబి: పాత్రను కమలముగా శ్రీయుతులు పి. లచ్చారెడ్డిగారును, వేమూరు నల్లూరాసుమయ్యగారును ధరించెదరు. నటలంకా నుభవసిద్ధి, మరలయు పిరందర్ల రామదాసు గోపాలకృష్ణయ్యగారిచేట ప్రేమాదరములు కలిగి శేలము ధర్మచింతగలవారు.

సినిమా హాలు ఖాసుండులన్నా ఆండులై నాటకమునకు కావలసిన చూడ ఆచితముగా నొసంగుచున్నాడు. నెల్లూరు మండలియునుపలువురు నెన్నోనిధులుసాయము చేయుచున్నాడు. నాటకమునకు ఖర్చులపోగా కనీసము వెయ్యిమూలపదారులు నికరాదాయములనునను నమృతముకలదు. టికెట్లు తే22ది నుండి నెల్లూరు ట్రంకురోడ్డులో ఎం. వి. రమణాకంపెనీవద్దకు, నాటకమునాడు అనగా తే28ది శనివారమునాడు సాయంత్రాల మునుండి సినిమా హాలువద్దకు విక్రయించెదరు. ఆ ధి మా నులకు రు.5-0-0, రికార్డుకు రు.3-0-0, మొదటి తరగతి రు.2-0-0, రెండవ తరగతి రు.1-0-0, చాల్సాని రు.0-8-0. శ్రీలకు ప్రత్యేకస్థలము: 2-0-0, 1-0-0, 0-8-0. రు.5-0-0కున్న రు.2-0-0-0 కున్న సీట్లు నెంబరు వారిగా యేర్పాటు చేయబడును. ఆప్రకారము తమ తమ నెంబరు గల సీట్లలో హాజరైనవలయును. ఈనాటకమునకు మండలియు అందరు వచ్చి సాయముచేయ ప్రార్థితులు.

దేశసేవకుడు.

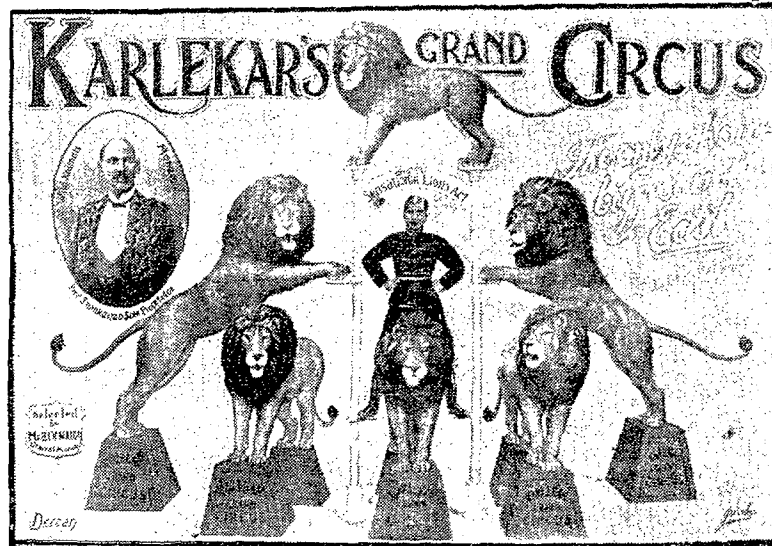
నేటినుండి క్రొత్త ప్రదర్శనములు.

శని, ఆదివారములందు మాత్రమే రెండు ప్రదర్శనములు

సాయంత్రం 5 గం||

రాత్రి 9-30 గం||

ఈ శాఖంగము కాసుండుకు ముందుగనే సీట్లను రిజర్వు చేసుకొనుడు.

కోటమైదానములో అమర్చియుండు మా విశాలమైన డేరాలో

నేటి రాత్రి 9-30 గంటలకు నేటి రాత్రి 9-30 గంటలకు

ప్రాఫెసర్ శంకర్ రావుగారి

కారేకరు గ్రాండు సర్క్యుసు.

ప్రవేశకట్టుములు:—4 గురికి బాక్సు రు.18, సింగిల్ సీట్ రు.5, డ్రస్ సర్కిల్ రు.4,

మొదటితరగతి రు.3, రెండవతరగతి రు.2, కార్పెట్ గ్యాలరీ రు.1, గ్యాలరీ రు.8.

ప్రాఫెసర్ శంకర్ రావు, జే. జె.కె.సు, బి. ఐ. వేణుగోపాలునాయుడు,

(ప్రాప్రైటరు. హానరరీ మేనేజరు జనరలు మేనేజరు &

ప్రాఫెసర్ కె.టి.ప్రెజెంట్ సెక్రటరీ.

పితావుర వార్తలు

(ఒకవిలేఖరి)

కాలమానము

జూలై 19:—ఆర్థికశక్తి మైనమిట్టు నిరవైలోజా లెండన్ తహవాలాదిన రైతులుకర్నూలు ప్రకృతిమైనమిట్టు కురిసినవానచే నతిసంతోషము కలవారై మాలలాడుటకు తీరుబడి లేకుండగా నూర్చుల పని చేయుచున్నాడు. కాని కూలి విరి మిగిలినచే రూ.1 కి 0-0-6 నా|| కట్టెట తెచ్చి యప్పులపాలకుడా అవుతున్నాడు.

లోకలోభండు ఆసువుతి

ఈ యాశుప్రతిభ రమరమి రెండేడలండి ప్రజల పాలిటి యిగ్గినదేవతలా గండిన డాక్టరు వెంకట్రావుగారు తెనాలికి బదిలీ చేయబడిరి. వారి నియూరీనాక గాక చాల్సా ప్రక్క గ్రామాలవాగకుడ ఆహ్వానించి పెట్టుచిందులు పశ్చాత్తాపము జరిగించిరి. వారి పత్నియైననూను నిల్లలనుండి పెద్దలవరకు అన్నివర్ణములవారును పొగడుచున్నార.

పంచమ విద్యాభివృద్ధి

ఇదివరకు శ్రీమహారాజావారు పంచమబోర్డింగు పెట్టిం చి యన్నకస్తాది పాకర్లుములు చేసి 50 మంది పాఠశాల లో జీతపాతాలు లేకుండా నడిచున్నాడు. గడచిన నాలు గేండ్లలోపల నిది యేకోత్తరాభివృద్ధి నొందుతున్నది. ఇక్కడ స్కూలులైనలు ప్యానాయి కాకినాడలో ఎఫ్.యె, బియేలు చదువుతున్న బాలకుడా కలర. నాకు తెలిసినంతలో మద్రాసు, మచిలీపట్టణములలో మాత్రమే యిట్టి పంచమబోర్డింగు లున్నవి. వానిలో చదువుబాలకు అర్హతం స్కూలుకిప్పు కోవాలని బాధకం. ఇక్కడ అట్టికష్టము లేదు. అన్నియు శ్రీమహారాజావారి ధరిమన్నాడు. ఈయేడు బోర్డింగులో 60 మంది చేరార. దీనితోపాటు శ్రీమహారాజావారు పంచమ బాలిబాలికలకుగూడ ఈయేడోకబోర్డింగునెక్కరగాడు ప్రసిద్ధి కెక్కిన రొక్కం బాలకృష్ణయ్యగారి భార్య తేడీ నూపర్చుం టుగావచ్చియున్నాడు. శ్రీ మహారాజావారికోట కెరుగ

నొకగొప్పమేడ యీబాలికలకు విడిదిగా నేర్చుకపబడ్డది (తమ తమ 12గురు బాలికలు మాత్రమే చేరియున్నాడు. ఒకబాలిక 5వ ఫారము, ఇంకొకబాలిక 1వ ఫారము, 5గురుకొకాను 5గురు 4వ క్లాసు చదువుచున్నాడు. శ్రీమహారాజావారు చేయు నట్టిప్రతి ధర్మములలో నిది యొకటి.

సూర్యరాయాంధ్ర నిఘంటువు

శేడోరే నా శ్రీకృష్ణయ్య రామయ్యపంతులుగారు పితావురమువచ్చి, అప్పులలో కొంతభాగమును సవరించి అచ్చుకిప్పి స్తారని వాడుక. మహారాజావారి రిడిరకు నల్లలెలకుపెగా నిఘంటువుకొరకు కర్చు చేసారట; గ్రంథమును తయారుచేయించే పూచీ రామయ్యపంతులుగారిది కాన ఒక వాల్మీకిమహా వేగంగా పంతులుగారు బయటవస్తే బాగుంటుందని లోకు లనుకుంటూంటారు.

తొలూకాబోర్డు

క్రొత్త యెల్లకు నులో నేమాత్రము మార్పుకలగలేదు. తీరుబడిలేక, శ్రీ దివానుగారు మాత్రము యెల్లకు నునకు నిలువ వలేదు. కాంతులయిన శ్రీ రంగబ్రహ్మరావు నాయుడుగారే యెప్పటివలే పోటీ లేక ప్రెసిడెంటుగా నెన్నుకొనబడిరి. వీరిపరిపాలన జనులకు సుఖముగానే యున్నది.

శ్రీ తూర్పుగోదావరిజిల్లా లేబరువారశా

లోపాధ్యాయ ద్వితీయమహాసభ

జూలైపల్లి, 29-30 తేదీలు

లేబరు టీచర్ల మహాసభ, ఈ నెల 29, 30 తేదీలను కొ టిపల్లి గ్రామములో తూర్పుగోదావరిజిల్లా విద్యాశాఖాధికారి గారును, నిమ్మజాత్యభిమానులును అయిన మ-రా-శ్రీ జి. దామోదరమొదలియ్యార్ బి.యె.యల్.టి. గారి ఆధిపత్య మున జరుపబడును. శ్రీ జిల్లా లేబరు అధీపరుగారు దయచేసి టీచర్లకు తగు సలహాల నొసంగవచ్చు.

మేడికెట్టి సత్యయ్య,

రొక్కం వెంకటస్వామి,

కార్యదర్శులు

బాల్మీ పన్నుల నిరాకరణము

బొంబాయి గవర్నరు 14 రోజులు గడువోసంగట

‘అ వా కు లు మే క పో తు గాం భీ ర్య పు మా ట లు’

మాలవ్యా పండితుడు బాల్మీకేగ సంసిద్ధుడైయుండుట

పూనా, జూలై 28 :— ఈరోజు మధ్యాహ్నము బొంబాయి శాసనసభ కూడుసమయమున భవనమునకుడిన వేసకు వేలప్రజలు ఆవిర్భూతమైన ప్రదర్శించిరి. నేడు బాల్మీకీ విజయాశీర్వాద దినముగాన పూనా విద్యార్థులు పాఠశాలలను వీడి బాల్మీకీ విష్ణుములను ధరించియు ప్రతియవతుడును తన ధర్మమును నిర్వహించుటకై యురి బాల్మీకీ కోరుచున్నది. అని ప్రాయశచిన్ కలకలను చేబూని పురపీఠులగుండ నూరేసదు శాసనసభా భవనద్వారముకడ ముగిరి. అచ్చట చాచాపు పండ్లెండుగురు శాసనసభ్యులు విద్యార్థుల నెదుర్కొని యాదరించిరి.

నారిమన్ గారి ప్రసంగము

విద్యార్థుల పక్షమున మాటలాడుచు శ్రీయుత శాసన మేన్ గారు శాసనసభ్యులను బాల్మీకీ విషయమై ప్రజాపక్షము వహించి పోరాడవలసినదనియు (2) నైమన్ పంఘమునకు నాయకులచేయవలసినదనియు చేయబోవు తీర్మానమును నిరాకరించవలసినదనియు, (3) విద్యార్థుల తీరుముల పాచ్చించకండ ప్రయత్నించవలసినదని కోరిరి.

ఖద్దరును ధరింపుడు

విద్యార్థులు విదేశవస్త్రములనుమాని ఖద్దరు వస్త్రములను ధరింపవలసినదని తాము తమ నిర్ణయమును నెరవేర్చుమని శాసనసభ్యుల పక్షమున జయరాందాస్ దొలారా గారు చెప్పిరి.

గవర్నరుగారికి ఆహ్వానము

ఇంతలో బొంబాయి గవర్నరు గారకు సతియు ర జరి తో శాసనసభా భవనమును ప్రవేశించిరి. ఆసమయమున ప్రజలయొక్క హామ మిలిమిరిపోయెను. ‘సిస్ట, సిస్ట’ అని యు ‘నల్లభాండ్లకై’ అనియు కేకలుమెత్తుచుటెను. ఈ కేకలను విని గవర్నరుగారు మందహాసము చేసిరి.

గవర్నరు ప్రసంగము

నిన్న బొంబాయి శాసనసభలో బొంబాయి గవర్నరు చర్ లెస్లీ విల్సనుగారు తమస్థానియందు బాల్మీకీ సత్కారమును గూర్చి ప్రధానముగా ముచ్చటించిరి.

మహావీర్యవంతులగు శాసనసభ్యుల సభ్యు లిరువురు నా కడకు వచ్చి సంతాపించిరి. క్రొత్త సెటిలుమెంటు ప్రకారము రైతులపై పన్నులనున్నట్టి చెల్లించితగినవలెను. అటుల చేసినచో మరల విచారణ జరిపెదము. అని మేముపుడు సూచింపగా అందులకు వారంగీకరించితే అటుండి వెడలిపోయిరిగాని అవలవారి అభిప్రాయములు మారిపోయినవి. ఈ విషయమునే విద్యాశాఖామంత్రి ద్వారా మరయొకసారి దొరతనమువారినిర్ధారణగా వాదన మొనరించిరి అనిగూడ ప్రకటించిరి. దొరతనమువారింకన్న నేను చేయగలదు.

ప్రభుత్వమువారి ప్రయత్నములు

అప్పటినుండియు నేనును ప్రభుత్వ సంఘ సభ్యులును సమాధానముకొరకు పెక్కుసార్లు ప్రయత్నించితిమి. నేనందు శారక్ యీ నెల 18 వ తేది బుధవారమునాడు ప్రత్యేకముగ నూరతుకు వెళ్లితిని. సమాధానము కుదురలేదు. ఇక దొరతనము వారే దో యొ క టి నిర్ధారణ చేయక తప్పదు. ఇంకను అల స్య ము చేయట క వ కా శ ము లేదు.

ఈ విషయమున చాల అందోళనము జరుగుచున్నది. ననుక శాసనసభలోగూడ తీర్మానము మోపింపబడెనుగాన మా అభిప్రాయమును మొదట శాసనసభ్యులవారికే తెలుపవలెనని మేము నిశ్చయించితిమి. నే నీరాప్రయత్నము వచ్చినప్పటినుండి యు చట్టసమితి ముగో వ్యవహరించుటకే చాల శ్రద్ధబూనుచుంటిని. అందుకడియే చేయదగినపని. కావున దొరతనమువారి నిర్ణయమునిపుడు మీకు నిర్ధారణగా తెలుపుచున్నాను. దీని యందీయదొరతనమువారుగూడ నామోదించిరి. ఇదియవచ్చు రతసమితిగా పరిణమించినమాట నిజమే. దీనినిగూర్చి జాతీయ ప్రధాననాయకలందరకుగూడ తమ అభిప్రాయములను వెల్లడించియున్నాను. “బాల్మీకీభూస్వాముల పన్నులను” పాచ్చించుట న్యాయమాకాదా? అనునదియే ప్రధానసమస్య.

పన్నులను మొదటచెల్లించుడు

“ఇపుడు ప్రకటింపబడుచున్న వ్యాసములవలనను సభల బోకోసంగడుచున్న ఉపన్యాసములవలనను బాల్మీకీభూజరు గుచున్న సత్కారములవలనను బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమున శ్రీ

బాల్మీచక్రవర్తిగారి ఆజ్ఞచేలవలెనా? లేక ఒకనిరుద్యోగబృంద మయొక్క నిర్ధారణచేలవలెనా? అనుమతియొక సమస్య గూడ యేర్పడినది. దీనినిగూర్చి దొరతనమువారు తమకుగల సర్వోత్తమ విచారణించుటకే నిశ్చయించుకొని యున్నాడు. దొరతనమువారి వరకులను బాల్మీకీ జిల్లావారు యాశాసనసభలోని ప్రతినిధులద్వారా ఆమోదించెదరా తిరస్కరించెదరా అను విషయ మొక్కటి డేలవలెను. వారంగీకరించిన నేగాని యెట్టి విచారణయైన జరుగదు. వారు తిరస్కరించినచో నిజ మును సమస్యయేదో నెలనే సప్తము కాగలదు. పన్నులను పాచ్చించుట అన్యాయము న్యాయమా అనునదియే నిజమును సమస్యయైనచో యిపుడు పన్నులనున్నట్టి రైతులు చెల్లించి నేయవలెను. ఈ ఆందోళనమును పూర్తిగా నిరసించవలెను. అపుడు బహిరంగముగను గమ్యతీకముగను స్వతంత్రముగను దీనిని గూర్చి విచారణ జరుగునట్లు దొరతనమువారి కేర్పాటు చేసెదరు. భూమికిముక్తు పాచ్చించుట న్యాయముకాదని యా సంఘమువారిదివరకు తీర్మానించినయొక్క దీనినిగూర్చి ప్రారంభమైన ఆందోళనమునందు రైతులందరకు చిక్కుకొని యున్నాడు. వారిని త్వరలో యీ చిక్కులలోనుండి తప్పించి తమయే దొరతనమువారు ముఖ్యముగా కోరుచున్నాడు.

నేపుడు మీకు తెలుపుచున్న వరకులు కేవలము మాచనలుగావు. దొరతనమువారు చేసిన సిద్ధిర్ణయములే. అవిచాల న్యాయమైనది గాన మిత వాడు లంధరు ను వాని నామోదించ గలుగుదురనియే నమ్మెనను. వీనిని రైతులు నెరవేర్చిన నేగాని మరల విచారణ జరుగనెదరు.

ఒకపక్షములోగా ప్రత్యుత్తరము నీవలెను

దొరతనమువారు పాచ్చిపన్నులను విధించుటయను వాని నియ్యవలెనని అజ్ఞాపించుటయను గూడ శాస్త్రసమ్మతములను న్యాయములనే యగును. వీనిని తిరస్కరించుట చట్టవిరుద్ధము ను అక్రమమును గూడ నగును ఈమరతును రైతులంగీకరింపరని నూరతులో నాకు తెలిసిరి అందువలననే అవల సమాధానము కుదరలేదు.

ఈశాసన సభవారును ముఖ్యముగా నియోజితులగు బాల్మీకీ ప్రతినిధులను దీనిని నిర్ధారణ చేయవలెను. వారికట్టి హక్కుగూడ నున్నది. ప్రతినిధులు రైతులక్షేమమును మాత్రమే యోచించవలెను. దొరతనమువారు త్వరలో నేదో యొకటి నిర్ధారణచేయవలెనని శాసనసభ్యులు 15 రోజులలోగా తమనిర్ధారణ రివిన్యూపొందుటకు తెలియజేయవలెను. రైతులక్షేమమును ప్రజలలో కలిగిన మనస్తాపమును బలముగా ముద్రకులకు అంగీకరించెదరనియే నేను నమ్మెననుగాని అటులమీ రంగీకరింపజాలక పోయినచో, యీసమస్య పరిష్కరింపబడకుగాన దొరతనము వారి అధికారము సరిగా కలె బడి యగుటను నావలసిన చర్యల నన్నిటిని దొరతనమువారు జరిపి తేదరు. అందులకు సర్వోత్తమ విచారణించెదరు అని మీకు సప్తపరుచుట నా క ప్రవృత్తియొన్నది గాన మీ కె గించితిని. కొందరు వ్యక్తులు నిబంధనల నుల్లంఘించినపుడు యితరులనుగూడ సంకులకు ప్రోత్సహింపవలసిన సంగతులు లో చేరినపుడుయే దొరతనమును విన్నకుండజాలదు. విన్నకున్నచోనవి ఆ రాజక మేయగును.

ఇది బెదరింపులు కావు

నామాట లెంతమాత్రమును బెదరింపులుకావు. నేను సం గతులనే మీకు తెలుపుచున్నాను కాని ప్రజలను బెదరించి లోబరుచుకొనవలెనను కలంపు నాకెంతమా తమ నులేదు. దొరతన మువారి అభిప్రాయమును సప్తపరుచుట నా విధియగుటచే మరల నెట్టి సంతోషమును కలుగుట కవాశములేకుండ నే నిటుల సప్తముగా తెలిపితిని. బాల్మీకీలో సత్కారము (సినిల డిజాల్మీకీయన్) జరుగుచున్నది. యెవరుకు అనుజాలను. సత్కారమును చేయదలచినవారు తమ వాదము మిక్కిలి న్యాయమైనదను సమ్యక్ముతో నందులను బూనికొనిననుగూడ నది చట్టవిరుద్ధమే యగును. ఎంత గట్టిసమ్యక్ముతో దీనిని చేయుచున్నను యెంతటి సుగుణసంపదగు వారింను పాల్గొనుచున్నను గూడ సత్కారము చట్టవిరుద్ధము కాకమానదు. ఒక వ్యక్తిగాని ఒక పంఘముగాని ప్రజలలో ప్రభుత్వముపట్ల నవిధేయతను కలిగింపజూనినచో క్రమముగా నది ఆరాజకమునకే కారణమగునని నేను నొక్కిచెప్పెద న్నాను. ఈరాప్రయమ నా అధికార కాలము పరిమితి త్వరలోనే ముగియనున్నది. నాపరిపాలనాంత్యసమయమున నిట్టి ఆందో

ళనము కలుగుటవలన నాకు చాల విచారము కలుగుచున్నది. ఈసభవారు సక్రమముగా తెలిసిన కోరికలను నెరవేర్చుటకు నాదొరతన మెన్నడును అభ్యంతరమును చెప్పియుండవచ్చును ప్రజలలో కొందరు సత్కారమునుచేటి చట్ట విరుద్ధములగు చర్యల నామోదించుచుండుట కడుంగడు శోచనీయము. మీరు ప్రభుత్వమువారి దృక్పథముననుండి మా నూచనలను యోచించినచో మా నూచనలు చాల న్యాయమైనవే యని మీరుగూడ నంగీకరింతురని నాకు గట్టిసమ్మతము కలదు. నేను నా పరిపాలనలో జాతిమత వివక్షతలేకుండ ప్రజలకందరికిని న్యాయమును సమకూర్చుటకే మొదటినుండియు ప్రయత్నించుచుంటిని. మీరు తొందరపడి యెట్టి నిర్ధారణయును చేయగూడదు. ప్రమాదముతో కూడి యున్న యీ సమస్యనుగూర్చి మీరు బాగుగా యోచించినచో మొదటినుండియు యీ సభవారికి సహజముగ వివేకమునకే విజయముకలుగ గలదనియును యీ విషయమిదిని తొలగించునట్టి నిర్ధారణనే మీరు చేయగలుగుదురనియు నాకు గట్టిసమ్మతము కలదు. మీరిదివరకు తరుచుగా నా నూచనలనే ఆమోదించి యుంటిరి. అందులకు నేను మీకెంతయును కృతజ్ఞుడను. ఇది మిక్కిలి ముఖ్యతమగు సమస్యయని నా అభిప్రాయముగాన దీని విషయమునుగూడ మీరటులే చేయవలెనని నేను కోరుచున్నాను.” అని గవర్నరు నుడివెను.

ఉపన్యాసము

ఆశాభంగము కలుగజేసినది

బొంబాయి గవర్నరు ఉపన్యాసఫలిత వింతత్వంలో చెప్పుటకు పీలులేకపోయినను చాలమంది శాసనసభ్యులకును, ముఖ్యముగా రాజీనామా నిచ్చినవారికి చాల ఆశాభంగము కలుగ జేసినదనట నిజము. ఈ ఉపన్యాసమువలన బాల్మీకీలో కొంత యేర్పడకలదని వారి యభిప్రాయము వివను గవర్నరు గారి ప్రసంగమును వార్తించు కొంతమంది ప్రభుత్వసభ్యులును పూర్వార్ధర పరాయణులును లేకపోలేదు. ఈ నిర్ధారణ యెప్పడో చేసియుండిన బాగుండెడిదని వారు కలచుచున్నాడు.

వసంతరావ్ భాబోల్కర్ అనువారు యీ యభిప్రాయమును తెలియజేరి.

మేకపోతుగాంభీర్యము

‘అవాకలనియు, మేకపోతు గాంభీర్యపు మాటలనియు’ నారిమెకోగారు యీ యుపన్యాసమును వినిరి. బాల్మీకీ ప్రజలకు గవర్నరు 14 రోజులు గడువోసంగెను. ఇది స్పష్టమైన చేయదగినపని ఈ గడువు బాల్మీకీప్రజల కంతమాత్రము అవరములేదు. ప్రభుత్వమువారి నిశ్చితాభిప్రాయమును తెలుప మ గవర్నరుగా రొసంగిన ఉపన్యాసమునకు చాలకోజాలకు పూర్వమే బాల్మీకీ ప్రజలు తమ నాయకులద్వారా తమనిశ్చితాభిప్రాయమును వెల్లడిచేసియుండిరి. బాల్మీకీ ప్రజల పక్షము వహించి మాటలాడగల నాయకు డొక్కడేయని యీ పాటికి బొంబాయి గవర్నరుగారికి తెలిసియుండవలెను. శాసనసభలో వెలవరచిన యభిప్రాయములను వారివద్ద చెప్ప గవర్నరుగారు జంకినట్లున్నది. మహావీర్యవంతులగు గవర్నరును కలసి మాటలాడిన యిద్దరుసభ్యులు వారి మాటలు సత్యములు కావని తెలిపిరి. ఆసమయము పునర్విచారణ విషయమై చర్చ జరిగెనుగాని, పాచ్చిపన్నుసంగతి రానేలేదని వారనుచున్నారు. పాచ్చి చేయబడిన సిస్టులకు యచ్చిజేసిన ప్రభుత్వము వారు విచారణసంఘమును నియమించెదరని గవర్నరుగారు చెప్పినదానితో మేమేకభరించితిమి తలచుటలో గవర్నరుగారు పొరబడికారని వారు చెప్పినారు.

శాసనసభా కార్యక్రమ మాపుచేయవలెనని చకోడే గారు లేవన్న ప్రతిపాదనమీద చర్చజరుగును. ఈవిషయమై సభవారి నిశ్చయము యీరోజు తెలియబుచ్చును.

బాల్మీకీ ప్రజలయెడల కాసిపారుల సానుభూతి

మాలవ్యాగారు బాల్మీకీగేగ సంసిద్ధుడైయుండుట కాసి, జూలై 28:—నిన్న రాత్రి కాసిలో బాల్మీకీ విజయాశీర్వాదదినము మిక్కిలి ఉత్సాహముతో జరుపబడెను. కాసివిద్యార్థిసభ్యులు ఆ చార్యును మేం ద్ర దేవు గారి యధ్యక్షతను కాసి పాదల మహా సభ కూడెను ప్రభుత్వముకు ఖండించుచు, బాల్మీకీ భీకరులను ప్రకండించుచు తీర్మానములు చేయబడెను. ప్రభుత్వమువారు రహితులకు చేయవచ్చు చోని నుగ్గించి, భారతీయులు వారి కన్ని విధముల సాయముచేయవలసినదని సభవారు కోరిరి. తిరస్కరణను బలపరచుచు పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారిట్లనిరి.

‘ఎల్లభాండ్ల పటేల్ గారు కోరిన నేను బాల్మీకీ ఐళ్ల పండితుడనై యున్నాను. పాచ్చిచేయబడిన పన్ను ప్రభుత్వ మువారివద్ద నిలువజేయుమని కోరుట బాల్మీకీలో 80,000

ప్రజలకు సమర్థులు కావాలనుకుంటున్న ప్రభుత్వమువారు కొంతగా న్యాయముగాను, ఎక్కువైన తమ ప్రతిష్టను నిలబెట్టుకొనవలెనను దురదృష్టవశాత్తూ కాబట్టి గుంటూరు జిల్లాలో ప్రభుత్వమువారికి అసర్వసత్తును, ప్రజలకు భర్యవత్తు ముగాన ఈ తగాదాలో ప్రభుత్వమువారు లొంగక తప్పదు. బార్లో సమస్యను ప్రజలకు తెలియజేయుటకు ప్రతిపత్తియందును ప్రతిపత్తిగలవారును సభలు చేయబడవలెను. ఈ ప్రభుత్వ విధానమువారి స్వరాజ్యము రావలెను. 1928 సంవత్సరములోగా మనకు స్వరాజ్యము వచ్చునని నాకనన్యాయముగలదు. బాబు శివ ప్రసాద్ గుప్త శ్రీ ప్రకాశకార్య గూడ మాటలాడిరి.

భారత సేవా సంఘ సభ్యుడగు శ్రీ రామ్ బజ్ పాయిగారు బార్లో సమస్యను ప్రజలకు నడుచున్న యిబ్బందులను తన స్వాగత భావమును సాక్ష్యముగ వర్ణించెను. బార్లో సహాయమునకై ద్రవ్యము వసూలు చేయబడెను. ఆ. ప్రెస్

బార్లో కల్లు పాటలు

నాయకుల అరెస్టు-విడుదల

మారట్, జూలై 28:—ఈరోజు కల్లుపాటలు సమయమున గడచిపోయినది. ప్రజలకు పాదపద్ధతి ప్రోత్సహించుచున్న మజిలీలో కొధారీ, మిలిటెన్ పిటిట్ లెరి, మేనా బాయి బెనేనియాసలి అరెస్టు చేయబడిరి. వీరు 11-15 రు కల్లుపాటలు జరుగుచున్న కాసిల్ కుపోయిరి. ఈజనము అయ్యుధపాణులగు పోలీసులచేతను, ఎక్స్ ప్రెస్ ఉద్యోగులచేతను కాపలా కాయబడుచుండెను. మజిలీలో కొధారీగారు తాపల ప్రవేశించగా నేడీయర్ అను ఎక్స్ ప్రెస్ ఉద్యోగి ముందుకు వచ్చి అగవలినదని యాభాషించెను. ఎక్స్ ప్రెస్ ఉద్యోగి చూచి కిట్టి యధికారము లేదనియు, కత్తెక్కడనుండి వ్రాత ఆజ్ఞాపత్రమున్నగాని తాను మరలసరియు కొధారీగారు చెప్పిరి అంటిలు డేయర్ గారు దౌర్జన్యముచేసినదని యుక్తిపించెను. ఇంతలో దగ్గరనున్న ఒక పోలీసు ఉద్యోగియును 15 నిమిషములలో ఆ జ్ఞాపత్రము తెచ్చెదనని చెప్పెను కాని 20 నిమిషములను ఆజ్ఞాపత్రమురావలెను. కొధారీగారంతట కల్లుపాటలుపాడవద్దని ప్రజల కుపన్యాసము మొదలిడినది. ఈసమయమున కత్తెక్కడవచ్చి ట్లు చేసిన అరెస్టుచేసినదని యనెను. కొధారీ భయపడక తన యుపన్యాసమును చెప్పుచుండెను. మిలిటెన్ కన్య, మేనాబాయిసలి ఉపన్యాసముచేయబోగా అరెస్టుచేయబడిరి. ఇంక యిద్దరు స్త్రీలు ఉపన్యాసించబోగా కొధారీ వారిని వారించెను. ఈవార్తలు గ్రామములో తెలియగానే హాహాకారముపుట్టెను. ప్రజలు తమపకలన్నియు కట్టిపెట్టి కత్తెక్కడ బంగళావద్ద ముగిరి. నగరకాంగ్రెసుసంఘాభ్యుదయము చీమగాను పాడవద్దని హితవుపొందుటకు హితవుమండగా అరెస్టుచేయబడెను.

పాటలు ప్రభుత్వమువారికి యేమాత్రము పోత్సహకరముగాలేవు. పాటలు అయినతరువాత అరెస్టుచేసినవారిని విడుదలచేయుట కత్తెక్కడ వదిలిపోయెను. సాయంత్రము సభ జరుగును. మజిలీలో కొధారీగారు ప్రసంగించును. శ్రీ. ప్రెస్.

బొంబాయి శాసనసభ

ఫలహారానంతర కార్యక్రమము

పూనా, జూలై 28:—ఫలహారానంతరము శాసనసభ బొంబాయి పబ్లిక్ కలెజియన్స్ ఆఫ్ బొంబాయి లో కలెజియన్స్ ఆఫ్ బొంబాయి స్వల్పసంఖ్యలు ఆహ్వానించబడెను.

మునిసిపాలిటీల ఆక్టు

ఈ ఆక్టును సవరించు విషయములో ప్రజాప్రతినిధులు తీవ్రముగా నడ్డగించిరి. ఈ సవరణ ప్రకారము మునిసిపాలిటీల కాలలలో విద్యావిధానము, విద్యాశాఖ వారిలో సంబంధము ప్రభుత్వము వారినిర్ణయించెదరు. ప్రజాప్రతినిధులు ప్రభుత్వమువారు ద్రవ్య సహాయముదేయని పాకకాలలలోగూడ జోక్యముకలగ జేసికొనటంబు బాగులేదని వాదించిరి. ఈ మరతు తీసేవేయఁబడినదని సంగతినొకరు ప్రతిపాదించిరి. నీనిని చాలమంది బలపరచిరి.

విద్యామంత్రివిద్యావిధానములో ప్రభుత్వమువారికి జోక్యముండవలెనా లేదా యుక్తిధాంతముపై మాటలాడుచు, ఇప్పటిప్రభుత్వమైనను విద్యావిధానములో జోక్యము కలగజేసికొనక తప్పదనినుడిచిరి.

ఉపసంహరము

సవరణ ఉపసంహరించుకొనబడెను. ఎక్స్ ప్రెస్ మంత్రి యగు ప్రధాన్ గారు బిల్లును ఉపసంహరించుకొనిరి. ఆ. ప్రెస్.

ఎత్తు తక్కువగా నుండుటయే సరియైనది

మోడేలమునకు బ్రిటిష్ కార్లు ఎత్తుతక్కువని తలచెదరు దానిని మరచిపోండి. అది శుద్ధ అబద్ధము.

అమెరికా కార్లు ఎత్తుగానుండినప్పుడు, ఎక్కువకు సౌకర్యము లేదని ఎంచినప్పుడు, గ్రాండ్ క్లియరెన్స్ చాల ఉపయోగముని తలచిరి. కాని స్టీరింగ్ గట్టితనము, నిరపాయము వాటిని గమనించలేదు.

నేడు అంతయు మారిపోయినది. ఎత్తుతక్కువగా నుండి విసురులేకుండా మూలలవద్ద త్రిప్పగలుగుట నిరపాయకరమైన సంగతులే అయిపోయినవి. ఇప్పుడు బ్రిటిష్ గ్రాండ్ క్లియరెన్స్ లో బ్రిటిష్ కారులకు అమెరికా కారులకు ఒక అంగుళము భేదముదప్ప మరెద్దియు లేదు. నిజముగా అదే.

సరిపోల్చుచూడును. ఖ్యాతిగాంచిన కి అమెరికా కారులలో క్లియరెన్స్ 11.9 ఎచ్. ఓ. మోడిస్ కాలేలో 9 అం. 14/28 ఎచ్. ఓ. మోడిస్ ఆక్స్ ఫర్డ్—8 1/2 అం. 15.8 మోడిస్ ఆక్స్ ఫర్డ్ మోడల్ లో 9 1/2 అం. 1/2 అంగుళము అటే అంతభేదం కనుపించుతుందా? ఎమో చెప్పలేము.

అందుకనే, గ్రాండ్ క్లియరెన్స్ సంగతి ప్రస్తావించినప్పుడు, విని మరచిపో.

MORRIS

మోరిస్ మోటార్స్ (1926) లిమిటెడ్ కాలే ఆక్స్ ఫర్డ్ డెక్ అప్ టైర్లచే నమర్చబడినవి. మోరిస్ కారుయొక్క విడిభాగములు ఇండియా యందుంటును ఒక పెద్దరకమృబడును.

అడ్మిన్ అందు కో లిమిటెడ్, మాంటురోడ్డు మద్రాసు.

ఆస్పిన్ వాల్ అందు కో లిమిటెడ్, కల్కికోట

భారత స్వచ్ఛంద పరిశ్రమల ప్రదర్శనము

పూనాలో ఆగస్టు 19 తేదిన జరుగును

పూనా, జూలై 28:—స్వచ్ఛంద ప్రదర్శనకార్యదర్శి యులు అరిచితి. పునా పునా:—

పూనా లో ఆగస్టు 19 న తేదిన ప్రారంభమగు ఆఖరి భారత స్వచ్ఛంద బహిష్, పరిశ్రమల ప్రదర్శనమునకు వివిధ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల వ్యవసాయ పరిశ్రమ శాఖల డైరెక్టరులు తగు సహాయముజేయుచున్నారు. ప్రదర్శనమునకు వచ్చువస్తువులను తిరిగి తీసికొనిపోవునపుడు ఖర్చుల తేకుండ రవాణాజేయుటకు

50 ఎంపీయను రైల్వేకంపెనీలవా రంగీకరించిరి. బొంబాయి బహిష్ రైల్వే ఈస్టు ఇండియను రైల్వే మున్నగు ప్రభుత్వ రైల్వేకంపెనీలు ప్రదర్శనముగూర్చి ఉచితముగ ప్రకటన జేయుట కంగీకరించినవి. బొంబాయి ప్రభుత్వ అడవి జేయిలు శాఖలవారుగూడ తగు సహాయముజేయుచున్నారు. ఆ. ప్రెస్

క్రొత్త అడ్వర్టైజ్మెంట్:—మద్రాసు హైకోర్టులో నుప్ర సిద్ధ ఆంధ్ర ఆడ్వర్టైజ్మెంట్ యగు శ్రీమూర్తి గంటి లక్ష్మన్న పంతులు గారి శిష్యులుపుత్రుడుగు గంటి చంద్రశేఖరశాస్త్రిగారు నిన్న కొత్త అడ్వర్టైజ్మెంట్ జేర్చుకొనబడిరి.

కలకత్తా హైకోర్టు సెప్టెంబరు 14-వ తేదీనుండి నవంబరు 24-వ తేదీవరకు మూయబడును.

గోదావరి కృష్ణా జిల్లాల రిసెటిల్మెంటు

ప్రకాశం గారి 14 వ వ్యాసము

రూపాయికి 3 అణాలు వో!! పన్ను పోచ్చింతులకు సెటిల్మెంటు అఫీసరు చూపిన ముఖ్యకారణములలో సరుకుల యొక్క ఖరీదులు పెంచు అగుట అని చెప్పటం యొక్కటి. వ్యవసాయాభివృద్ధి 150% గాని 200% గాని అధికమైనను సరుకుల ధరలు పెంచు అయినదికాన మొత్తమున రయితులకు లాభకరముగనే యున్నదని సెటిల్మెంటు అఫీసరుగారు చెప్పుచున్నారు. అయితే సరుకుల ఖరీదు ఎంత పెంచినది? దానినే విభజన సహజీ ప వ రే నే? కామ్యుటేషను ధరలు ఇట్టివి అని నిరూపించేయ్యే పూర్వము సరుకుల ధరలను ప్రతివారమున ప్రకటించుచుండు ఏకస్వీయ పరిశోధించ వలెనా, ఆవ్యయగారి మనకు కామ్యుటేషను ధరలు నిర్ణయించుటలో తప్పులు గ్రహించబడవు.

ప్రతివారమున రివెన్యూ బోర్డువారు ఫోర్టు సెంటువారి గెజిటిలో ధరలను ప్రచురించుచుండును. ఈ ధరలను వారము తరువాత రివెన్యూ బోర్డుకు ఫోర్టు సెంటువారు, వారి కార్యదర్శులు, కలెక్టరులు, తహశీల్దారులు యీ ధరలను తెలుసుకొనెదరు. బాధ్యతగల వారినడిగి బాధ్యతగలవారికి యీ ధరలను తెలుసుకొనెదరు. తాలూకా అఫీసులలో బాధ్యత వహించని గుమస్తాలను నిధులపట్టింతులవారు కాబడుచున్నది. తాలూకా అఫీసునుండి కలెక్టరు అఫీసునకు అప్పటినుండి రివెన్యూ బోర్డునకు యీ పట్టింతు వచ్చుచున్నది. ఈ రివెన్యూ బోర్డువారు గెజిటులో ప్రచురించుచున్నారు. కామ్యుటేషను ధరల నిర్ణయములో ఈ ధరలపట్టింతు ముఖ్యమైనవిగ దలచబడెను.

ఇతర వ్యాపారక అంగములు కొన్ని పంటసరుకుల ధరలను ప్రతివారమున ప్రకటించుచుండును. ఈ ధరలను గెజిటిలో ప్రకటించబడు ధరలకు తారతమ్యమును గమనించవలెను.

3. పరిసర ప్రాంతములకు పూర్వము రివెన్యూ కామ్యుటేషను వారికి పరిశోధించి పంపిణీ చేయునకు ఎకరమున కెంతవరకు నదియు రికార్డు చేయుచుండినవారు ఆ రికార్డులను గమనించినను యీ విషయమున బాగుగనుండును. ఈ పద్ధతిని ప్రభుత్వమువారు ఎట్లుచూచినాలో గత వ్యాసములో తెలియపరచితిని. ఈ విషయము సెటిల్మెంటు అఫీసరుగారు ఏమిటయు చెప్పలేదు.

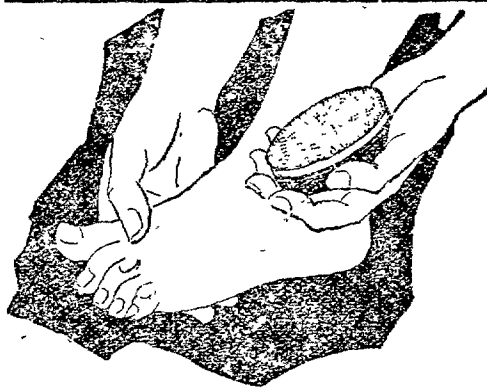
ఇక సెటిల్మెంటు అఫీసరుగారు కామ్యుటేషను ధరల నిర్ణయించి యాచించెము.

కామ్యుటేషను ధరలు

ఇవి ఫోర్టు సెంటు వారి గెజిటులో ప్రచురించబడినవియు కావు. మార్కెటు రికార్డులందు ప్రచురించబడినవియు కావు. చేనుకోతల పరిశోధించి నిర్ణయించబడిన ధరలను కావు.

ఈ ధర లీ క్రింది ధరలుగా నిర్ణయించ బడినవి. తరముల ననుసరించి భూములపట్టులు నిర్ణయించబడెను. రిసెటిల్మెంటు నకు పూర్వము చేనుకోతల 20 సెంటులకు పరిశోధనముల ననుసరించి సగటున ఒక ఏకరానికి ఒక ఎకరమున కెంతవరకు వండునని నిర్ణయించబడెను. పంటసరుకుల ధర లీ క్రింది రీతిగా నిర్ణయించబడెను.

గత 20 ఏండ్లకు పగలును 2000 పానుల పంటపండిన దని యనుకొనెదము. దీనికి పగలు ధర నిర్ణయించుటలో గత 20 ఏండ్ల ధరలను మొత్తముచేసి పగలు ధరకట్టబడెను. రివెన్యూ బోర్డు ధరలపట్టింతు సగటు ధర నీ తీసికొని చూచినయెడల 25 పానులకు ఒక యాపాయి అయింది. 2000 పానులకు రూ 80 అయినది. కామ్యుటేషను ధర అంటే మీదపరిచినదే. చేనుకోతల కాలమున పరిశోధనలను చూచిన రిసెటిల్మెంటు కాలమునకు పూర్వపు 20 పానులకు ధరలను నిర్ణయించుటకు తగిన యాధారము లేకపోయి రివెన్యూ బోర్డువారిచే గెజిటురండు ప్రచురించబడు ధరలు బాధ్యతగల ఉద్యోగులు తెలుసుకొనెదరు. చేనుకోతల యీ యిటువంటి పట్టింతులలో సరుకుల ధరలు పెంచు యినవని చూపుటకై కామ్యుటేషను ధరలను పెంచుట సెటిల్మెంటు అఫీసరుగారు కత్తుకొనెలో తెలియజెప్పెను. గత 10, 12 ఏండ్లలోగా చేనుకోతల ఫలితములు రికార్డుచేయక యున్నపుడు సెటిల్మెంటు అఫీసరుగారు కామ్యుటేషను ధరల నెట్లు నిర్ణయించి యుదాహరణముగ జెప్పెను. సెటిల్మెంటు అఫీసరుగారి రివెన్యూ బోర్డుగారి నిజమును గ్రహించి బాధలపాలనను రయితులకు న్యాయమొసంగుటలైదు. పీరు న్యాయవంతులైయినవో వర్తక అంగములలో ప్రకటించబడు ధరలను పీరు ఏకగమనించలేదు? కామ్యుటేషను ధరలను నిర్ణయించుటలోను సరుకుల ధరలు నిర్ణయించబడుటలోను తప్పు మార్గములను పరిపాలననని తెలియజెప్పెను. కామ్యుటేషను ధరలలో కొంత పెంచుట గలదనియు అది నిజము

మంటగాను, నొప్పిగానుండి, వాచి, చెమట పూరికె వెలుపడు పాదములను

జాంబక్ వెంటనే ఉపశమించును

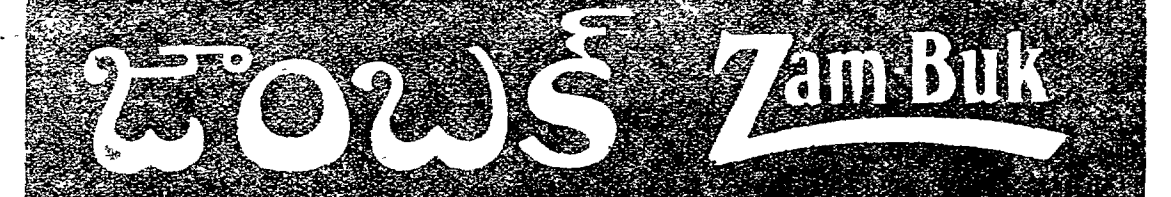
కాళ్లు పచ్చిపుండుగానుండి అమితబాధను పొందుట భరింపరాని నికృష్టతయని చెప్పవచ్చును. వలన ఎక్కువకాలము నడుచుటకుగాని, యుగెత్తుటకుగాని నశక్తుకగును. విషసంబంధములైన పాదర్లను లోపన్లునువాడి వృధాగా బాధను పోచ్చింపకుడు. కాళ్లను వేడినీళ్లలో కొంచము నేపుంచుడు. తదుపరి నీలమండలకు బాటలవేళ్లకు, మీకాలుకు జాంబక్ ను పూయుడు.

అమూల్య ఓషధిసారమైన యిందు నాశములములలోనికి యింకి, లోభాగములనుండి ఉపశమనమునము కలిగించి క్రొత్తచర్మమును చేకూర్చును. రక్తము విషపూరితమై పుండ్లుగా మావాచిపోవును. మొద్దుబారికాయకాచిన శరీరమైనను, జాంబక్ ను పయోగించిన మెత్తబడును.

జంతుకొవ్వ రహితమైన జాంబక్, యగ్నిమా, నరుకులు, నీళ్ల కాల్పులు పురుగుకాట్లవల్ల గలిగిన బాధను తొలగించును.

వెల 1కి రు 1-0-0, పెద ద్వి రు 2-0-0

మందులంగల్ల నిటియందును దొరకును

ధరలుకావనియు సెటిల్మెంటు అఫీసరుగారు యొప్పుకొనినట్లు నేనిదివరకు వ్యాసములో చూచించితిని. అయితే ఆ నిజమధరలను యీ ధరలతో పోలికను? ఆ పోలికరములకు ఫలితములు సంభవించునని అడబట్టుచేతుడు.

నిజముగా ఫలితము.

కామ్యుటేషను ధరలలోనుండి నూటికి 15 ఏండ్ల అద్దెలు వర్తకలకు కమిషను నున్న గుని నూటికి 85 పానులకి ఖర్చులు తీసికొనవచ్చుట మిగిలినది ఖాయముగా రాబడియని సెటిల్మెంటు అఫీసరుగారు రుసువుగా మన తెక్కల ప్రకారము ఎకరమునకు పానుబడిఖర్చులు నూటికి 50 మించు 60 వరకును బండ్ల అద్దెలు వర్తకల ఖర్చులు 15 కంటే ఎక్కువగను అగుచున్నవి. వీనిని మిగిలినవగా వచ్చినదేదో అదియే ఖాయముగా రాబడియని తెలుచున్నది.

కాట్రాపులపల్లి జమిందారి వ్యవహారము

ప్రస్తుతము కాట్రాపులపల్లికి శ్రీరాజా దామెర సీతారామయ్యగారు జమిందారై యున్నారు. వీరు వచ్చినదనకనే భూములపై రైతులు చెల్లించవలసిన శిక్షలను ఒకేసారిగా రూపాయల రెండవల వోపున పోచ్చించి వేసికాదు. అది ఆక్రమ మనియిన ఒకేసారి పోచ్చించుట బాధాకరమనియిన చెల్లించుటకు నశక్తులమనియిన వారితోనే మొరలిడి ఫలితముగానక రైతులు గవర్నమెంటులో విన్నవించిరి. కోర్టువారు రైతుల యజ్ఞులను నిరాదరంపగా శ్రీవారు జైలుకు పెట్టి ఖజానాకుగ వసూలుచేసిరి. అందున రాజమహేంద్రపుర న్యాయాధిపతివారి కోర్టునకు నిశ్చయించిరి: ఆ ఆపీలింకును జరుగుచునే యున్నది. ఈ కారణమున జమిందారుగారికిని రైతులకును మనస్సర్థలు కలిగినవి. నేపథ్యకాలము సమీపించుచున్నందున రానున్న యవర్తములను గ్రహించి యున్నందుననే దవ్యసాయం లెల్లరు నీటికట్టువద్దకు నీరుపాలుదలయందును తగియించుట రాకుండ కాపాడుటకై జూను నెలకొనలోనే పద్మావరము డిప్యూటీ కలెక్టరుగారికి విన్నవము పంపుకొనియండిరి. కాని యేకారణముననే వారతగునవరకు తీసికొనక ఉపేక్షించిరి. విషయము లిట్లుండ 6-7-28 తేదీన శ్రీజమిందారుగారు సభ్యులతో వ్యవహారముల పరిష్కరించుటలు

లు తమభూమిలో 100-150 మంది పరివారముతోనుండి వార్త సంపగా అనాయక వ్యవసాయులు అనుమలనున్నట్లు నిరాయుధులై తమతమ పాతులకు మధ్యాహ్నమున బయలుదేరిరి. అంత రెండుమాడు గంటలవరకు వారుచేరినతోడనే జమిందారుగారి యుత్తరపువై వాగైపునగల మాలమాదిగలు వారి వారు మున్నగువారు ఆరైతుల నిడియ యదనని కట్టలు మున్నగు గాయాధములతో పడబాదిరి. పాపము రైతులు చెట్టునకొక పట్టియట్టులు ఏకావికలై చెల్లచెడలెరి. దైవానుగ్రహమున చావుకెప్పి కన్నులొట్టపొయినట్టులు కొందరు వడుచు లేచుచు స్వల్పగాయములతో ఇండ్లుచేరిరి. కొందరు కొంతయెడకునచ్చి పడిపోయిరి. కొందరంజే కుప్పగానూలిరి. ఈ దుర్ఘటమున 4 గురు ప్రాణాపాయస్థితిలో నున్నారు. 12 గురు క్షతహతగాత్రులై యున్నారు. వీరు పెద్దాపురము కాకినాడ రాజమండ్రి వైద్యశాలలో నున్నారు. డాక్టరుల సర్టిఫికెట్లు పొందియున్నారు. ఈ పనుచారము విని జగ్గయ్యపేట పోలీసుస్టేషనునుండి పబ్లిక్ సెక్యూరిటీ పోలీసువారు రాత్రుచేతమునకు వెళ్లి గిరినబంబోబుట్టు జేయుటయేగాక సిరిగితుల విచారించిరి. పిమ్మట 7, 8 తేదీలను పోలీసుసర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరుగారు పై ఇన్ స్పెక్టరుగారిలో కలిసి దర్యాప్తుచేసిరి. వెనుక కాకినాడనుండి డిప్యూటీ సూపర్వైంటెంటుగారు దయచేసి 15-16 తేదీలను తిరిగి విచారణచేయగా, జమిందారుగారి స్వాజ్ఞను సరించుముప్పుడ బాధివారని పైదర్యను రైతులు విశదీకరించికాదు. డిప్యూటీ సూపర్వైంటెంటుగారు తగువాక్కులను గ్రహించి తమనీవేదిక తయారు చేయుచున్నారు.

గ్రామవాసి

కళావంతుల విద్యాసంఘము - ఒక నవరణ
19-7-28 తేదీన ప్రచురించిన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఆంధ్రదేశ కళావంతుల సంఘసంస్కరణ అవసర మహాసభయొక్క ఆహ్వానము ప్రచురించుటలో 18 వ తారీఖు కనివారము సాయం త్రయోదశి రావలెనని ప్రచురించబడినది. అది పారబాటు. 28 వ తేదీ సాయంత్రమునకే రావలెనని సవరణ జేసుకొనవలెనని చదువరులను ప్రార్థించుచున్నాను.
మద్దెల ముక్కంటి,
కార్యదర్శి

ప్రకటన ఆంధ్రపత్రిక - భారతి

నిజాంరాష్ట్రము నందలి ఆంధ్రజిల్లాలో నుండువారికి పి. పి. లు పంపుట సొమ్ము వసూలు చేయుట మొదలగు సాకార్యములు లేనందున దక్షిణ హైదరాబాదు 566 రెసిడెన్సీ బజారులో నుండు నామవల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో., ఆంధ్రబుక్ డిపో వారిని మా ఎజెంట్లుగా నేర్పరచినాము. అంగ్రేజి పోస్టు సాకార్యములు లేనివారు మా ఎజెంట్లుగా వ్రాసి పత్రికలు వగైరాలు తెప్పించుకొన వచ్చును.

చందాలవివరము

ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరచందా (ఉస్మానియా)	28-8-0	కల్ హారు	24-0-0
" ఆరుమాసములకు "	14-4-0	"	12-0-0
" మూడుమాసములకు "	7-7-0	"	6-4-0
" మాసమునకు "	2-9-0	"	2-2-0
ఆంధ్రవార్తపత్రిక సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	4-12-0	"	4-0-0
సంవత్సరాది సంచికలు } క్రొత్తవి "	1-4-0	"	1-0-0
చందాదార్లకు }			
చందాదార్లకానివారికి "	2-6-0	"	2-0-0

భారతి (సచిత్రమాసపత్రిక)

రంగుల చిత్రపటములు; విద్వాంసులచే వ్రాయబడిన గద్య, పద్య, చారిత్రక, పరిశోధక, గాన, చిత్రకళ మొదలగు వ్యాసములు కథలు కలిగి అతిసుందరమై ప్రకటింపబడుచున్నది.

సంవత్సరచందా ఉస్మానియా	7-2-0	కల్ హారు	6-0-0
ఆర్థసంవత్సరచందా "	3-9-0	"	3-0-0
విడిపత్రిక "	0-12-0	"	0-10-0

పి. పి. చార్జీలు వగైరాలు ప్రత్యేకము.

నిజాంరాష్ట్రప్రతినిధి:— నామవల్లి గౌరీశంకరవర్మ అండ్ కో.,

566, రెసిడెన్సీబజారు, హైదరాబాదు, డక్కన్.

మేనేజర్, "ఆంధ్రపత్రిక" 7, తంబుచెట్టి పీఠి మద్రాసు.

ఇండియన్ భీమా కంపెనీలలో కెల్ల అభివృద్ధిలోనున్నది.

ది జనరల్ అస్యూరెన్సు సొసైటీ లిమిటెడ్. (అజ్మిరు)

THE GENERAL ASSURANCE SOCIETY LTD. AJMER.

ఇండియన్ భీమా కంపెనీలలో కెల్ల యింతవరకు యెక్కువ బోనస్ యివ్వగలిగిన దిదియే.

1926 సంవత్సరములో	పాలసీల మొత్తం	రూ 1,80,00,000	క్రింద పంపిణీయైనది
మొత్తంలోకి రూ 22-8-0	సంవత్సర ఆదాయము	7,00,000	రెంటింట్లుగా అభివృద్ధి గాబడెను.
	1927 సం॥లో వ్యాపారము	28,00,000	

మీరు భీమాచేయుట కనుకూలమైనదియు, ఉన్నత స్థాన మాత్రమించిన దిదియే.

3477

ఇండియా, బర్మా సీలో నానం దంతలను ఏజెన్సీలు వ్రాంచుట సాపేక్షమి.

వివరములకు వ్రాయుడు: V Rama Rao, B. Com, Chief Agent for Ganjam & Vizag Dts. Tuni

మూత్రకోశ వ్యాధులు - ఒక కొత్త చికిత్స

URESOL (యురిసోల్)

అను బాధమును వామటచే తప్పక నిజమతిగా కుదురును

9- మొదలు 12 వాహులకు ఉపయోగించిన చాలును

అన్ని మందులు పాపులండు. యితర దుకాణములందు విక్రయమునకు వోరకును.

ప్రాప్తికై సు వాడలినవారు ఈ దిగువ విహాసమునకు వ్రాయవలెను.

C. T. HARI, & Co. BROADWAY MADRAS.

471

అందమైన బాలిక లందరును
దీనినే ఉపయోగించుచున్నారు.

**PEERLESS
ERASMIC**
The Dainty SOAP

2039

రైసుమిల్లు వేలము

గుడివాడలోని గోవుగుంట్ల వేలముకు

మ్యూనుగారి "శ్రీ కన్యకా పరమేశ్వరి

రైసుమిల్లు" మద్రాసు హోల్స్ ట్రేడ్ సెంటర్ మాటు

577/1926 నంబరు డిక్రీని ఒట్టి బందరులోని జిల్లా

కోర్టులో వాడి కిరం రావచలప్రభావుగారు జరిపేవారంటు

20-7-28 తారీఖున బందరుజిల్లా కోర్టు

లో కేలం ప్రారంభమైనది. ది 26-7-28 తారీఖున

వరకు ప్రతిదినము సదరు కోర్టులో వేలము చేయబడును.

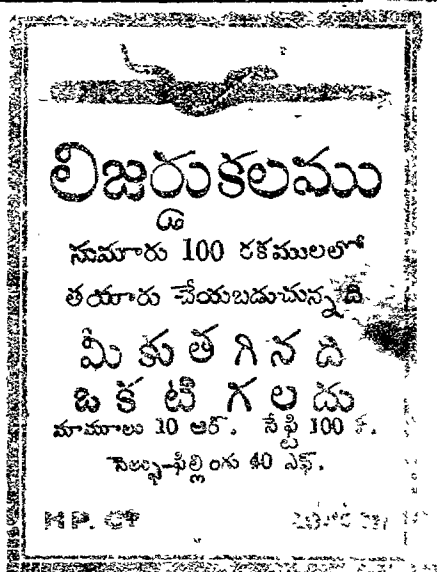
ది 26-7-28 ఆకరువేలం పాట గనక

పాటు పొడిదలచినవారు పొదుకొనవచ్చును.

శిరం రామచంద్ర రావు,

177 గోవిందప్ప నాయునిపీఠి.

మద్రాసు.

Agents: P. HOLT & Co., Ltd.

P. O. BOX 237

3434

MADRAS

నెగ రోగము

పక్షవాతం, చెముడు

చికిత్సకులు డాక్టరు అగ వ్యైశ్వరరావు

కాశల్ (గుంటూరు జిల్లా)

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు

వ్రాయుటకు రూ 1-0-0 పై ప్రతిప్రశ్నకు

0-4-0 ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను.

గాంధీ జ్యోతిషవిలయం, తిరుత్తణి.

